

ELECTRO RADIO MERCUUR

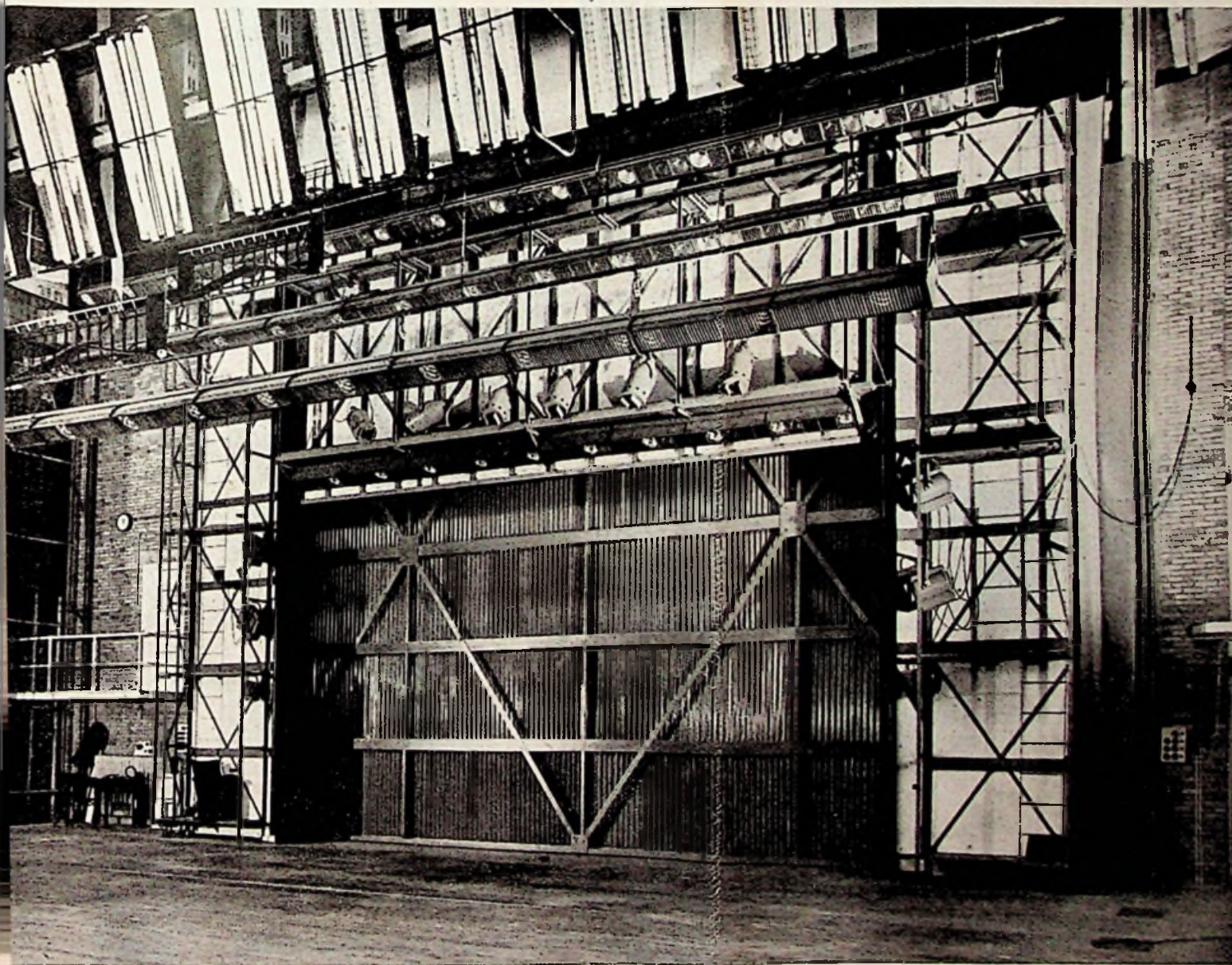
VEERTIENDAAGS
VAKBLAD VOOR:

ELECTROTECHNISCHE INSTALLATEURS • HANDELAREN IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN
EN VERLICHTINGSARTIKELN • HANDELAREN IN RADIOTOESTELLEN EN RADIO-ONDERDELEN

10e Jaargang

nr. 257

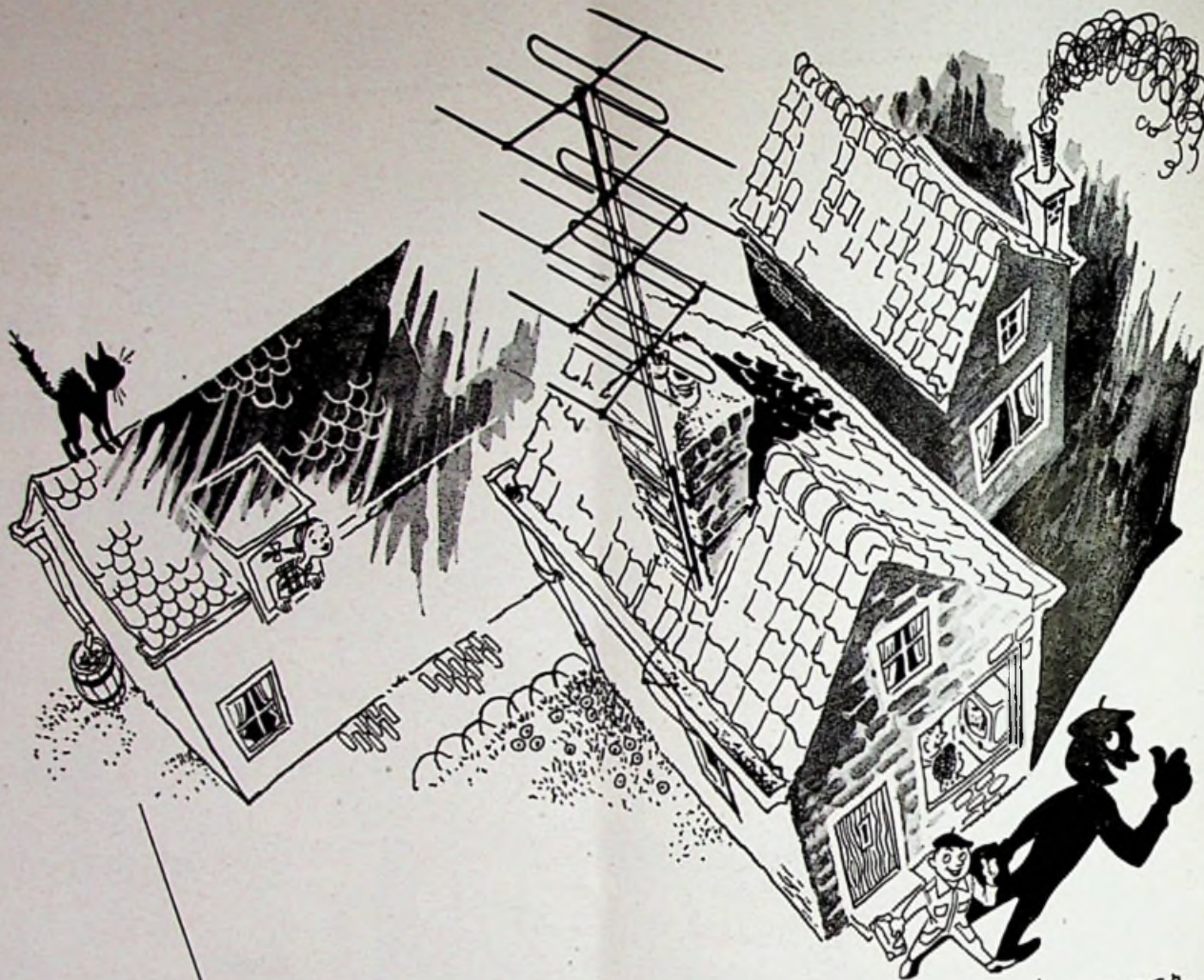
3 Sept. '55

Een fraai overzicht van de toneelverlichting van de Twentsche Schouwburg te Enschede. Op deze foto ziet men horizonverlichting met fluorescentiebuizen (geheel boven), waarvan Enschede de Nederlandse primeur heeft, alsmede de herzen, schijnwerpertorens en lichtbrug. Voor een reportage over de verlichting van deze nieuwe schouwburg zie men pagina 550 en volgende.

J
A
A
R
B
E
U
R
S
N
U
M
M
E

6-15 September

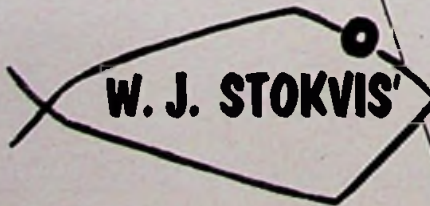
„Die **WISA** antenne, daar heb 'k verder geen omkijken naar...“

zegt monteur Jan Karwei.

... want alleen de nieuwe WISA antennes hebben al deze voordelen:

- * trekontlasting
- * snelle montage
- * verende ophanging waardoor breuk uitgesloten
- * alle elementen uit één stuk
- * extra zware mastklem
- * dikwandige, corrosiebestendige buis
- * 3 jaar garantie

Vraag onze nieuwe T.V. catalogus

Koninklijke fabriek van metaalwerken n.v.

ARNHEM Vijzinnenstraat 85 - Postbus 20 - Tel. 08300 - 23041
AMSTERDAM Keizersgracht 127 - Tel. 02900 - 33305
DEN HAAG Herengracht 12a - Tel. 01700 - 183023
GRONINGEN Heresingel 18 - Tel. 05900 - 29347

De IJsel stroomt naar Utrecht!

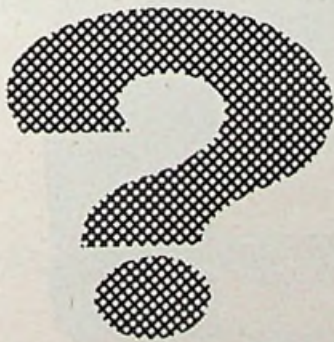
De Emaillierfabriek „De IJsel”
komt naar Utrecht met een

stroom van haar nieuwste Edy producten.

Met 'n keur van Edy wasmachines,
Edy sneldrogers en Edy emaille- en
aluminium producten. Ga dat zien! Zorg dat U
op de hoogte bent met alles wat Edy
nu maakt en levert. Het is de moeite waard.
Zelfs méér dan ooit. Ga naar Edy op de
Jaarbeurs. U hebt er groot belang bij.

NIEUW! *Edy komt met
enkele geheel nieuwe types
op de Jaarbeurs!*

**Wat zijn Edy's
geheel nieuwe
types?**

DE EDY STANDS ZIJN ALLE IN HET HOOFDGEBOUW VREEBURG

Stand 432-461 voor wasmachines en sneldrogers
1e etage stands 1177-1179-1181: wasmachines en sneldrogers
1e etage stands 1006-1008-1010: emaille en aluminium

Edy

**WASMACHINES
SNELDROGERS¹**

Tal van HOLLAND-ELECTRO-verrassingen

in onze nieuwe Jaarbeursstand - Beatrixhal

Kom vooral dit jaar naar de Najaarsbeurs! Holland-Electro zorgt voor verrassingen die wij nog even moeten

Zorg, dat U het bent, die al deze huisvrouwen aan een Holland-Electro helpt.

GEHEIM HOUDEN

tot 6 September. Nú reeds kunnen wij U echter verrassen met dit nieuws: Holland-Electro toont U voortaan haar modellen in een nieuwe expositie-ruimte. Nú in de Beatrixhal - stand no. **442-444/471-473**, telefoon K 3400-15883.

Als goed vakman... èn goed zakenman, wéét U waar WINST-mogelijkheden liggen!

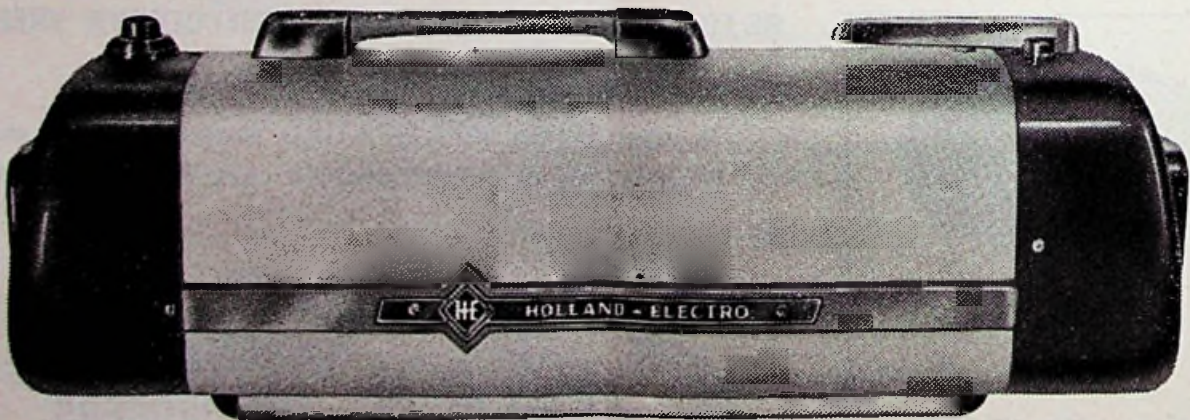
Kom dus naar onze overzichtelijke stand, om verblijdend... verrast te worden.

Holland-Electro B.T. enthousiast ontvangen!

De stofzuiger die iedere vrouw aantrekt! Een forse advertentie-campagne zal de vraag enorm doen toenemen. En wij kunnen nu onbeperkt aan deze steeds stijgende vraag voldoen!

Model B.T. **f 145.-**
(met 9 moderne, draaibare hulpstukken)

HOLLAND-ELECTRO

MARCONISTRAAT 10 - ROTTERDAM - TELEFOON K 1800-35830

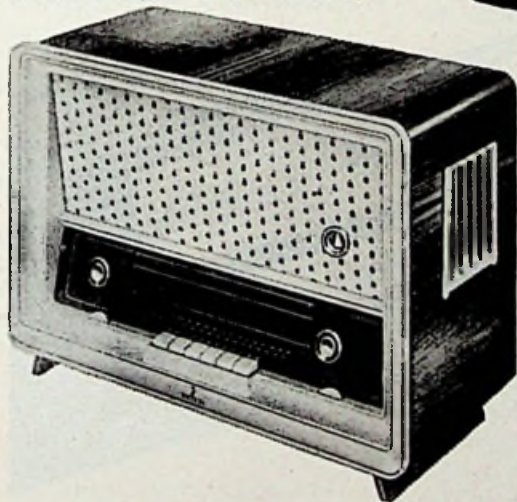
**SIEMENS
RADIO**

Siemens Schatulle H 42 f 420,-

Siemens Super G 51 f 435,-

Siemens Super C 50 f 345,-

IDEALE WEERGAVE

Perfekte afwerking in edele houtsoorten, FM, korte-, midden- en langegolfbereik, variabele hoge- en lage toonregeling, twee of meer luidsprekers, radiodetector met ruiscompensatie, fadingcompensatie, diodeaansluiting en druktoetsen.

Veeleisende mensen met een verwende smaak luisteren naar Siemensidealeweergave. Een volmaakt genot.

**ORKEST - LUIDSPREKER
MET KLANKVERSTROOIER**

Siemens Super H 53 f 465,-

Bezoekt op de Najaarsbeurs te Utrecht, Vredenburg III, stands 267, 269, 271, 273, 275.

NEDERLANDSCHE SIEMENS MAATSCHAPPIJ N.V.
ALLEENVERTEGENWOORDIGING VAN: SIEMENS & HALSKE A.G. - BERLIN - MUNCHEN

NAJAARSBEURS 1955 BEATRIX-HAL PARTERRE IN EEN ENORME STAND VAN 250 M² EXPOSEERT

HET KWALITEITSMERK

presenteert ook
CENTRIFUGES - BOENMACHINES
KOOKPLATEN - VEEREINIGERS

RUTON exposeert een maal per jaar -
MAAR GEWELDIG!

Marktonderzoek in de radiodetailhandel (SLOT)

door J. F. ten Hacken

In de vorige artikelen concludeerden wij, dat de omzet van de radiodetailhandelaar afhankelijk is van vele factoren, welke zijn te onderscheiden in interne invloeden en externe invloeden. Voor een verantwoord verkoopbeleid via een markt-onderzoek zagen we, dat aan de hand van deze indeling de volgende factoren nader beschouwd kunnen worden:

A. Interne invloeden

1. Voorraad en assortiment.
2. Alleenverkoop van bepaalde merken voor een bepaald rayon.
3. Ligging en aanzien van het winkelpand.
4. Inrichting van etalages.
5. Inrichting van verkoopruimte.
6. Reclamepolitiek.
7. Creditverlening.
8. Verkooporganisatie.
9. Ontwikkelingsgang en reputatie der onderneming.

B. Externe invloeden

1. Conjunctuur-(structuur) veranderingen.
2. Samenstelling van de bevolking.
3. Stadsuitbreiding.
4. Concurrentiepositie.
5. Koopgewoonten.
6. Seizoeninvloeden.
7. Invoerbelemmeringen.
8. Gevolgen van lidmaatschap N.V.R.D.
9. Levensduur van het product.

De interne invloeden werden door ons reeds uitvoerig besproken. Laat ons nu overgaan tot de externe invloeden.

B. Externe invloeden.

De factoren die hieronder vallen kan de radiodetailhandelaar niet beïnvloeden. Indien hij echter de moeite neemt ze te onderzoeken en tracht hun invloed te peilen, zal hij hier zijn voordeel mee kunnen doen in verband met het te volgen bedrijfsbeleid.

1. Conjunctuur- en structuurveranderingen

In de hoogconjunctuur zal de radiodetailhandelaar trachten te profiteren van de hogere inkomsten welke genoten worden, door duurder apparaten te verkopen. Hij zal hier zijn bedrijfsbeleid op inschakelen. De voorraad zal een verschuiving ondergaan: de duurder apparaten eventueel combinatiemeubelen komen meer aan bod. Op grond van de te verwachten omzetvergroting zal meer reclame worden gemaakt.

Is de hausse voorbij, dan zal de radiodetailhandelaar ervoor moeten zorgen dat hij zijn duurder apparaten kwijt is. Doordat deze een luxe zijn, zal men de aankoop hiervan het eerst moeten staken. Naargelang de de pressienader, zal de handelaar zijn voorraad weer aanvullen in de goedkopere prijsklassen. Dalen zijn omzetten zeer sterk, dan zal hij misschien zijn bedrijf moeten inkrimpen, bijv. personeelssterkte verminderen.

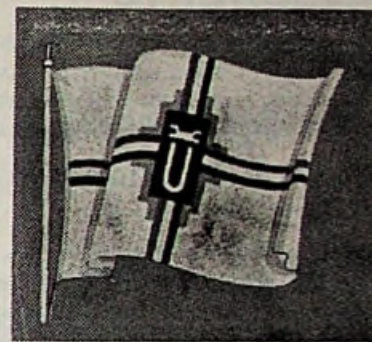
Als structurele veranderingen zijn te noemen de ontwikkeling van de televisie, het gebruik van grammofoonplaten (bijv. tijdens de oorlog, toen de radioapparaten in beslag werden genomen) en de toenemende belangstelling voor bandrecorders.

2. Samenstelling van de bevolking

Niet alleen de samenstelling van de bevolking naar geslacht en naar leeftijd is een interessant gegeven, maar ook het aantal gezinnen, de leeftijd van die gezinnen en de inkomstenklasse is van belang. Wanneer bijv. bekend is hoeveel inkomens er zijn boven f 10 000,— kan de radiohandelaar hierop besluiten al of niet de verkoop van radiogramfoon-combinaties ter hand te nemen.

Van meer praktisch belang is echter te weten hoe de verschillende wijken, die de radiodetailhandelaar tot zijn afzetgebied heeft, zijn bevolkt. Dit zal reden zijn de reclame-activiteit voor bepaalde wijken te versterken of te vermin-

(Vervolg zie pag. 567)

De Jaarbeursvlaggen gaan weer in top voor de Najaarsbeurs, die over enkele dagen -6 September- haar poorten zal openen. Voor onze branche belooft deze beurs een belangwekkend evenement te worden, omdat zij dit jaar voor het eerst ter beurse verschijnt en dus een overzicht geeft van een heel jaar ontwikkeling op electrotechnisch gebied. Datgene, waar wij vooral belang in stellen, omvattend radiotechnische-, verlichtings-, acoustische- en electrotechnische artikelen, is geconcentreerd in en om de Vredenburggebouwen. Hier is door reorganisatie een bijzonder harmonische groep tot stand gekomen, die het de bezoeker mogelijk maakt gemakkelijk een overzicht te verkrijgen van het aanbod van maar liefst 215 firma's. Hier ook vormt de afdeling elektrische huishoudelijke apparaten samen met de afdeling radio- en televisietoestellen, een belangwekkend geheel.

Wij hebben, nieuwsgierig als wij zijn, al van te voren ons licht opgestoken in Utrecht en daar onze ogen de kost gegeven en ons oor te luisteren gelegd. En wij hebben toen de indruk gekregen, dat er aanstonds voor u en voor ons ontzettend veel te zien en te leren zal zijn, nu de resultaten van een heel jaar ontwikkeling, vernieuwing en research van 6-15 September in Utrecht verenigd zullen zijn. Ter orientatie vooraf bieden wij u in dit nummer van Electro Radio Mercurius een overzicht aan, waarin ge kunt zien wat fabrikanten, importeurs en groothandelaren te bieden hebben en waarin ook een aantal noviteiten is opgenomen. Het overzicht is niet volledig, kon dit ook niet zijn, doch mogelijk kunt ge er uw voordeel mee doen. Voor het overige wensen wij u dan „Goede reis en goede zaken!”

Redactie

Per 1 September minder weelde-artikelen

Door wijziging O.B.-wet

Tot het grote aantal wijzigingen dat per 1 September a.s. in onze belastingwetgeving wordt aangebracht, behoort ook een niet onbelangrijke wijziging van de tabel van goederen welke onder het weeldetarief vallen. Verschillende artikelen zullen daardoor worden overgebracht van het tarief van 15% naar dat van 5%.

Voor de detaillist betekent dit, dat de door de fabrikant berekende prijs zal dalen. In plaats van 15% zal de fabrikant voor deze goederen voortaan 5% moeten afdragen, zodat de prijs zal kunnen dalen met ongeveer 10½%. Vanzelfsprekend is het de bedoeling, dat deze belastingverlaging aan de consument ten goede zal komen. Industrie en handel zullen echter, indirect, mede van deze verlaging kunnen profiteren, omdat door de prijsverlaging een toenemende vraag kan worden verwacht.

Hieronder volgt een opsomming van voor onze lezers belangrijke goederen, welke met ingang van 1 September a.s. niet langer als „weelde“-artikelen worden aangemerkt.

1. Leeslampen voor zover gecombineerd met kleinmeubelen als krantenbakken of -standaards, naaikastjes, naaimachines in salonkastjes, naaitafels, radioboekentafels, radiotafels.

2. Barometers en thermometers, voor huishoudelijk gebruik.

3. Boekleeslampen, broodroosters, kerstboomverlichting, krultangen en krultangverwarmers, piano- en vleugellampen, scheerapparaten, scheerspiegellampen, voetwarmers, gongs, theelichtjes, waterketels, flessenwarmers, eierkokers, melkkokers, dassenpersen, dompelaars, scheerwaterbakjes, aquariumverwarmers en boterverwarmers, een en ander mits zij hun werking verrichten door middel van elektrische stroom.

4. Fotografietoestellen voor opnamen van niet kleiner formaat dan 10x15 cm, filmopneemtostellen met een opnameformaat van 16 mm breedte of meer. Projectietoestellen en fotografische vergrotingsapparaten, lichtgevoelig materiaal voor films en foto's en voor het maken van afdrucken.

5. Gasfornuizen en elektrische fornuizen voor huishoudelijk gebruik.

6. Gramofoonplaten, en albums.

7. Gramofoons, fonograven, pianola's, phonola's, orchestrions en andere mechanische muziekinstrumenten, voorzetapparaten voor het mechanisch bespelen van piano's, muziekdozen en daarmee gelijk te stellen toestellen;

met z.g. pick-ups werkende overdraagtoestellen; muziekkrollen; gramofoonplaten en -naalden, drijfwerken, soundboxes, pick-ups, platenborden, hoorns, armen, naaldhouders en daarmee in verband met het gebruik gelijk te stellen onderdelen en toebehoren van deze toestellen.

8. Haarden, zogenaamde open haarden daaronder begrepen.

9. Kinderspeelgoed, te weten: speelgoedstoomtreintjes, -electromotoren, -transformatoren en -stoommachines.

10. Koelkasten met een nuttige inhoud van meer dan 200 liter.

11. Luidsprekers en versterkers.

12. Radio-, versterker- en gelijkrichtlampen met uitzondering van radiozendlampen en van lampen, welke zijn bestemd voor automatische telefooncentrales, voor radio-zend- of radio-ontvangcentrales of voor industrieel gebruik, mits deze bestemming desgevraagd aan de inspecteur of aan de met de visitatie belaste ambtenaren wordt aangetoond.

13. Radio-ontvangtoestellen, alsmede radio-gramfooninstallaties.

14. Schemerlampen, staande lampen, leeslampen, wandlampen, bureaulampen, bedlampen en dergelijke lampen voor binnenverlichting.

15. Brûle-parfums.

Atoomenergie voor stroomopwekking

De eerste elektrische energie, opgewekt door een atoomreactor en bestemd voor algemeen gebruik, stroomt in de Verenigde Staten door de kabels van de particuliere elektriciteitsmaatschappij „Niagara Mohawk Power Corporation“. De stroom wordt geleverd aan afnemers in het Noordelijk deel van de staat New York en wordt opgewekt in een soortgelijke reactor als die, welke in de tweede Amerikaanse atoomduikboot, de „Sea Wolf“, die onlangs van stapel is gelopen, werd ingebouwd. De reactor is opgesloten in een grote stalen bol en werd vervaardigd door de General Electric Company. Men bouwde de reactor om ervaringen op te doen ten behoeve van de installatie in de „Sea Wolf“. Het is dus een prototype en ruw geschetst is de

werking zo, dat het apparaat stoom ontwikkelt, die geleid wordt naar een turbine-dynamo-aggregaat van 10.000 kW.

Bij de plechtigheid van de „stroomoverdracht“ zei de voorzitter van de Amerikaanse commissie voor atoomenergie, admiraal Lewis Straus, dat „over twee jaar of minder“ de eerste volledige elektrische centrale met atoomreactors gereed zal zijn, die aan het gebied van Pittsburgh 60.000 kW zal leveren.

Lagere electriciteistarieven in Den Haag

Omdat 1 September a.s. de omzetbelasting op electriciteit en gas wordt afgeschaft, overweegt het gemeentebestuur van Den Haag verlaging van het electriciteitstarief.

(vdh)

Luchthanddroger

'n interessant artikel

In tal van zaken en bedrijven, waar veelvuldig vuile of klamme handen worden gewassen — wij denken hierbij b.v. aan kantoren van bankinstellingen, confectie-ateliers, laboratoria, drukkerijen, café-, restaurant- en hotelbedrijven, hoewel er nog vele andere voorbeelden zouden zijn te noemen — verliest de handdoek, vooral daar waar altijd een zogenaamde rolhanddoek wordt gebruikt, als onmisbaar attribuut bij het reinigingsritueel in toenemende mate terrein. Handdoeken hebben de onplezierige eigenschap heel spoedig vuil te worden en ook U zult waarschijnlijk meer dan eens een vies gezicht getrokken hebben tegen een rolhanddoek in het hotel, waar U verbleef of op het station, waar U van de toiletten gebruik maakte om U wat op te frissen.

In onze tijd van comfort door techniek is de handdoek niet onmisbaar meer en het terrein, dat hij verliest wordt ingenomen door de elektrische luchthanddroger, een „hand-ig“ apparaat, dat in diverse fabrieken en uitvoeringen in de handel wordt gebracht. Bijgaande afbeelding toont een verplaatsbare luchthanddroger bestaande uit een cilindervormig huis op zware voet, in welke laatste een voetschakelaar is ingebouwd. Aan de bovenzijde bevindt zich een opening, waarin de natte handen kunnen worden gestoken. Wanneer de droger in werking wordt gesteld, wordt de handenruimte door een lampje verlicht. De naar boven gestuwde lucht bereikt via een speciaal gestroomlijnde kap de handenruimte, waar een luchtverweling ontstaat. Hierdoor is het meezuigen van koude lucht onmogelijk, iets wat bij de open wandapparaten dikwijls wel het geval is. Een normale handdroger duurt ca. 30 seconden. De totaalaansluitwaarde van het afgebeelde apparaat is 1800 watt; het kan op elke netspanning worden aangesloten.

Electrische luchthanddrogers, al of niet verplaatsbaar, aan de wand of op de grond, vervangen handdoeken geheel. Ergernis door vuile of smoezelige handdoeken wordt voorkomen en overbrenging van bacteriën is uitgesloten. Behalve voor handdroging kan een luchthanddroger, die niet van een afgescheiden ruimte voor de handen is voorzien, doch waaruit de luchtstraal rechtstreeks in de vrije ruimte stroomt, nog voor andere doeleinden worden aangewend, zoals b.v. voor het even sneldrogen van natte plekken op kledingstukken of voor haardroging. Hoewel voor deze doeleinden niet gebouwd illustreeren deze laatste voorbeelden nog eens ten overvloede, dat de elektrische luchthanddroger zijn plaats in de rij van doelmatige elektrische huishoudelijke apparaten zeker waard is. (k)

Kijk eens in de spiegel . . .

Toen Nederland bevrijd was, lag Walcheren nog onder water. Maar Hollandse ingenieurs maakten kort na de bevrijding al weer plannen om de dijken te dichten en Walcheren droog te leggen. Hollandse baggerondernemers en Hollandse rijswerkers voerden deze plannen uit. Na maanden en maanden hard werken konden ze eindelijk zeggen „de dijk is dicht”.

In deze enorme strijd is er een ogenblik geweest, dat men moedeloos werd. Wij menen dat bij Fort Rammekens de dijk, die juist klaar was, in een stormnacht weer door brak. Onze geharde kerels hadden het moeten opgeven. De Engelse en Amerikaanse genie, die meende dat je met bulldozers een dijk bij elkaar kon vegen, had het verloren tegen de golven. Onder ingenieurs en dijkwerkers kwam een stemming van: straks moeten we spreken van „het verdronken land van Walcheren”.

Frisse kijk

Toen men voor de zoveelste keer de plannen had nagerekend, toen niemand meer een oplossing zag, kwam een jong genieofficier met de opmerking: „De enige man, die ons nu nog kan helpen, is een scharensleep”. „Wat, een scharensleep?” „Ja, zo'n man, die van dijken bouwen nog nooit gehoord heeft, die geen baggermolen van een bulldozer kan onderscheiden. Zo'n man, die van heel die bliksemse boel, waar wij nu al maanden over piekeren, geen snars af weet. Zo'n man, moet met zijn gezond boerenverstand komen vertellen, wat wij moeten doen.”

En die scharensleep kwam. Hij wist niet, wat dood tijd was. Hij had nooit van zinkstukken gehoord. Ze hebben hem geen blauwdrukken laten zien. Hij was een leek in het vak. Maar hij kwam met een oplossing, volkomen vers en radicaal tegen de bestaande plannen in. Hij zei: „Vaar een ouwe schuit in dat dijkgat, gooi die vol met keien en laat dat ding zinken”. De ingenieurs hebben het plan uitgewerkt, ze hebben het geprobeerd en warempel het lukte. Wat die geleerde bollen van Delft, wat de mannen van Waterstaat niet hadden klaargespeeld, suf gepiekerd als ze waren, dat bracht een leek voor elkaar. Een, die een frisse kijk had, een nieuweling, een gewone man, een „scharensleep”.

Alles precies uitgekend.

Hoe lang staat U nu al in de zaak? Hoeveel eraring heeft U nu al in de loop van de jaren opgedaan? Het kwam U niet aangewaaid. U heeft Uw opleiding gehad in de zaak van uw vader of „op een ander”. Verkopen heeft U moeten leren. U bent thuis geraakt in administratie. Door schade en schande heeft U eindelijk het moeilijke vak van inkopen onder de knie gekregen. In de loop van de jaren heeft U allerlei dingen zorgvuldig overwogen en na rijp overleg gezegd: we hebben een zaak, die klinkt als een klok. Er komt winst uit, er is een klantenkring opgebouwd, die een geruststelling geeft

voor de toekomst. En met trots zegt U: dat heb ik zelf gedaan.

Maar vertrouwt U niet te veel op Uw eigen oordeel? U heeft indertijd wel uitgekend, dat het zo het beste was, maar weet U, dat we inmiddels weer 'n aantal jaren verder zijn? Is U er zeker van, dat Uw collectie nog zo goed is als twintig jaar geleden? Heeft U wel in de gaten, dat een aantal klanten bepaalde artikelen niet meer koopt of misschien helemaal wegblijft?

Juist omdat U dat bedrijf zelf hebt opgebouwd bedreigt U een gevaar: U ziet Uw eigen fouten niet meer. U draait te veel in Uw eigen kringetje rond. U bent bedrijfsblind geworden. Elke mens heeft daar last van, al heeft hij nog zo'n goede opleiding genoten. Zeker, als U in het bedrijf van Uw vader bent opgeleid. U wordt blind voor de fouten in Uw eigen bedrijf.

Zet een raam open.

Wij kennen een stuk of vier hoteliers, die om de maand bij elkaar komen eten. Niet alleen uit vriendschap, maar om elkaars keuken te keuren. Ze geven elkaar malse critiek. Een hotelier, die jarenlang de producten van zijn eigen kok proeft, merkt niet, dat die man niet meer de gerenommeerde kok is van vroeger.

Wij weten, dat slaggers en bakkers, een eigen proefstation hebben opgericht. Daar worden hun producten op smaak en kwaliteit gekeurd. Als je elke week leverworst maakt, proef je niet meer, dat er teveel van dit of van dat in zit. Een bakker proeft niet meer de tekorten in zijn eigen brood. Bedrijfsblindheid.

Dan is een buitenstaander een belangrijk iemand! Als U op een verjaardag later dan de anderen binnenkomt, zegt U: „Wat staat er een rook hier” Of: „het is benauwd, zet een raam open”. De mensen, die er al een tijd in zitten, hebben het niet meer in de gaten. Juist de man die van buiten komt, die fris tegenover de dingen staat, kan een onbevangen oordeel geven.

De waarheid is niet altijd prettig

Laat andere mensen U eens een spiegel voorhouden, hoe Uw zaak er bij staat. Heeft U geen klanten, die U persoonlijk kent, die bereid zijn U eerlijk op fouten te wijzen? Ergeren zij zich soms aan de winkelbediende? Hebben zij redelijke klachten over de service? Zijn er geen klanten, die niet meer in de zaak komen, die U willen vertellen, waarom zij wegblijven? In dit verband: Houdt U een klantenregister bij, en vraagt U aan de wegblijvers, waarom ze niet meer komen? Het is niet altijd prettig de waarheid te horen, maar U wordt er wijzer van.

Wij lopen met oogkleppen op. Onze eigen gebreken kennen wij heel slecht. Durf eerlijk te zien. Denk serieus na over de gebreken, die iemand U in een kwade bui voor de voeten gooit. (U werd er juist zo kwaad over, omdat het raak was) De oude Grieken drongen aan op de onbarmhartig eerlijke kennis van zichzelf in het devies: „Gnoti seauton”, ken u zelf. En dat andere devies blijft even belangrijk: die mij de waarheid zegt, dat is pas mijn vriend.

Dr. CASELLI STRIJKIJZERS

Een begrip voor kwaliteit en betrouwbaarheid

ALLEENVERKOOP: „TECHNISCHE” N.V.

Postbus West 6094
's-Gravenhage
Telefoon: K 1700-321668

- Installatiebuis
- Bochten en sokken
- R.A. stalen patent lasdozen

N.V. RIJNSTAAL
v.k. J. W. Oank & Co.
ARNHEM
TELEFOON K 8300-24941/45

MARJO wasmachines

40 Ltr. f 189.50
40 Ltr. Tijd klok f 209.50
60 Ltr. Tijd klok f 234.—

KUIPERIJ BAKKER

Dijk 12, Alkmaar. Tel. 4268 K 2200

TONEEL-REVUE-ENZ.

UW VOORSTELLINGEN SLAGEN VOOR
100%. WANNEER U UW VERLICHTINGS-
APPARATUUR HUURT BIJ:

Fabriek van speciale
Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-Z.
v. Ostadestraat 228-230,
Telefoon 720485

MODERNE ZAAL

Prime

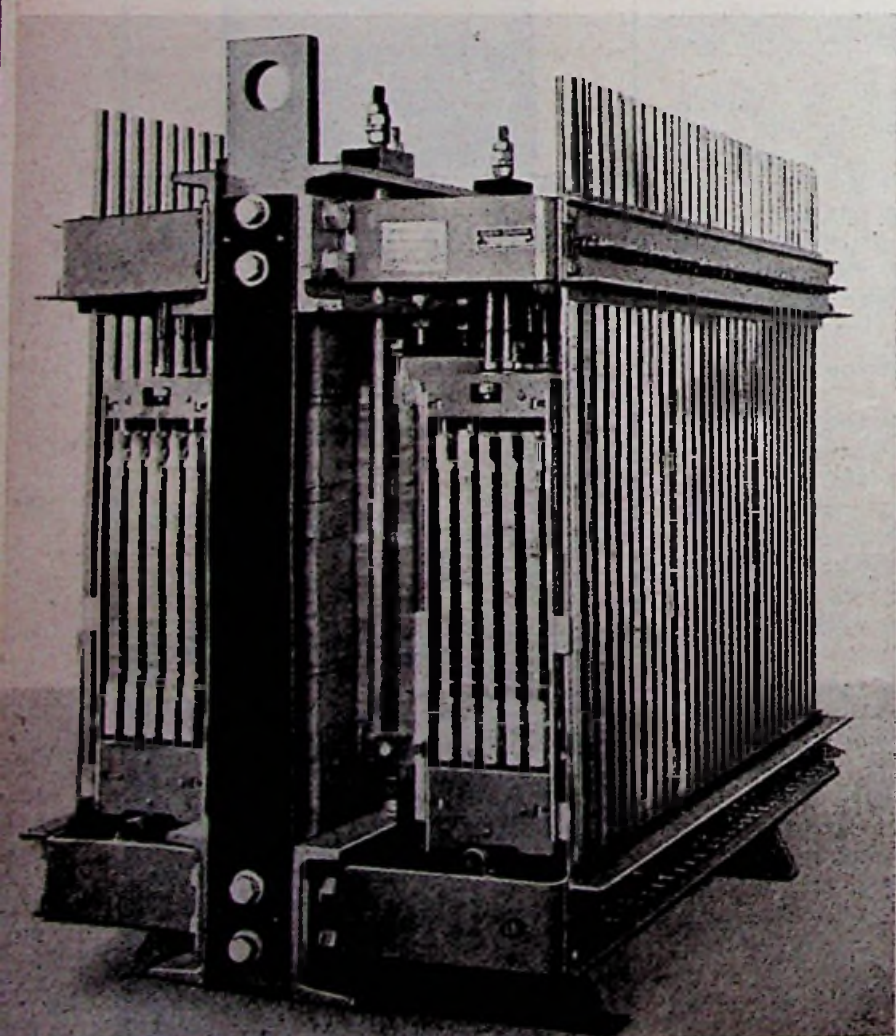
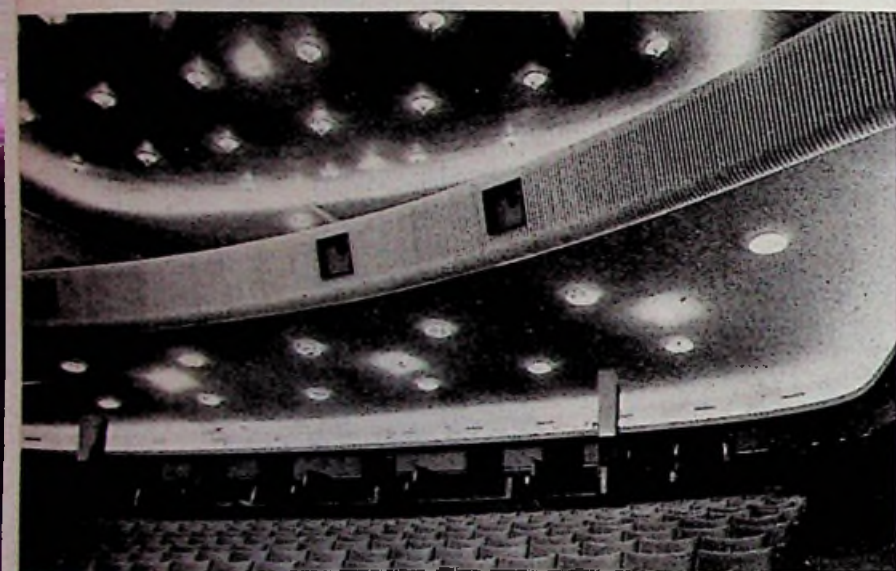
Wij zouden U, ter inleiding van dit artikel, een raadseltje kunnen opgeven dat als volgt zou luiden: Noemt U eens een plaats, waar het overdag stikdonker is, en waar het s'avonds - en dan nog maar gedurende enkele korte perioden - pas licht wordt. Daar ge misschien de meest vreemde zaken zoudt gaan overdenken zullen we maar meteen de oplossing geven. Wij hebben hier een schouwburgzaal op het oog. Zo'n zaal is overdag een ontzaglijke lege, aardedonkere ruimte, die U een sterk gevoel van onzekerheid geeft wanneer U er in verdwaald raakt. 's Avonds echter, even voor het doek zal opgaan, baadt de zaal in een zee van licht. Na de bel of gongslag dooft dit licht langzaam uit en ge gaat kijken, koffiedrinken in de pauze en weer kijken, waarna ge tenslotte, als het doek voor de laatste maal is gevallen en het applaus verstomd, voldaan - of mogelijk onvoldaan - terugkeert naar huis. Waar let ge nu op, wanneer ge naar een toneelstuk kijkt? Wel, op het spel van de acteurs, op de costumering, op de decors, op de literaire kwaliteiten van het stuk enz. Maar hebt ge wel eens op het licht gelet? . . .

Ja, hebt ge wel eens op het licht gelet, dat zo veelvuldig en zo gevarieerd toegepaste licht, dat voor een goede voorstelling onmisbaar is? Het licht, zonder hetwelk voor het verweende, met de zegeningen van de moderne tijd overladen 20ste-eeuwse publiek, de opvoering van een toneelstuk welhaast onmogelijk zou zijn? Het begint al bij het binnenkomen van de hal, waar de verlichting een prettige indruk moet maken, en dan volgen de verlichting van de foyer, de zaal en het toneel. Die toneelverlichting, hebt ge U tijdens of na de voorstelling wel eens afgevraagd, wat er allemaal gebeuren moet en wat een kostbare en ingewikkelde apparatuur er wel moet worden aangeschaft als noodzakelijke voorwaarden voor het slagen van een toneelstuk? Om een goede indruk te krijgen van de onmisbaarheid van het electrisch licht in de moderne schouwburg moet men eigenlijk eens een kijkje achter de schermen nemen. Welnu, laten we dat eens doen. Laten we U eens meenemen naar een van de modernste en nieuwste schouwburgen in ons land, de Twentsche Schouwburg in Enschede. Want niet alleen is deze pas op 1 Maart van dit jaar geopend, er zijn ook vele nieuwe vindingen van de moderne lichttechniek toegepast. Gaat U maar eens mee de zaal in en gaat U eens op Uw gemak zitten in een fraaie theaterfauteuil. Het spel begint en het licht gaat uit; let U nu eens op

De zaalverlichting

Het licht gaat uit en wat zien we? Het dooft niet slechts geleidelijk uit - dit is niets nieuws meer - maar het dooft bovendien in drie gedeelten uit, in drie fasen. U heeft het niet meteen gemerkt? Goed, het gloeit weer aan, ziet U het nu? Eerst de verlichting van het voorfront, bestaande uit 250 gloeilampen van 40 W, die gemonteerd zijn in twee staande coven aan weerszijden van de zaal. Dan volgt de plafondverlichting in het hoge zaalgedeelte, bestaande uit gloeilampen in 45 zogenaamde parapluutjes, elk 3 x 60 W, alsmede de vlakverlichting in 15 schaalstjes (15 stuks) onder het balkon en t.l.-buizen tegen de achterwand. Tenslotte gloeien de ruim 300 colorenta's aan, die rondom het geheel fraai gestyleerde plafond zijn aangebracht. Afbeelding 2 toont een gedeelte van deze zaalverlichting. De armaturen zijn ontworpen en gefabriceerd door de fa. Evenblij te Leidschendam.

Hoe gaat het in zijn werk? De zaalverlichting wordt automatisch geregeld met een zaalregelaar, waarvoor een speciale schakeling is geconstrueerd door de installateur van de Twentsche Schouwburg, het Theater technisch Bureau P. Hoeven te Utrecht. Door deze speciale schakeling worden na elke stand de fasen omgeschakeld. Het geheel werkt met een transformator van 14 kW, die door een electromotor wordt gedreven. Deze motor draait om de transformator heen, in totaal dus drie maal

L- EN TONEELVERLICHTING

in de Twentsche Schouwburg

stopt automatisch even na iedere rondgang (dus na elke phase) en kan op ieder gewenst punt (dus bij iedere lichtsterkte) worden stilgezet door middel van een stopknop. Voor de zaalverlichting kan 42 kW worden afgeleverd. Een dergelijke zaalverlichting in gedeelten is niet geheel nieuw meer in Nederland, doch wel zeldzaam. Slechts het Floratheater te Amsterdam en de schouwburgzaal te Emmeloord hebben dit ook.

Toneelverlichting met nieuwe horizon

Wanneer we nu goed op de verlichting van het toneel letten, valt daar ook iets bijzonders waar te nemen. Dat is de verlichting van de horizon. Deze verschilt van alle horizonverlichtingen in Nederland. In de Twentsche Schouwburg is namelijk als eerste in ons land een Siemens-horizonverlichting door middel van laagspannings-fluorescentiebuizen gemonteerd. (Zie omslagfoto en afb. 6) Verlichting van de toneelhorizon, dus van de achterwand van het toneel, meestal bestaande uit linnen, geschiedt in het algemeen door een aantal horizonlantaarns, die voorzien zijn van sterke (bv. 1000 W) gloeilampen. Siemens ontwikkelde echter een nieuwe, meer economische, maar vooral artistiek veel meer voldoening schenkende horizonverlichting.

De fluorescentiebuizen, die voor de nieuwe manier van horizonverlichting worden gebruikt, hebben drie kleuren, namelijk blauw, wit en groen. Het gebruik van kleurfilters is hierdoor overbodig geworden. De horizonverlichting in de Twentsche Schouwburg bestaat uit 15 naast elkaar op een balk bevestigde armaturen, elk voor drie buizen. In totaal worden dus 45 buizen gebruikt. Het totaalverbruik bedraagt 2 kW, terwijl bij het gebruik van horizonlantaarns, waarvan men er in Enschede naar schatting 50 nodig zou hebben gehad, het verbruik 50 kW zou hebben bedragen. De besparing ten opzichte van het oude systeem is dus aanzienlijk. De 15 maal 3 buizen worden in 5 groepen geschakeld; achter iedere armatuur is een voorschakeltoestel gemonteerd.

Daar fluorescentiebuizen tot dan toe slechts na het inschakelen op volle sterkte konden branden en een tempering of afzwakking niet mogelijk was, moest hiervoor een oplossing worden gevonden. Na langdurige onderzoeken vond men deze in de vorm van speciale regeltoestellen,

(zie afb. 4) zodat thans de verlichtingssterkte in verhouding 1 : 60.000 ingesteld kan worden. Voor iedere groep is er een dergelijk regeltoestel. Donkerslag is hiernaast tevens mogelijk. Van de buizen zijn er 36 met een blauw fluorescerende stof bespoten, zodat er 12 armaturen zijn met blauw licht. De overige 3 armaturen bevatten gemengd groene en witte buizen (6 groen en 3 wit). De horizon begint met een armatuur met blauwe buizen en eindigt ook hiermede, zodat de gemengde armaturen, wanneer blauw en gemengd elkaar afwisselen, zich in het middengedeelte zullen bevinden. Het gemengd groenwitte licht dient om het daglicht voor te stellen, terwijl blauw wordt gebruikt voor de avond en de nacht. Vanzelfsprekend zijn vele variaties mogelijk, zoals zonsop- en ondergang, helle zon, maanlicht e.d., doch belangrijker is, zowel voor toeschouwers, acteurs als theaterdirecties, dat de indruk van deze verlichting geheel nieuw is en veel meer de werkelijkheid nabij komt. De toneelhemel licht stralend op als een doorzichtige, van licht doorstroomde atmosfeer en ook de schaduwwerking, bij het oude systeem dikwijls zo storend en effectbedervend doch praktisch onvermijdelijk, behoort grotendeels tot het verleden.

Lichttechnisch gezien bestaat het wezen van de grote doelmatigheid van fluorescentiebuizen ten opzichte van gloeilampen hierin, dat het licht-spectrum van de laatste slechts een klein gedeelte – ongeveer 5% – blauw – dus bruikbaar – licht bevat. Al het andere licht moet door voorgeschakelde filters worden vernietigd, waaruit ten overvloede nog het nadeel van een sterke warmteontwikkeling volgt. De buizen kunnen echter in verschillende uitvoeringen zo worden aangebracht, dat zij direct de vereiste kleur licht uitstralen. Lichtverliezen door filteren bestaan dus niet.

Verdere toneelverlichting.

Dat er voor goede toneelverlichting naast de horizon ook nog heel wat komt kijken, blijkt uit wat voorts nog in Enschede is aangebracht. Er zijn 5 bovenlichten of herzen, een 8 en de overige 12 m lang. De eerste herz heeft 40 gloeilampen van 200W en een voereenkomstig aantal kleurfilters. De overige vier herzen hebben tezamen 240 gloeilampen van 150 W en weer voor iedere lamp een kleurfilter in metalen raam.

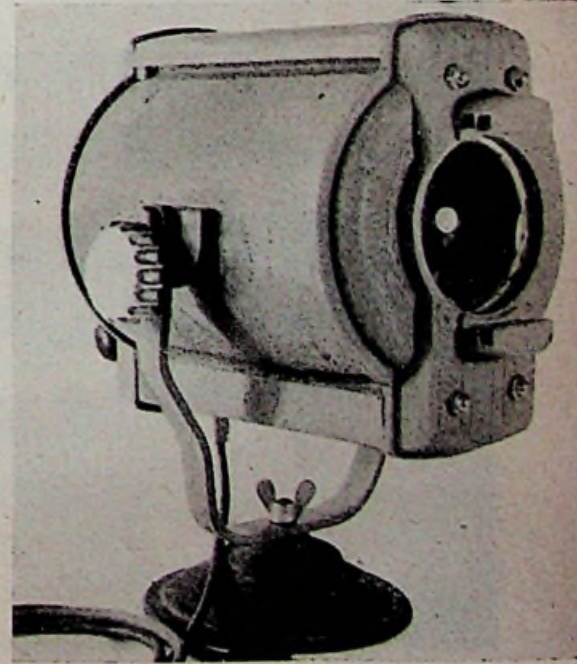
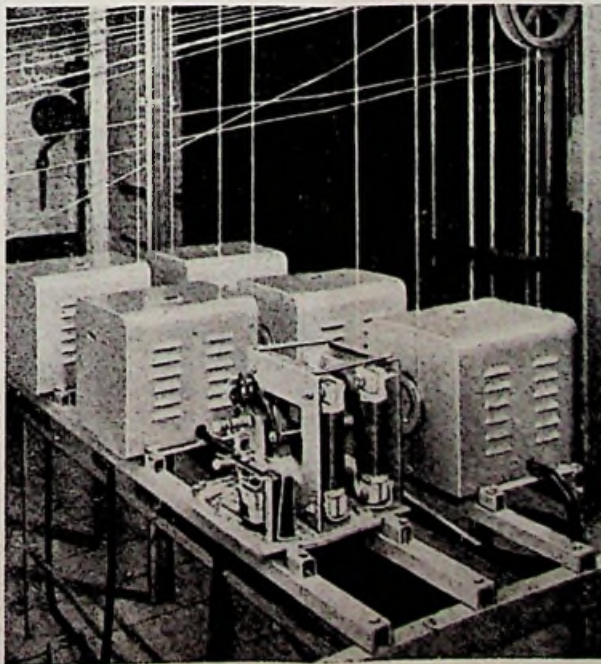
BIJ DE FOTO'S

LINKS VAN BOVEN NAAR ONDER:

1. De ontvanghal met zaaltribune
2. Een gedeelte van de fraaie schouwburgzaal met volledig ontstoken verlichting
3. Driephasige toneelregeltransformator met 54 regelsleden

HIERNAAST:

4. Regeltoestellen voor de fluorescentie-horizonverlichting
5. 500 W toneelschijnwerper, type HS 13

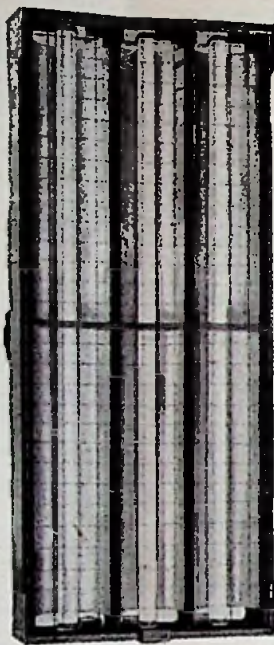
Boven de toneelopening bevindt zich de lichtbrug, waarop 6 lenskoker-schijnwerpers zijn gemonteerd, ingericht voor projectielampen van 1000 W, en aan weerskanten van de toneelopening staat een schijnwerpertoren, op ieder waarvan 4 toneelschijnwerpers zijn gemonteerd, ingericht voor episcooplampen van 1000 W met spiegels. Het voetlicht bestaat vervolgens uit 11 delen, ieder 1 m lang, is vierkleurig en bevat in totaal 55 lampen. Voorst zijn er nog 4 grondhorizontalaarnen, 4 verplaatsbare toneelschijnwerpers (zie afb. 5), 2 schijnwerpers voor de toneelopening en 2 brug-schijnwerpers, allemaal met lampen variërend van 500 tot 1000 W. Ook van de zaal uit wordt het toneel verlicht en wel door middel van 12 stuks zaalschijnwerpers, met aangebouwd, automatisch werkend kleuren-magazijn, 6 links en 6 rechts op fraaie wijze in de zijwanden van de zaal ingebouwd en voorzien van 1000 W lampen, alsmede door 4 balconschijnwerpers ook met automatische kleurwisseling, aangebracht in de balconleuning en vier schijnwerpers in het plafond. In ieder herz is tenslotte nog een werklicht gemonteerd. Herzen en schijnwerpers werden ontworpen en uitgevoerd door het bureau Hoeven.

Regelapparatuur

Om al deze lichten te regelen is natuurlijk een ingewikkelde -en kostbare- apparatuur nodig, die volkomen betrouwbaar en bedrijfszeker moet zijn. Deze apparatuur vinden we in de laagspanningsruimte en de lichtcabine, het domein van de lichtmeester. (De ingangen van de boven elkaar gelegen ruimten zijn nog uiterst rechts op onze omslagfoto zichtbaar). In de laagspanningsruimte staat de regeltransformator systeem Bordoni, (fabrikaat Siemens), die opgebouwd is uit een driephasige transformator met 54 regelsleden (zie afb. 3) en twee eenphasige transformatoren met ieder 8 regelsleden, zodat er in totaal 70 regelsleden zijn. Er kunnen dus 70 stroomkringen worden geregeld. De Bordoni is aan te sluiten op een draaistroom 3 maal 220 V of 380/220 V 50 per/sec en heeft een lampenaansluitvermogen van 3 maal 70 plus 2 maal 18 is 246 kVA. Voor de gehele toneelverlichting kan 210kW afgeleverd worden. Voor de verbinding van de regelsleden met het regelstelwerk, dat in de lichtcabine staat opgesteld, werd ongeveer 1 km staaldraad gebruikt. De maximale stroom per regelslede, bij een lampspanning van 220 V, is 27,5 A.

Het regelstelwerk (zie afb. 7) heeft twee looprichtingen en ook hiermede heeft de Twentsche Schouwburg -evenals met de horizon- een primeur voor Nederland. Het stelwerk wordt met de hand bediend, heeft vier rijen met schijven en 4 maal 20 hefboomen voor cirkelvormige beweging. Iedere hefboom in een rij kan, hetzij afzonderlijk hetzij gemeenschappelijk met

andere in dezelfde horizontale rij, bediend worden. De koppeling van de hefboomen geschiedt door het draaien aan een aan elke hefboom aanwezige greep. Deze kan voor de koppeling resp. ontkoppeling in beide richtingen 360 graden worden gedraaid. Bij elke hefboom is een honderddelige schaal voor het instellen van de gewenste verlichting aanwezig. Met telkens twee verstelbare aanslagen in elke hefboomweg geschiedt deze koppeling op een tevoren, bij de lichtrepetitie opgegeven en hierna nauwkeurig ingestelde plaats.

Tot het stelwerk behoren voorts 4 grote handwielen voor snelle bediening (elke horizontale rij heeft dus links of rechts zo'n handwiel); 4 kleinere handwielen voor fijnere regeling door middel van een wormwiel, geplaatst op de handwielzijde van het stelwerk; 80 contragewichten met geleidingen; 160 paar verstelbare aanslagknoppen voor de automatische ontkoppeling van de hefboomen open willekeurige plaats van de hefboomweg en 80 geleidingsrollen voor de naar de regeltransformator gaan de staaldraden. In de laagspanningsruimte vinden we ook de hoofdkastbatterij met hoofdschakelaar van 600 A voor het gehele gebouw, alsmede de onderschakelingen en de hoofdschakelkast voor de kracht. Het schakelmateriaal is van het fabriekaat Hazemijer.

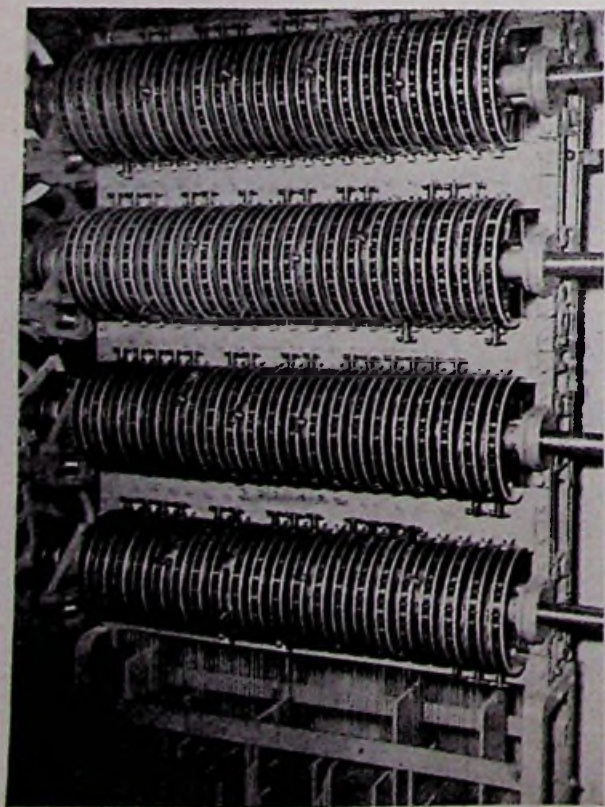
Noodverlichting en kleurschakeling

In de lichtcabine treffen we voorts nog aan het noodverlichtingsaggregaat, (zie afb. 8) eveneens een eigen ontwerp van het theatertechnisch bureau dat de ver- en belichting in de Twentsche Schouwburg verzorgde. In de aggregaat zijn ingebouwd een gelijkrichter en een transformator, die, wanneer de nood aan de man komt, de spanning van 220 V transformeert tot 24 V. De bediening is geheel automatisch, een handgreep is voldoende om de noodverlichting in te schakelen.

Ook bevindt zich hier het schakeltableau voor de kleurenfilters, eveneens een eigen ontwerp van de installateur en een signaalbord voor het contact tussen de lichtmeester en het toneel, de dirigent of de souffleur. De bediening van de diverse toneelverlichtingsapparaten en ook de kleurwisseling, is zoals de lezer begrepen zal hebben geheel automatisch en op afstand. Een bijkomende bijzonderheid is, dat de lichtcabine van de Twentsche Schouwburg als eerst in Nederland in de zaal is ingebouwd. Vanuit de cabine heeft de lichtmeester dan ook een prachtig overzicht over het toneel.

Jan C. H. Kops

De foto's bij dit artikel werden afgestaan door de fa. Hoeve te Utrecht en Siemens Nederland N.V. te 's Gravenhage.

BIJ DE FOTO'S

BOVEN:

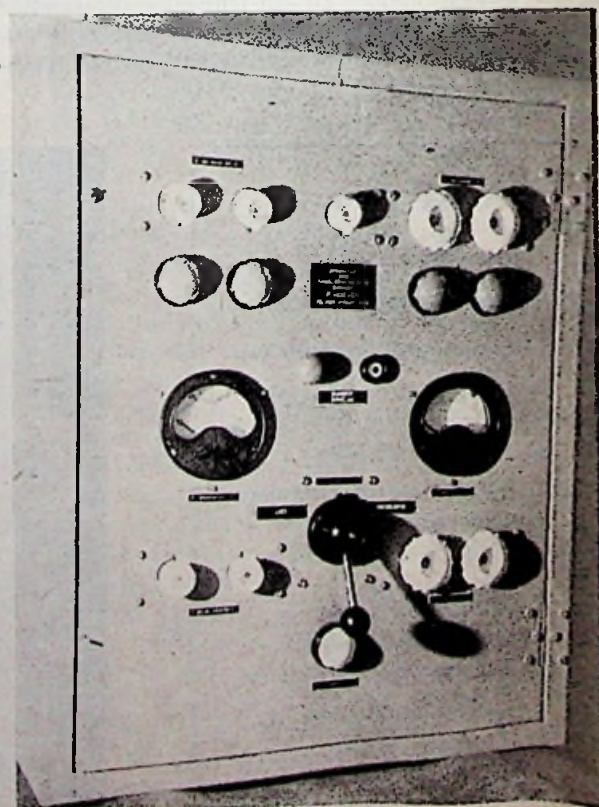
6. Horizon-armatuur met fluorescentiebuizen

LINKS:

7. Het regelstelwerk voor twee looprichtingen; de hefboomen boven de schijven zijn duidelijk zichtbaar

RECHTS:

8. Noodverlichtingsaggregaat, voor-aanzicht

NIEUWE WETENSCHAP IN OPMARS

ELECTRONEN veranderen het aanschijn der samenleving

Electronen zullen de wereld van morgen beheersen. Deze minuscule, elektrisch geladen deeltjes – miljoenen malen kleiner dan een suikerkorrel – zullen de samenleving ingrijpend veranderen en waarlijk niet alleen in technisch en economisch opzicht. Ook het gewone dagelijkse leven van iedereen zal er door worden beïnvloed in een mate, zoals voordien nog nimmer door de techniek is bewerkstelligd. Deze ontwikkeling, met nu nog onvoorstelbaar ver gaande consequenties, zal evenwel niet van vandaag op morgen plaatsvinden. Zeker is, dat de mensheid geleidelijk aan zal kunnen wennen aan deze nieuwe, dikwijls nog fantastisch lijkende situaties, die overigens wellicht toch nog eerder werkelijkheid zullen worden dan zich thans laat aanzien of kan worden vermoed. Nu immers al beheersen electronen vele menselijke activiteiten.

Atomen versus electronen

Het is eigenlijk een beetje een wonderlijke geschiedenis met deze electronen. Ze worden namelijk nog altijd miskend. Iedereen praat over atomen als -mits juist gebruikt- de bouwstenen van de toekomst, terwijl de electronen het met een heel wat mindere portie populariteit moeten doen. Het is echter aan geen twijfel onderhevig -het gezaghebbende blad The New York Times heeft er onlangs nog op gewezen- dat niet de atomen, of juist gezegd de kernphysica, de samenleving zullen veranderen, maar wel de electronen. De kernphysica zal namelijk hoofdzakelijk worden gebruikt voor de ontwikkeling van een overigens dringend nodige nieuwe energiebron, terwijl de electronica zich meer en meer zal gaan ontwikkelen tot een hulpmiddel voor menselijke spier- en denkbaarheid. Trouwens, de electronen hebben op dit gebied nu al verbluffende staaltjes op hun naam staan.

De electronische wetenschap is de kinderschoenen namelijk al lang ontgroeid. Een diepgaande studie heeft vele raadselen ontsluitend en een uitgebreid werkterrein geopend, dat tegenwoordig door niemand meer alleen kan worden overzien. Het specialisme heeft ook hier zijn intrede gedaan. Over de gehele wereld vinden nu reeds honderdduizenden

mensen emplooi in de electronische industrie, die een halve eeuw geleden nog niet bestond. En honderden miljoenen profiteren thans meer of minder van de voortbrengselen van deze uiterst belangrijke bron van nijverheid, rechtstreeks dan wel zijdelings.

De eerste electronenbuizen

Het bestaan van deze elektrisch geladen deeltjes, die men later electronen ging noemen, werd voor het eerst aangetoond in 1897 door de Engelse professor J. J. Thompson. Naderhand hebben vele geleerden, ook van Nederlandse nationaliteit, voortgebouwd op deze ontdekking. In dit verband moeten worden genoemd Lee de Forest en Sir John Ambrose Fleming, die door de ontwikkeling van de eerste typen electronenbuizen, respectievelijk de triode en de diodedetector, een onschatbare bijdrage hebben geleverd voor praktische toepassingen van de electronica, waarbij altijd één of meer electronenbuizen hun taak verrichten.

Tegenwoordig kan men vier gebieden onderscheiden, waarin de duizenden en nog eens duizenden toepassingen met electronenbuizen kunnen worden onderverdeeld. Allereerst zijn er de toepassingen voor ontwikkeling en ontspanning, zoals radio, televisie, electro-acoustiek en sprekende film, die een duizelingwekkende opgang hebben gemaakt en nog steeds maken. De snelst groeiende loot hiervan is thans ongetwijfeld de televisie, ook voor industriële en wetenschappelijke doeleinden. In de eerstkomende jaren zal het vooral dit communicatiemiddel zijn, dat menig industrieel groeirecord op overtuigende wijze zal slaan. De tweede sector omvat de moderne telecommunicatiemiddelen, zoals telegrafie, telefonie en telex. Als deze plotseling volledig zouden uitvallen, dan zou het gehele maatschappelijke verkeer uit zijn voegen liggen en er zou een verwarring ontstaan, die verkeerd gebruikte atomen bij voorstelling nauwelijks kunnen veroorzaken. Dat de ontwikkeling ook hier overigens nog niet tot stilstand is gekomen, wordt bewezen door het feit, dat door wat voor reden ook veroorzaakte fouten in berichten over radio-telegrafische verbindingen tegenwoordig automatisch gecorrigeerd kunnen worden.

De derde groepering is die van electronische navigatiemiddelen (radar!), en tot de vierde tenslotte kan men, naast de medische, in het bijzonder de toepassing voor industriële doeleinden rekenen. Vooral deze laatste groep, nu reeds van veel betekenis, zal in de toekomst van steeds grotere importantie gaan worden. De reden hiervan is, dat met behulp van deze toepassingen talloze manipulaties -waarvan ook bepaalde op het gebied van de geest: electronische rekenmachines!- sneller, beter en goedkoper kunnen worden verricht.

Met de huidige stand der techniek zou het aantal toepassingen, die in wezen een vorm van automatisering zijn, al veel groter kunnen zijn als niet steeds de economie om de hoek kwam kijken. Massafabricage, ook van ingewikkelde apparaten en instrumenten, kan met electronische middelen -en heel weinig menselijke hulp- reeds sneller en beter geschieden dan door middel van de tot nu toe gevolgde methoden. Bedrijfseconomisch is er echter nog steeds een onoverkomelijk bezwaar: de kosten zijn zeer vele malen groter.

Electronische evolutie

Dit is ook de reden, dat de electronica niet de zogenaamde tweede 'industriële revolutie' zal veroorzaken. De praktische toepassingen vorderen te langzaam om een totale omwenteling op korte termijn te kunnen bewerkstelligen. Beter is het daarom te spreken over de electronische evolutie -een geleidelijke ontwikkeling naar een volledig „geelectroniseerde“ maatschappij- die intussen al twintig à dertig jaar geleden is begonnen. Om bijvoorbeeld een enkel aspect van de mogelijkheden te belichten: alleen reeds voor het oplossen van meet- en regelproblemen heeft Philips, een bedrijf dat zich in de loop der jaren op electronisch terrein heeft gespecialiseerd, enkele honderden electronische methoden. Methoden, die zich al lang niet meer in een laboratoriumstadium bevinden en voor bepaalde gevallen veruit de voorkeur verdienen boven andere, niet electronische oplossingen. Een ander voorbeeld: een electronische weegbrug, waarvan drukdozen met rekstrookjes en enkele meetinstrumenten de voornaamste onderdelen vormen, kan lasten tot een gewicht van enkele honderden tonnen nauwkeurig registreren.

Op zichzelf niet zulke verbazingwekkende eigenschappen, als er tenminste niet bij verteld wordt dat de gehele apparatuur in een bestelwagentje kan worden vervoerd. Dat laatste vooral onderscheidt deze installatie van een omvangrijke mechanische weegbrug, waarmee zulks uiteraard niet mogelijk is.

Zal men om deze reden echter een goede mechanische weegbrug gaan vervangen door een electronische? In het algemeen natuurlijk niet. In veel gevallen immers zal een weegbrug helemaal niet transportabel behoeven te zijn en dan zal geen enkele bedrijfsleider er over denken de electronica te hulp te roepen. Maar er zijn toch wel degelijk bepaalde situaties denkbaar, waar het geheel wel gemakkelijk verplaatsbaar moet zijn en in deze gevallen heeft men bij wijze van spreken op deze electronische oplossing zitten wachten.

Bij tal van electronische apparaten worden de betrokkenen in wezen voor een dergelijke vraag gesteld, die in feite van bedrijfseconomische aard is. Sommige gevallen zullen daardoor electronische toepassingen voorsnog geen werkelijkheid worden, maar dikwijls ook kan deze factor al van doorslaggevende aard zijn om juist wel aan een electronische methode de voorkeur te geven.

Gedeeltelijke automatisering

Er worden nu reeds proeven genomen met volledig geautomatiseerde bedrijven en in hoofdzaak maakt men hier gebruik van de vrijwel ongelimiteerde mogelijkheden van de electronenbuizen. Deze ontwikkeling zal op de lange duur natuurlijk van invloed zijn op de werkgelegenheid, maar er is uit dien hoofde geen reden voor ongerustheid. Want algemeen verwacht men, dat het electron een geheel andere reactie zal veroorzaken dan de stoommachine in de vorige eeuw. Door een verdergaande invoering van electronische methoden zullen namelijk juist meer arbeidsplaatsen in de industrie worden geopend, hoewel deze wel een meer gespecialiseerd karakter zullen hebben dan tegenwoordig gemiddeld het geval is. Met zekerheid valt nu trouwens reeds te voorspellen, dat de industrie -ook nog zonder meerdere electronische hulpmiddelen- een voortdurend grotere behoefte aan geschoold personeel zal krijgen.

De hierboven geschetste ontwikkeling van de electronica zal vermoedelijk echter geen problemen op het gebied van de werkgelegenheid veroorzaken, omdat de invoering van electronische hulpmiddelen vooral ook door het kostenvraagstuk uiterst langzaam en geleidelijk zal gaan. Niettemin zullen bedrijfsleiders nu reeds een open oog voor de op dit moment al bestaande mogelijkheden met electronische apparatuur dienen te hebben. Voor bepaalde doeleinden immers zijn er reeds zeer doeltreffende electronische methoden. Daarnaast zullen ook aankomende en jonge technici op uiteenlopende niveaus goed doen de electronica naar waarde te schatten. Er ligt hier namelijk een uitgestrekt en ten dele zelfs romantisch arbeidsveld braak, waarin menigeen met ondernemingszin, durf en fantasie een levensvulling zal kunnen vinden. Denken we in dit verband bijvoorbeeld slechts aan de zogenaamde achtergebleven gebieden. Zodra deze meer zullen worden betrokken in de daadwerkelijke toepassing van elders bestaande opvattingen en zienswijzen, is de mogelijkheid verre van denkbeeldig, dat

P.G.E.M. breidt centrale's uit

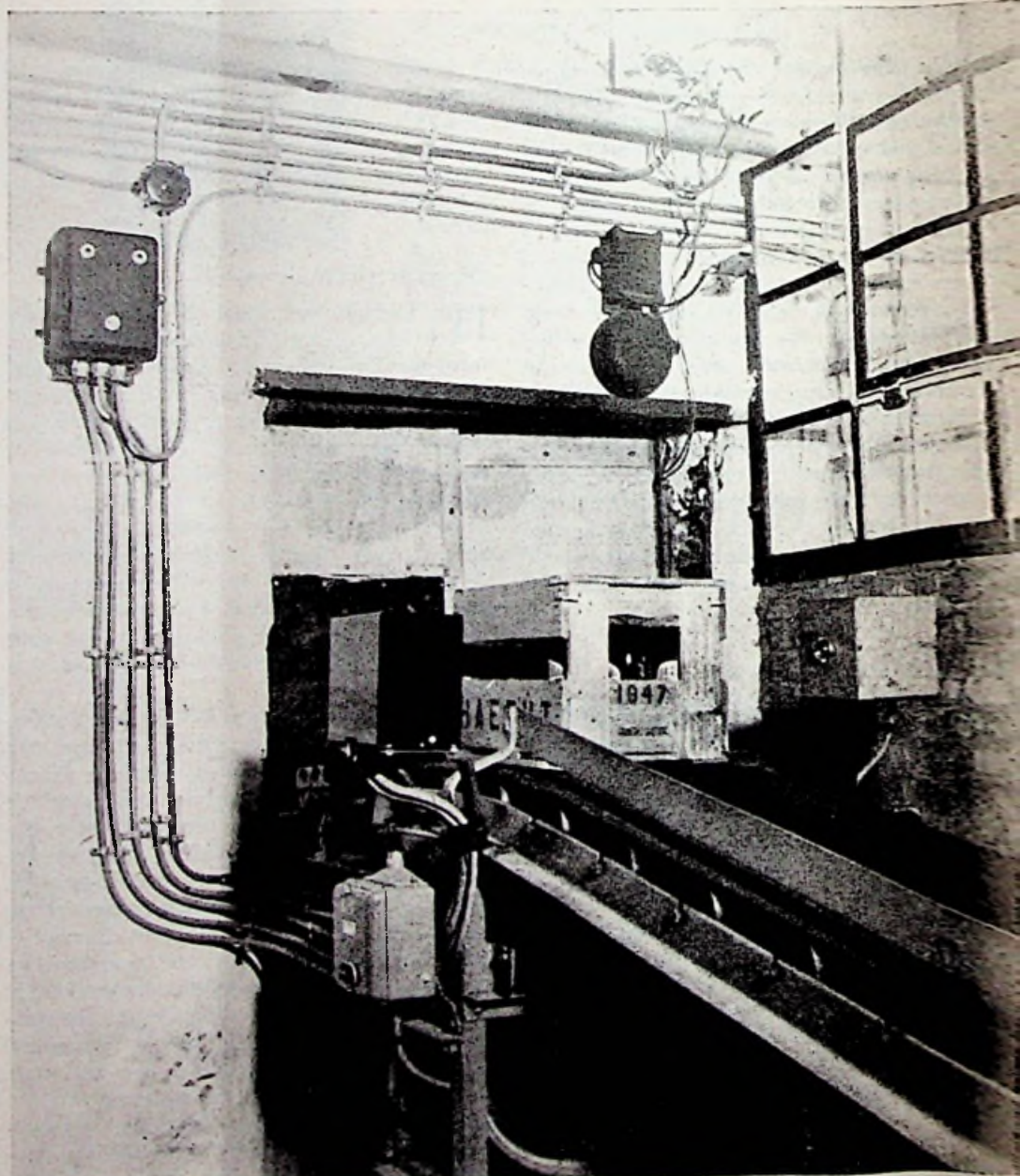
De Provinciale Gelderse Electriciteits Mij. is bezig met een nieuwe uitbreiding van haar centrales aan de Waal te Nijmegen. Kwam vorig jaar de centrale Gelderland II met zijn vermogen van 105.000 kW in gebruik, thans is men bezig met de montage van een ketel en een turbo-generator van 60 MW. Nog volgend jaar moet deze machine gaan draaien om de electriciteitsleveranties aan Gelderland te verzekeren.

Inmiddels zijn plannen in voorbereiding voor weer een verdere uitbreiding. Het ligt in de bedoeling de totale capaciteit van de centrales tussen het Maas-Waalkanaal en de Waal op te voeren tot 400 MW. Dit vermogen moet reeds in 1959 worden bereikt. Verdere uitbreidingen zijn dan te Nijmegen niet meer mogelijk. Reeds overweegt men dan ook de stichting van een complete nieuwe centrale elders in Gelderland. Als mogelijke vestigingsplaats wordt wel Har-

derwijk genoemd, i.v.m. de voorziening met electriciteit van de nieuwe polder in het IJsselmeemere. Enige beslissing hierover is evenwel nog niet gevallen. (whz)

In- en uitvoer elektrische machines en toestellen

In- en uitvoer elektrische machines en toestellen. Het C.B.S. heeft cijfers gepubliceerd over de in- en uitvoer in Juni 1955. Hieruit blijkt, dat in deze maand aan elektrische machines en toestellen voor een bedrag van f 39,5 miljoen werd ingevoerd (Juni 1954 - f 34,6 miljoen). De uitvoer in Juni bedroeg f 59 miljoen (Juni 1954 f 46,4 miljoen), zodat de uitvoer de invoer met f 19,5 miljoen overlapt. Van Januari t/m Juni 1955 bedroeg de uitvoer van elektrische machines en toestellen 334,9 miljoen; in dezelfde periode werd over f 233,- miljoen ingevoerd.

juist daar moderne hulpmiddelen worden gerealiseerd, die in de omgeving van hun bakermat de sleur der dingen nog moeilijk konden doorbreken of waar de vervangingskosten hun optreden in de weg staan. Want is het niet dikwijls zo, dat het overslaan van een fase met minder zorg en moeite gepaard gaat, dan aanpassing en vernieuwing niet zelden met zich meebrengen?

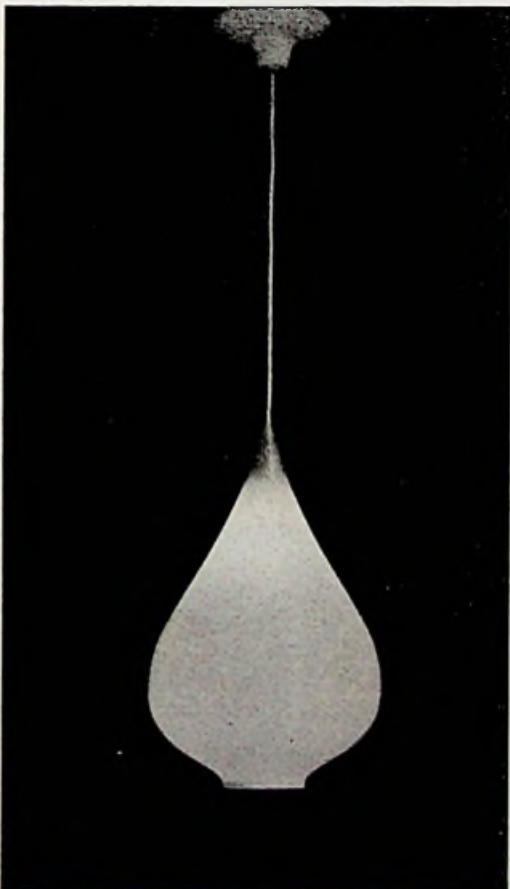
Het tellen van voorwerpen - in dit geval bierkisten - op een transportband met behulp van een fotocelinstallatie met relaisbuisapparaat. Ook dit is een vorm van automatisering.

NAJAARSBEURSPARADE

Een rondgang aan de hand van gegevens, ons door onze relaties verstrekt of door de redactie opgedaan, door die afdelingen, waar de lezer zeker komen zal.

VREDENBURG (PARTERRE, 1e VERDIEPING, PAVILJOEN)

N.V. Thabur, Den Haag - 36 t/m 54 en 39 t/m 61- Van het omvangrijk programma noemen wij allereerst de collectie verlichtingsartikelen, met de nieuwe creatie, de Rotaflex-armaturen, vervaardigd van plastisch materiaal met bijzondere eigenschappen. Vorm en kleur kunnen in dit materiaal in vele variaties worden gebracht. De verlichtingcollectie valt verder op door een grote verscheidenheid, waarbij ook de toepassing van moderne opvattingen worden gedemonstreerd. De collectie installatie-materiaal is eveneens uitgebreid en bevat de fabrikaten Hazemeijer, HAF, Weber, Bogenschütz, Sauter, Grothe, Ericsson, EMF, VIR, Atea, Nedap, Draka en Neumeyer. Alzonderlijke vermelding verdient het Berker-programma. Graetz radio en t.v. ontbreekt natuurlijk niet, terwijl men in de radio- en t.v.-stand ook de „Monarch” platenwisselaar en de „Regent” platenspeler

Rotaflex armatuur

aantref. De Servis-wasmachines, waarbij een nieuw apparaat met vleugelagitator; Silo koelkasten met als noviteit compressor-kasten met hermetisch gesloten unit; een collectie centrifuges van gerenommeerde fabrieken en voorts een grote verscheidenheid andere elektrische toestellen, waarbij Unic-droogsheerapparaten in twee uitvoeringen worden in de andere stands getoond.

Nijkerk Radio N.V., Amsterdam -160 t/m 166- In een tweemaal zo grote stand als de voorgaande jaren vindt men de Kenwood Chef keukenmachine met nieuwe hulpapparaten, alsmede een vergrote uitvoering van de Kenwood Major. Het Kenwood Steam O Matic stoomstrijkijzer prijkt naast andere lichtgewicht strijkijzers van bekende fabrikaten en interessant is de groep wasmachines en sneldrogers, waarbij nieuwe types. Strijkmachines en bordewasmachines, een nieuwe radiostoringsvrije elektrische koffiemolen, verder ontwikkelde grills en boilers, een volledige collectie Philips artikelen, waarbij de nieuwe radiobouwdozen en tenslotte nieuwe types condensatoren en printed circuits o.a. met ingebouwde ontvanger en versterker zijn verdere onderdelen van het programma.

Liebherr Nederland N.V., Amsterdam -262- De fa. Liebherr N.V. Nederland i.o. introduceert de Liebherr compressor huishoudkoelkasten in Nederland, die dit seizoen alleen nog te leveren zijn in de maten 110 en 140 liter. De 110 liter kast is ook als inbouwkast leverbaar. Alle kasten zijn voorzien van een origineel Bosch gesloten unit, terwijl voorts de uitvoering aantrekkelijk en de indeling praktisch is. Van binnen is de kast pastellblauw; de deur is voorzien van een botervak, een eierrek en een resp. twee flessenrekken. De moderne strakke lijn van buiten en het kleine bodemvlak dat nodig is maken voorts, dat de Liebherr koelkasten een aanwinst betekenen op de Nederlandse koelkastenmarkt.

Max Goudekot & Co., Amsterdam - 257 en 259- exposeert een grote collectie electrotechnische materiaal, waarbij als nieuw punt op het leveringsprogramma een collectie verlichtingsartikelen van een eenvoudige wandverlichting tot een meer luxueuze hangverlichting. Tevens zijn enkele eigen ontwerpen aanwezig.

P. Holtring, Haarlem - 61 en 63 - komt voor het eerst na zes jaar, behalve met een verscheidenheid van electrotechnische apparaten en moderne radiotoestellen en -onderdelen, ook

met moderne kronen en wandverlichting. Installatiemateriaal is eveneens vertegenwoordigd en ook aan fluorescentieverlichting wordt aandacht besteed. Tenslotte ligt het in de bedoeling Philips t.v.-toestellen te exposeren.

B. Hilbink, Amsterdam -261 en 1147- exposeert vele nieuwe modellen elektrische klokken, waarbij de nadruk wordt gelegd op elektrische klokken, waar figuren uit de sport- en dierenwereld het uurwerk flankeren.

N.V. v/h Nierstrasz, Amsterdam -260- toont in gebouw III Multicore tinsoldeer en het sinds kort door deze firma in de handel gebrachte bandsoldeer. Dit laatste soldeer bestaat uit een zeer dunne band tinsoldeer, waarin Ersin vloeimiddel als kern aanwezig is. Multicore is ook leverbaar met 5 kernen vloeimiddel, een extra snel vloeimiddel waardoor gebruikers tinsoldeer met een lager ringehalte kunnen gebruiken.

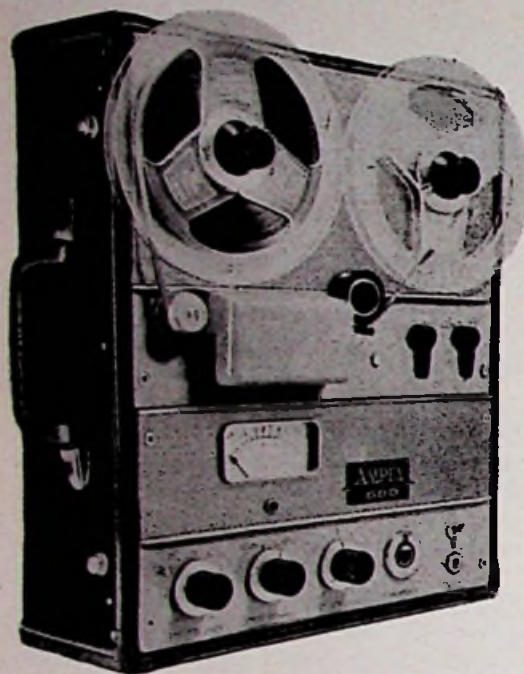
William Rijkers Handelsonderneming N.V. -1110- zal, evenals op de Voorjaarsbeurs, zelfstartende elektrische klokken en wekkers, waaronder enkele nieuwe modellen, demonstreren. Ook zal wederom de Moonbeam-wekker van de Westclox uurwerkfabriek worden getoond, waarmee men op de Voorjaarsbeurs succes boekte. De Moonbeam zelfstartende elektrische wekker wekt eerst met lichtsignalen en na 5 minuten nog eens met normaal wekgeluid.

Audium Electro-Acoustische Industrie N.V., Amsterdam -1000- showt en demonstreert „Hi-Fi” grammofoons, combinaties en versterkers van Engels fabrikaat; Ampex versterker-luidsprekers en draagbare tape-recorders; de Deccalian driesped gramfoonplaten-speler met ingebouwde versterker, waarvan behalve de fraaie uitvoering en de technische kwaliteiten de mooi gestyleerde en verwisselbare saffierkop opvalt. De Decca Felsted platen-speler met „Hi-Fi”-versterker en Garrard automatische wisselaar in luxe kast, alsmede de Ionophoon hoogfrequent luidsprekers in diverse modellen zijn ook aanwezig, evenals de „Gnome” Vibrator, een apparaat, dat het wasgoed reinigt door middel van geluidsgolven.

Hoover Handelmij. N.V., Amsterdam -75/77- Naast de bekende elektrische wasmachines, cleaners, stofzuigers, vloerwrijvers en stoom- of droogstrijkijzers exposeert deze firma twee noviteiten en wel een elektrische wasmachine met automatische wringer en een dito apparaat met heater. De wringer heeft een dubbele beveiliging,

een op de wasmachine en een aan de wringer zelf, terwijl, wanneer de was aan kant is, deze wringer in de kuip kan worden opgeborgen, hetgeen i.v.m. plaatsruimte van belang kan zijn. Beide wasmachines zijn bovendien uitgerust met een automatische pomp, waardoor de kuip automatisch wordt geleidigd en tenslotte zijn zij op wielen geplaatst, waardoor zij vlug en makkelijk overal zijn neer te zetten.

„Ampex” draagbare tape-recorder

Kon. Fabrick Inventum, Bilthoven -53/55, 152-155, 252-254- brengt twee nieuwe modellen straalkachels, waarbij, indien de kachel op halfverbruik wordt geschakeld, het gehele reflecterende vermogen benut blijft en men het typische „tigger”-effect krijgt, met afwisselende rode gloed en donkere strepen. Door de bijzondere vorm van de reflector wordt bestraling van een extra breed vlak verkregen en overal vrijwel gelijkmatige warmte.

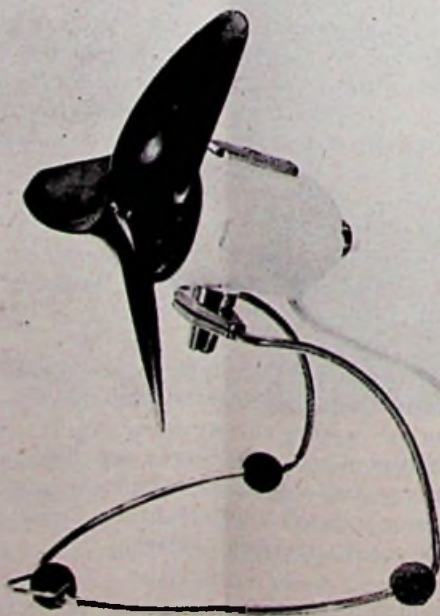
Andere noviteiten zijn een in 7 standen regelbare radiatorkachel, verplaatsbaar en regelbaar van 1500 tot 150 W; een huishoudelijke donkerstraalkachel met schakelaar, een nieuwe espressokoker, die 2 l water in ca. 88 min en 1 l. in ca. 5 minuten doet koken, doordat de aansluitwaarde op 1600 W is teruggebracht en tenslotte een nieuw elektrisch theelichtje, in verschillende kleurencombinaties en voorzien van een rood lampje.

Nederlandsche Siemens Maatschappij N.V., Den Haag -267/69 en 271/73/75- doet met een klein deel van het productieprogramma mee aan de Najaarsbeurs. Het modernste assortiment radio en t.v.-apparaten, waarin alle finesses van de electro-acoustiek en de radio-techniek zijn verwerkt, wordt getoond. In een door velen gevoelde behoefte wordt voorzien door het centraal-antenne-systeem, dat radio- en t.v.-ontvangst storingsarm maakt. Een zelfdenkende Protodyn-kookplaat in een modern, gemakkelijk schoon te houden elektrisch fornuis zal twijfelslaars waar het elektrisch koken betreft weten te overtuigen. De bakoven is voorzien van een infra-rood straler en garandeert b.v. een biefstukje, dat aan alle eisen der voedingsleer voldoet.

Gedemonstreerd zal worden met de huishoudstrijkmaschine, een apparaat, dat de gehele was van een ziekenhuis, pension of groot gezin in korte tijd keurig strijkt. Ook wordt tentoongesteld de wandstraler voor badkamer- resp. keukenverwarming. Om in een reeds lang bestaande vraag naar kleine en lichte ventilatoren te voorzien wordt de laatste ontwikkeling, een tafventilator van zeer kleine afmetingen getoond, welke een fraai, modern uiterlijk met een ongevaarlijke propellor van soepel plastic paart aan een licht gewicht en een zeer laag stroomverbruik. Verder wordt geëxposeerd met Protodurkabel en installatiemateriaal, waarbij een plastic-product -het Protodur- als isolatiemateriaal is toegepast. In bedrijf wordt voorts getoond een controle inrichting voor maximum-belasting der afgenomen elektrische energie in fabrieken en bedrijven, terwijl ook lichtsignaal-installaties niet ontbreken.

Bij de expositie van de nieuwste, geperfectioneerde radio-ontvangtoestellen en radio-gramfoon combinaties met Polydor platenspeler wordt tenslotte als bijzonder nieuwtje een nieuwe televisie-ontvanger in staande kast getoond, tegelijkertijd met de première voor Duitsland.

Fa. Bueno, Amsterdam -679- exposeert met de Vitavit-hogedrukpan en Plastal aluminium keukengerei. De Vitavit, in verschillende grootten, heeft een op drie standen instelbare drukregelaar met aanwijzer, die controle op het kookproces en de druk in een oogopslag mogelijk maakt. De hogedrukpan heeft 3 veiligheden, waarvan de tweede zo is geconstrueerd, dat bij te hoge druk deze overdruk aan de achterzijde van de pan naar beneden wordt afgeblazen. Gewoonlijk gebruikt men bij hogedrukpannen voor beveiliging slechts een rubber stopje in het deksel, waarbij de overdruk naar boven wordt afgeblazen. Het voordeel van deze nieuwe constructie is duidelijk: veiliger voor degene, die met de pannen omgaat. De Elektro Plastal aluminium pannen hebben afgeronde bodemhoeken, ver-

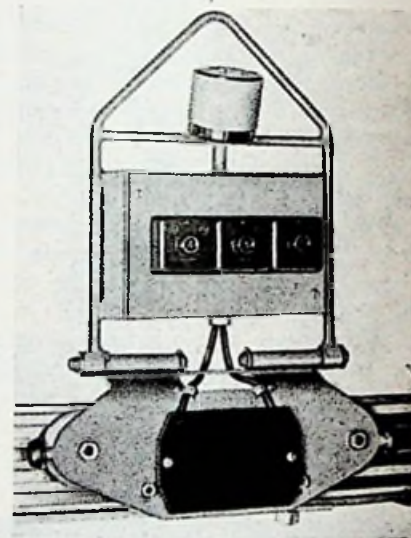
Siemens tafventilator

wisselbare bakelieten oren en een speciaal geconstrueerd deksel, dat het condenswater direct weer in de pan doet teruglopen. Aan de bodem werd bijzondere zorg besteed waar het betrefde aansluiting op de kookplaat.

Elektro Plastal pan

N.V. Nerim, Dordrecht -270- vestigt de aandacht vooral op de Gluma-voedingsrail voor de voeding van transporturbanen, elektrische apparaten en gereedschappen, verplaatsbare machines e.d. door middel van een vast gemonteerde rail, waarlangs zich een trolley-collector beweegt. Door deze beweegbare stroomafname kunnen de dikwijls hinderlijke en kostbare lange elektrische kabelleidingen worden vermeden.

Gluma voedingsrail

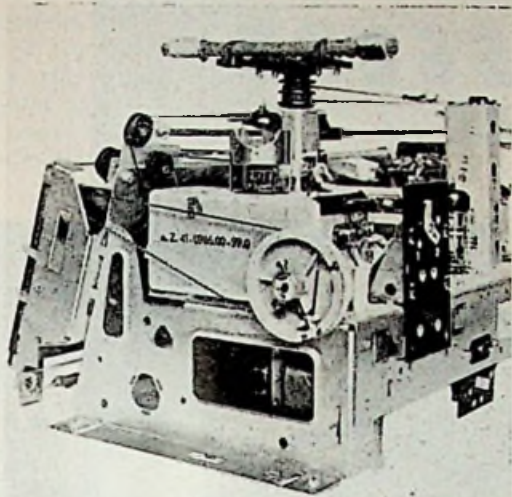
De rail kan in alle richtingen gebogen worden. Deze voedingsrail, een Westduits product, vindt toepassing in tal van industrieën en bedrijven. Voorts exposeert de firma met Dimplex en Nerim elektrische radiatoren.

J. Lensen, Voorburg -250- neemt deel met elektrische huishoudelijke en medische apparaten, waaronder kruikenmoeders en hoogtezonnen. Aparte vermelding verdient een nieuwe elektrische radiatorkachel, hoogste vermogen 2000 W tegen aantrekkelijke prijs, alsmede een nieuw model reisstrijkijzer met luchtgekoelde handgreep, een zeer kleine centrifuge, welke op een tafel geplaatst nog zeer makkelijk toegankelijk is, alsmede een nieuw model wasmachine met trommelsysteem en elektrische verwarming.

Electrolux N.V., Den Haag - 139/41/43- exposeert met de speciaal voor de Electrolux keukemachine „Assistent” ontworpen z.g. liquidizer. Hierdoor is het mogelijk geworden naast allerlei keukenwerkzaamheden thans ook allerlei groenten- en vruchtensappen te bereiden, alsook boterhammeersels, shakes, cocktails, pasteitjes enz. De glazen beker van de liquidizer is van vuurvast materiaal en inwendig van ribben voorzien. Op de as zijn 6 roestvrijstalen mesjes ge-

monteerd, die met een snelheid van 1200 toeren per min. worden voortbewogen. Een speciale koppeling zorgt voor een nagenoeg geruisloze gang. De motor van het statief is met een centrifugaal schakelaar uitgerust, waardoor overbelasting is uitgesloten.

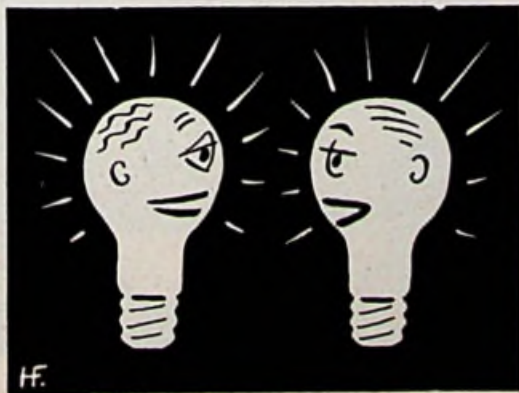

Radio-chassis dat niet verwrongen kan worden en daardoor mechanische stabiliteit geeft. (Blaupunkt)

C.V. Handels- & Industrieondern. v/h Gebr. Peters (Hapé), Amsterdam - 74, 76- exposeert Braun radio-apparaten, draagbare radio's en elektrische grammofoons, bij de laatste twee nieuwe types met ingebouwde versterkers. Voorts Luxor-platenwisselaars met automatische salfierinstelling bij verschillende toerentallen en éénknopsbediening, bandrecorders, luidsprekers, luidsprekende telefoons en montage-gereedschappen. Braun droogscheerapparaten met een nieuw ontworpen wandhanger voor het luxe type en Multimix en Multipress-keukenapparaten ontbreken niet, terwijl bij een verscheidenheid van andere artikelen een nieuwe universele elektrische kachel vermeldenswaard is.

„Jobo" N.V. Amsterdam - 170/72/74/76- neemt aan de Najaarsbeurs deel met producten van de Grundig Radiofabrieken en wel met de nieuwste t.v.-apparaten, taperecorders, dictafoons en radio-ontvangtoestellen met vele nieuwe ontwikkelingen.

Remington Rand N.V., Amsterdam brengt in stand 800, buiten op het Vredenburgterrein o.m. haar nieuwste elektrische droogscheerapparaat Super 60 in de kleuren ivoor en parelgrijs en voorzien van een ingebouwde voltage-regelaar voor aansluiting op drie voltages, wissel- en gelijkstroom. Het apparaat is voorts uitgerust met een anti-storingscondensator voor radio en televisie.

„Tot ziens in Útrecht!"

Reno Handel Mij. N.V., Amsterdam -161-163- demonstreert met de nieuwste Amerikaanse was-, droog- en strijkmachines, terwijl voorts een nieuwe kleine snelwasmachine, voorzien van een zacht rubber pulsator wordt gedemonstreerd. Verder wordt de z.g. „Weltserie" van TEKADE gebracht, bestaande uit 5 televisie-toestellen, alle voorzien van afstandsbediening, en 3 radio-toestellen, waarvan een combinatie. De Amerikaanse opnameband „Encore", het vorig jaar reeds gebracht, is thans gespoeld op een reel van nieuwe vorm. De collectie omvat tenslotte de English Electric koelkasten, wasmachines en droger, terwijl een Engelse bordenwasmachine, de „Ada-maid" eveneens wordt gedemonstreerd.

Irenehal

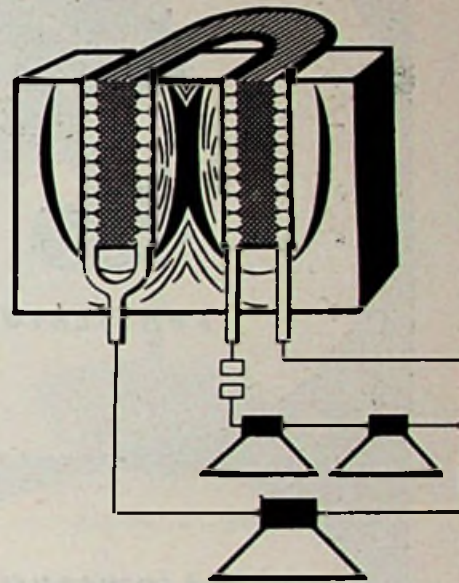
R. S. Stokvis & Zonen N.V., Rotterdam -301 t/m 307- brengt in de afdeling radio en televisie een aantal onlangs uitgebrachte apparaten, namelijk in de serie ruimtelijke weergave radio-toestellen de Erres klokradio, een manasje van alles, en voorts de types KY 553, 556, 557 en 557 HFS (Hi-Fi-Set). De 557 toestellen bezitten alle twee een speciale Hi-Fi-luidspreker, doch het laatste toestel heeft een bijzonder systeem van geluidsexproductie, waarop octrooi is aangevraagd. Het toestel zelf heeft twee luidsprekers en een speciaal aangebrachte aansluiting voor de Hi-Fi-luidspreker schakelt bij gebruik de drie luidsprekers automatisch zo, dat ieder de juiste hoeveelheid energie krijgt toegevoerd. Wanneer nu het toestel en de Hi-Fi luidspreker op enige afstand van elkaar worden geplaatst, ontstaat een bijzondere weergave. Voorts zijn er drie nieuw ontwikkelde radio-grammofoons aanwezig alsmede een aantal reeds bekende toestellen.

Bij de televisie-toestellen zijn eveneens drie nieuwe types, namelijk de KY 433 U (43 cm beeldbuis), de KY 434 U (4 systemen, 43 cm beeldbuis) en de 533 (4 syst., 53 cm beeldbuis). Deze toestellen hebben een mogelijkheid voor het aansluiten van afstandbediening. Bij de tentoongestelde huishoudelijke toestellen is ook een nieuwigheid, namelijk het Erres tafelblad T.I. Hiermede kan een der types wasmachines getransformeerd worden tot een keukentafel, waardoor de ingenomen ruimte bruikbaar wordt gemaakt. Nieuw is ook een was-reservoir voor de vloerwrijvers, terwijl de serie strijkijsers is uitgebreid met drie stuks, voorzien van thermostaat.

Multiplex, den Haag, -315- exposeert de Multivox luidsprekende telefoon-installaties met vele mogelijkheden voor contact tussen b.v. diverse afdelingen in een fabriek, alsmede een geheel nieuw soort elektrische klokken, die niet meer de tijd aanwijzen op de ons bekende manier, doch door middel van verspringende paletten.

Electro-Zaan, Amsterdam -313- exposeert het complete programma van straalkachels, strijkijsers, stofzuigers, wasmachines en koelkasten, alle Bico-apparaten, terwijl voorts als nieuwigheid aanwezig zijn de Bicomix keukenmachine voor vele doeleinden, alsmede de elektrische aardappelschilmachine „Orbis".

Electrotechniek N.V., Amsterdam -328, 330 en 332- brengt de nieuwste serie Blaupunkt radio-ontvangtoestellen met het 3D-diepte-klanksysteem. De toegepaste technische verbeteringen komen neer op het gebruik van geheel nieuw ontwikkelde hoogtoonluidsprekers, geconstrueerd volgens het electro-dynamische type, met zeer stugge conus-centrering, aan de achterzijde geheel gesloten en aan de voorzijde voorzien van klankverdelers. Voorts op een speciale manier van wikkelen van de uitgangstransformator, waarbij de secundaire wikkeling is gesplitst en tenslotte de instelling van de tegenkoppeling, die geheel bij het voorgaande is aangepast en die ook wordt omgeschakeld bij het overgaan van de AM naar de FM-bereiken. De midden en luxe klasse heeft bandbreedte-regeling en alle apparaten zijn voorzien van een Blaupunkt-vinding: de FM-coloramic-schaal.

Schematische opbouw van de uitgangstransformator der Blaupunkt radio's, waarbij door de speciale wikkeling het spanningsverlies zeer gering is.

Miele Mij. N.V., Rotterdam -310/12/14- brengt als noviteit een vol-automatische wasmachine met centrifuge, automatische verwarming en koud-water-regeling, de „Miele Automatic".

Frequenta, Amsterdam, -311- toont het Brenell tape deck, waaraan in dit blad reeds aandacht werd geschonken, alsmede het Brenell bandrecorder-deck een eenvoudiger uitvoering van het tape deck- en de complete serie Audio-tapes, magneetbanden voor recorders. Bij de Thorens Riviera droogscheerapparaten is voorts een nieuw scheerhoofd ontworpen, speciaal bestemd om er lange haren mee te lijf te gaan.

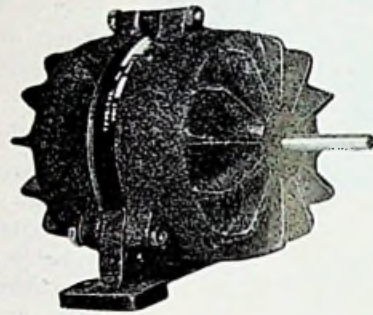
W. Helms, Amersfoort, -304/308- brengt de nieuwe serie Loewe Opta radio-apparaten, waarin nieuwe toepassingen verwerkt zijn. De toonregeling is apart in de onder-kastrand aangebracht; de 3D-weergave is verbeterd door toepassing van 3D-resonatoren en efficiënter gemaakt door constructies van een apart inschakelbare 3D-druktoets. De druktoetsconstructie zelf is ook verbeterd, terwijl tevens een nieuw ingedeelde afstemschaal is ontworpen. Nieuw is bij deze radio-apparaten de z.g. „lichtende serie": d.m.v. een trekschakelaartje wordt een tweetal buislampen ingeschakeld, die de gehele voorwand van het toestel ver-

indola

EXPOSEERT

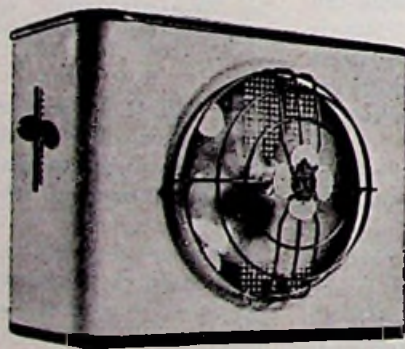
VENTILATOREN

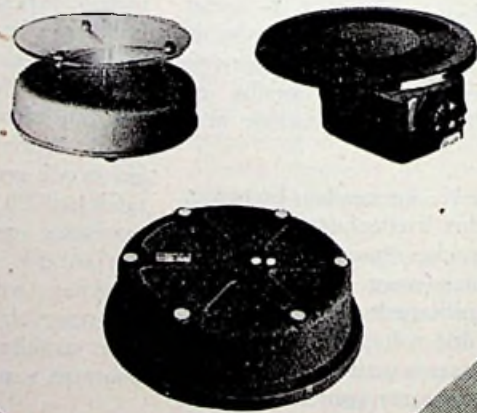
KLEINMOTOREN

AIRWICKMASTER

DRAAIPLATEAUX

op de a.s. Najaarsbeurs
Gebouw Vredenburg, Beatrixhal
Stand No. 485-487

indola

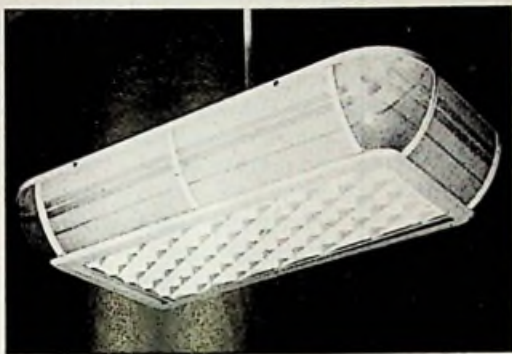
Westende 86 - Voorburg

Afd. T.A. - Tel. 778404

lichten. Het toestel wordt hierdoor uit zijn „omgeving” gehaald. De expositie omvat voorts combinatie-meubels en t.v.-apparaten.

Vir, Rotterdam, -402-431. Behalve met de traditionele gloeilampen en FB fluorescentielampen heeft men een nieuw armaturen-programma, toepasselijk voor praktisch ieder gebied van FB-verlichting. De collectie omvat 13 types troggen en reflectoren, alsmede een drietal luxe armaturen, namelijk de modellen Corona (voor 20 en 40 watt uitvoering met licht aan alle zijden door gebogen glas rond-

Corona luxe armatuur

om), Grandlux, (een voornaam apparaat, eveneens in 20 en 40 watt) en Odeon (een inbouwarmatuur met plastic of metalen rooster). Er zijn ook een drietal nieuwe huishoudelijke apparaten, namelijk de Perfect, een wandarmatuur met regelbaar scherm; de Rex, eveneens voor wandverlichting en de Morpheus, een slaapkamer-apparaat, eveneens met regelbaar scherm. Tenslotte is er de Lucillus, een tweelamps keukenapparaat met uitschuifbare eindschotten, fraai van uitvoering. De nieuwe Wigo-starter, een thermische starter, toe te passen in elke bestaande installatie, waarbij geen uitwisseling van starter meer nodig is, hoort bij deze nieuwe serie en tenslotte heeft ook het VIR-Vossloh waterdichte materiaal uitbreiding ondergaan.

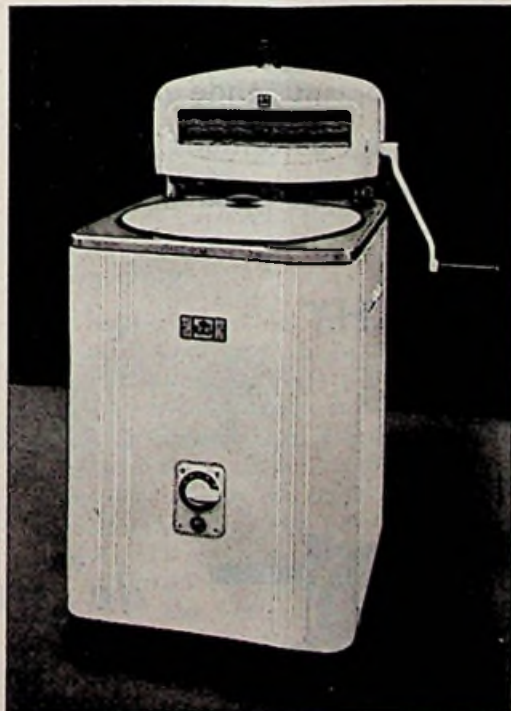
Ruton centrifuge met vernuftige veiligheidsinrichting

Beatrixhal

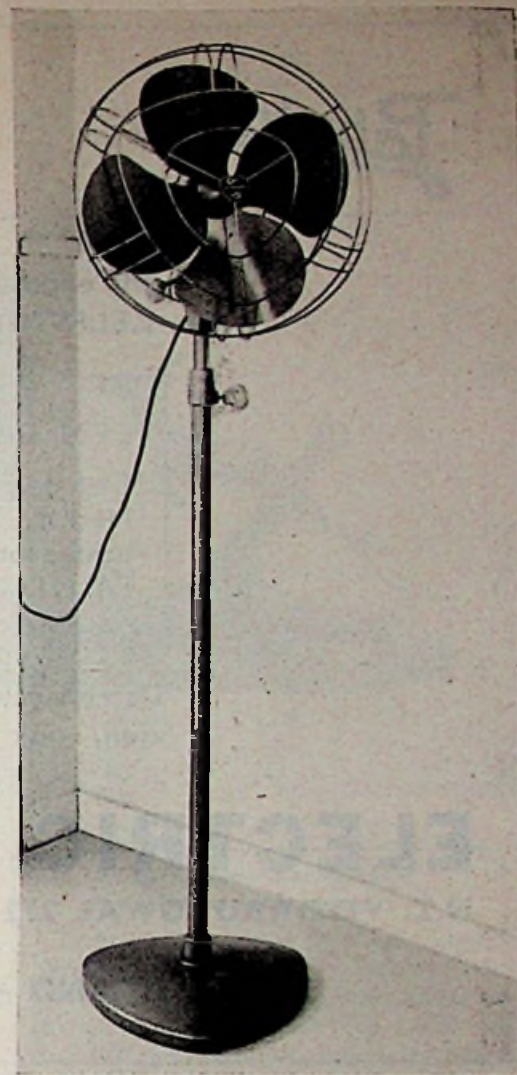
Indola N.V., Voorburg -485 en 487- exposeert etalage-draaiplateaux in diverse uitvoeringen, electro-motoren beneden een $\frac{1}{2}$ pk, voor vele doeleinden geschikt, alsook een fraaie collectie tafel-wandventilatoren. In de ventilatorencollectie is nieuw de Pedestal ventilator, die, zoals de naam al zegt op een statief is gemonteerd, dat op verschillende hoogten verstelbaar is. Deze nieuwe Pedestal-ventilatoren zijn leverbaar in vier types.

Rudolf Blik N.V., Den Haag -412/14, 441/43, 404/6/8/10 en 433/5/9- exposeert een keurcollectie van elektrische huishoudelijke apparaten, die er vooral op zijn berekend de taak van de huisvrouw te vergemakkelijken en te veraangename. Als nieuw kunnen worden vermeld een tweetal elektrische wasmachines, een in vierkante uitvoering en met agitator, met of zonder pomp en met of zonder verwarming en de tweede, een volkswasmachine, in ronde uitvoering met pulsator, al of niet met automatische verwarming. Een ander pas ontwikkeld product is een centrifuge, welke voorzien is van een veiligheidsinrichting. Zodra het deksel wordt verwijderd schakelt de motor automatisch uit en komt de draaiende roedkoperen trommel tot stilstand.

De stofzuigercollectie bevat de nieuwste types, uitgerust met de z.g. bisonmotor en voorzien van voetschakelaar en vele hulpstukken, waarbij de z.g. front-air-borstel. Een ophangrek maakt het opbergprobleem eenvoudig. De collectie bestaat verder uit de Rutonophbouwset, op te bouwen tot de Robot, de industriestofzuiger R. 14 en vee- en dierenreinigers. De serie Ruton strijkijzers is eveneens uitgebreid en tenslotte worden nog elektrische straalkachels, vloerwrijvers, open en gesloten kookplaten en kleine electro-motoren voor diverse doeleinden getoond.

Ruton A. G. V. 2 met agitator

Pedestal verstelbare ventilator

Philips Nederland N.V., Eindhoven -500- In een bijna vier maal zo grote stand als voorgaande jaren worden nieuwe aanwinsten in de groepen radiotoestellen, licht en verlichting, elektronische bouwelementen en meetapparaturen geëxposeerd. Niet minder dan 8 nieuwe types radio-ontvangtoestellen openen de rij van noviteiten, namelijk de types BX 165 U (ontvangst van zenders in de midden- en lange golf); BX 235 U (korte, midden en lange golf ontvangst, alsmede F.M.-ontvangst), BX 350 A (een Am-ontvangtoestel met vier golfgebieden, waaronder de visserijband; ingebouwde ferroceptor), BX 453 A (voor Am- en FM-ontvangst; dubbelconus luidsprekers, semi-draaibare ferroceptor, grammofoonaansluiting), BX 454 A (houten kast, veel overeenkomst met BX 453 A), BX 553 A (AM- en FM-ontvangst, seriebalanseindtrap zonder uitgangstransformator met directe energie-overdracht van de beide eindbuizen, draaibare ferroceptor). Daarnaast verschenen twee nieuwe Bi-Ampli-apparaten, beide ook geschikt voor FM-ontvangst, namelijk de types BX 653 A en BX 998 A (automatische motorafstemming op de zes golfgebieden, speciale mogelijkheid voor plaatselijke FM-ontvangst, drie aparte afstemdelen, waardoor directe afstemming op drie voorkeurzenders mogelijk). De serie radiogrammofoons werd verder uitgebreid met 7 nieuwe types, waaronder voor speciale klimaatgebieden en voorien van de nieuwste vindingen.

Een nieuwe verschijning met een apart karakter is voorts de transistor-koffergramfoon met (Vervolg op pag. 563)

Palmtag1875 — 1955 = 80 jaar
Wereldvermaardheid**Palmtag**Wij exposeren 150 modellen **SCHOORSTEENKLOKKEN**
met **ZELFSTARTENDE** uurwerken, **ZONDER PRIJSVERHOGING**

EEN GRATIS VACANTIE-TRIP VAN 5 DAGEN
naar de grootste klokkenstad van de wereld (Schwenningen
Neckar, Zwarte Woud), voor de gelukkige koper, met
echtgenote of althans een 2e persoon, van het 500.000ste
PALMTAG uurwerk, hetwelk wij na de oorlog importeerden

De redactie besteedt zo als U op nevenstaande pagina kunt
zien, ook aandacht aan dit **80-JARIG BESTAAN!**

ELECTRIC TIME - HIRSCH EN POL

N.Z. VOORBURGWAL 272 — AMSTERDAM-C. — TELEFOON 34607 (2 LIJNEN)

STAND 477, BEATRIXHAL - TELEFOON 16443

300 M.² Standruimte

is zelfs nog niet voldoende om U alle Thabur-artikelen
te tonen. Desondanks heeft U in de Thabur-stands het
beste overzicht van wat de meest vooraanstaande electro-
technische industrieën uit binnen- en buitenland thans
produceren. Daarom: Naar de Jaarbeurs? Dan naar Thabur!

★ JAARBEURS UTRECHT

Stands 36 t/m 54 en 39 t/m 51

Parterre Gebouw Vredenburg

verlichting
verwarming
installatiemateriaal
boilers
wasmachines
centrifuges
wringers
strijkmachines
koelkasten
stofzuigers
vloerwrijvers
radio
gramofoons
televisie
bandrecorders
ventilatoren
uurwerken
bestralingsapparaten
scheerapparaten
haardrogers
enz.

*de grossier die Uw orders
zo snel uitvoert!*

Jubilarisse op de Najaarsbeurs

PALMTAG 80 JAAR

De verbazingwekkende evolutie die het uurwerk in de loop der tijden heeft gemaakt, loopt parallel met de grote technische veranderingen en verbeteringen, die de jongste drie eeuwen hebben gekenmerkt.

Het is volgend jaar immers drie honderd jaar geleden dat Christiaan Huygens de wereld van zijn dagen verbaasde met de slinger die hij verbond aan het toen reeds lang bestaande raderuurwerk. Sedertdien waren tientallen technische verbeteringen van het uurwerk de vrucht van steeds ingenieuzer precisie-werk en we geloven dat de Heer Huygens bijzonder vreemd zou opkijken, wanneer hij geconfronteerd zou worden met de bijkans volmaakte elektrische uurwerken van onze dagen, deze wonderlijk, fijne, kleine synchrone „motoren”, waarvan het toerental door de frequentie van het lichtnet wordt beheerst.

Tachtig jaar jong

Het is daarom niet zonder reden dat wij in dit verband gaarne melding maken van het jubileum der vermaarde Palmtag-fabriek in Schwenningen a.d. Neckar in het Zwarte Woud, wier producten in Nederland geïmporteerd worden door „Electric-Time”, de fa. Hirsch en Pol te Amsterdam. Palmtag viert dit jaar haar 80ste verjaardag en men mag gerust zeggen, dat de ontwikkeling van dit bedrijf gedurende deze 80 jaar onverbreekelijk verbonden was met de historisch gegroeide uurwerk-industrie in het Zwarte Woud, een nijverheid die als gevolg van het isolement van het land, voornamelijk een huisindustrie werd.

Het was de grootvader van de tegenwoordige eigenaars van deze fabriek, die in 1875 met de vervaardiging van uiteraard primitieve uurwerken (met houten tandwielen) begon en die de stoot gaf tot een grote ontwikkeling van het bedrijf, waaraan drie generaties Palmtag tot op de jongste dag hun krachten gaven.

Het was ook dezelfde grootvader Palmtag, die de export van Westminster klokken naar Engeland en Amerika ontwikkelde en hoe initiatiefrijk deze uurwerk-familie sedertdien gebleven is, moge blijken uit het feit dat de Palmtag-fabriek de over de gehele wereld bekende *duivenklok* construeerde.

Men schreef 1924 toen Palmtag wederom door pionierswerk de aandacht op zich vestigde, n.l. door het op de markt brengen van het elektrische uurwerk, dat als het ware een geheel nieuw tijdperk inluidde en het aanschijn gaf aan een massa-fabricatie, die heden ten dage aan de lopende band plaats vindt. Het elektrische uurwerk schiep bovendien op zijn beurt nieuwe toepassingen, zoals het elektrische uurwerk dat in radio-toestellen ingebouwd werd.

De collectie van niet minder dan 150 verschillende modellen, welke op de Jaarbeurs te zien is in de stand van „Electric Time” (Beatrixhal -

477) legt getuigenis af van de productie van deze fabriek.

Nouveauté's

De traditie getrouw komt Palmtag ook ter gelegenheid van haar jubileum met een nouveauté voor de dag. Na jarenlange experimenten verschijnt de fabriek met een zelfstartend elektrisch uurwerk, dat tegen een populaire prijs in ons land wordt geleverd, met behoud van de bestaande, klassieke vorm van het elektrische uurwerk. Met ingang van 6 September a.s. worden alle Palmtagklokken met zelfstartend uurwerk geleverd zonder verhoging van prijs.

Als jongste technische snufje, dat voor menige huisvrouw een uitkomst zal blijken, verscheen de klok-tijdschakelaar, ingebouwd in wasmachines, die aan het lichtnet wordt aangesloten. Het overschrijden van de tijd-limiet voor het wassen, (waardoor niet zelden schade aan het wasgoed werd veroorzaakt), behoort met deze schakelaar tot het verleden. Door de vernuftige en smaakvol uitgevoerde klok-tijdschakelaar wordt de motor van de wasmachine na 4 (of b.v. 3) minuten automatisch uitgeschakeld.

Gratis vacantie

De bezoekers van de stand van „Electric Time” op de Jaarbeurs wacht, behalve de bijzondere collectie Palmtag-klokken en uurwerken, een extra verrassing. Het staat n.l. vast dat gedurende de Jaarbeurs bij „Electric Time” het 500.000ste uurwerk zal worden gekocht, een feit dat niet onopgemerkt voorbij zal gaan.

De koper immers van dit 500.000ste uurwerk (hetzij los of in een klok), wordt — met echtgenote, of althans een tweede persoon — uitgenodigd voor een 5-daagse verblijf in Schwenningen a.d. Neckar. Taalmoelijkheden zullen zich niet voordoen, want de export-manager van de fabriek spreekt vloeiend Nederlands. Rest ons nog van deze plaats de Palmtag-fabriek geluk te wensen met dit 80-jarig bestaan.

Efficiency-manifestatie tijdens Najaarsbeurs

Tijdens de duur van de Najaarsbeurs te Utrecht organiseert het Nederlands Instituut voor Efficiency in de Bernhardhal een efficiency-manifestatie. In het kader van deze manifestatie zullen iedere dag tussen de middag — behalve op de openings- en sluitingsdag — lezingen worden gehouden over doelmatig bedrijfsbeheer. De volgende onderwerpen, belicht door deskundige sprekers, komen aan de orde:

- De ontwikkeling van uniforme administraties voor de detailhandel;
- het nut van een financiële planning, ook voor het kleine en middelgrote bedrijf;
- moderne methoden op gemeentelijk comptabel gebied;
- de ontwikkeling van de elektronische administratie-machines in de Verenigde Staten;
- het reproduceren en vermenigvuldigen in eigen beheer en
- doorschrijfadministratie in de praktijk.

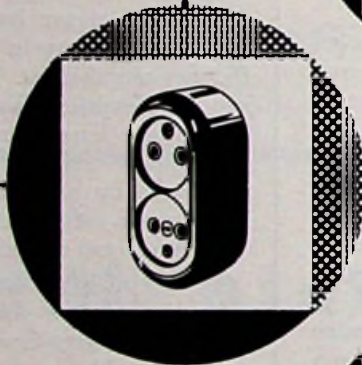
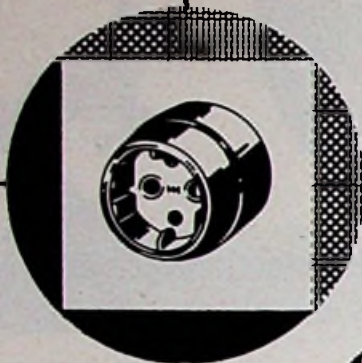
Na afloop van de lezingen, die in Hal R op het Croeselaanterrein worden gehouden, bestaat gelegenheid de sprekers vragen te stellen.

Nijmegen moderniseert wegverlichting

Nijmegen is in snel tempo doende de verlichting van zijn grote uitvalswegen aan te passen aan de moderne eisen. Zo komt thans het donkere deel van de Graafseweg (verbindingroute met den Bosch) aan de orde. Het wegvak tussen de Rozenstraat tot voorbij het kruispunt Dennenstraat zal worden voorzien van een verlichting met H.P.L. armaturen. De kosten hiervan belopen een bedrag van f. 42.000.— (whz)

HAZEMEYER

INSTALLATIEMATERIAAL

Draaischakelaars**Stopcontacten***bruin en wit***Opbouw en
Inbouw****Normaal***en***druipwaterdicht***Geheel
Nederlands
fabrikaat*

Voorzien van het KEMA KEURTEKEN

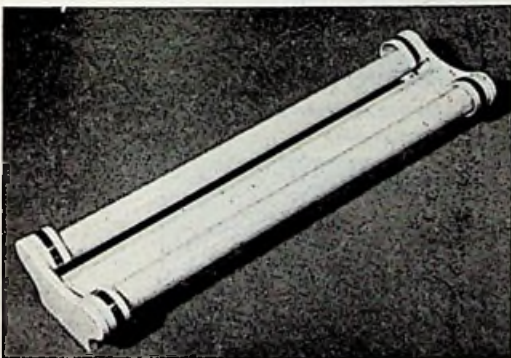
de hoogste kwalitatieve onderscheiding
van het KEMA LABORATORIUM**HAZEMEYER****Installatiemateriaal**

ingebouwde versterker. De voeding geschiedt uit droge batterijen. Door de toepassing van transistors konden de afmetingen beperkt worden gehouden. Andere kenmerken zijn regelbare snelheid, klankkleurschakelaar en luidspreekster met conusdiameter van 10 cm.

Op verlichtingsgebied zijn ook nieuwe resultaten toegepast, zowel in de sector gloeilampen als bij de gasontladingslampen (Philora.) Nieuwe ballonvormen waardoor betere bundeling, een illuminatie-lamphouder en een zevental kerstboom- en illuminatiegarnituren zijn de aanwinsten. De serie armaturen werd uitgebreid en verbeterd. Er zijn enkele nieuwe spotlight-armaturen voor etalageverlichting, nieuwe armaturen voor verschillende lamptypes en in de Philora-afdeling is de fluorescentiebuislamp TL-F met inwendig reflectievermogen de aandacht waard. Er is ook een TL-buislamp met een verbeterde kleur en ook de armaturen vragen in deze afdeling de aandacht.

In de sector electronenbuizen brengt men een nieuwe versterker-bouwoos, die het speciaal amateurs mogelijk maakt een gramfoonversterker te bouwen. De eerder uitgebrachte radio-bouwoos is eveneens aanwezig. Tenslotte wordt een service-meetapparaat voor radio en t.v. geëxposeerd, waarbij in de rij van hiervoor geschikte apparaten een nieuwe gelijkspannings-oscillograaf. Ook vindt men hier enkele nieuwe luidsprekertypen met z.g. internationaal gestandaardiseerde afmetingen.

Lucillus keukenarmatuur met verstelbare eindschotten (VIR).

„Sinus”, Zeist -420- exposeert een grote collectie elektrische verwarmingselementen, zoals dompelaars en tankverwarmers in vele modellen en afmetingen, alsmede luchtverhitters, plaatradiatoren, ribbenbuiskechels, insteekelementen e.d. Tevens blijkt, dat tal van speciale artikelen kunnen worden geleverd, zowel op mechanisch als electrotechnisch gebied. Een collectie transformatoren en gelijkrichters wordt eveneens getoond. Een product, dat nog niet zo lang in de handel is is de spanningszoeker voor het constateren van spanningen tot 500 volt, welk apparaat onlangs in een van onze boeckbesprekingen ter sprake kwam.

Gebr. Timmermans, Kessel-Venlo -453- brengt de nieuwste volautomatische Rondo wasmachines, waarin de was wordt geweekt, gekookt, gewassen, gespoeld en gedroogd, een en ander met behulp van o.a. ingebouwde verwarming en centrifuge.

H. Glasbeek Jr. N.V., Waddinxveen -416- komt, behalve met dubelwandige en enkelwandige modellen wasmachines, ook uit met wasmachines met elektrische verwarming, alsmede met wringers en centrifuges.

N.V. Kon. Metaalwarenfabriek v/h J. N. Daalderop & Zonen, Tiel -462/64/66- exposeren de Daalderop elektrische heetwaterreservoirs (WD, LD en LDA-systeem in diverse maten en uitvoeringen) met de diverse appendages en aansluitmogelijkheden, alsmede de kleinere elektrische verwarmingsapparaten, zoals espressokokers en snelkokers, broodroosters, fluitketels, theelichten, handdoekdrogers en straalkachels en radiatoren. Op de Najaarsbeurs worden voorts donkerstralers, die dit najaar op de markt komen, voor het eerst geëxposeerd.

CROESELAAN

Bernhardhal

Veenman, Rotterdam, -3052/70 en 4053/71- exposeert de Minifoon P55 miniatuur bandrecorder voor kantoordicteerwerk, gebruik op reis of muziekopnamen, alsmede de Creed broadcast unit voor telecommunicatie, de Creed teletape transceiver en de Creed Desk-Fax, een eenvoudig elektronisch apparaat, waarmee het mogelijk is geschreven boodschappen te verzenden en te ontvangen tussen twee punten, die telefonisch zijn verbonden.

N.V. Technisch Bureau Marijnen, Den Haag -918, 920, 922- heeft de afdeling huishoudkoelkasten verrijkt met de Kelvinator Foodarama, een combinatie van koelkast en diepvrieskast met zeer mooie vormgeving, welke nieuw is voor de Nederlandse markt.

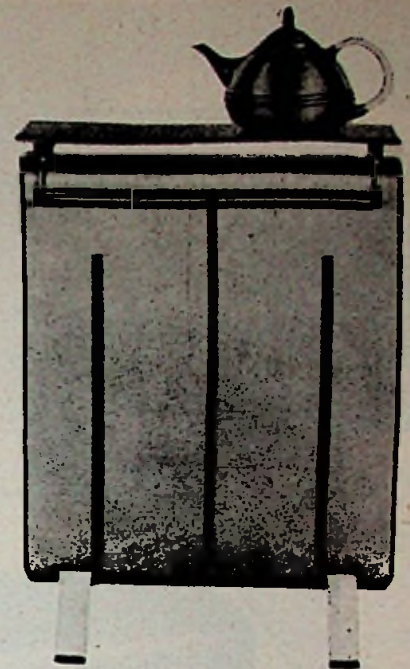
A. Kapsenberg, Rotterdam -hal M-122 en 124- exposeert met speciale industriestofzuigers met twee en drie pk draaistroommotoren van Zwitserse fabrikaat.

W. H. Steelink & ZN., Amsterdam -hal M 233- toont producten van de Amerikaanse UNGAR Electric Tools Inc., waarbij elektrische soldeerapparaten en houtbrand-sets, met vele accessoires.

(vervolg zie pag. 565).

Demonstratie radio-precisie-meetapparatuur

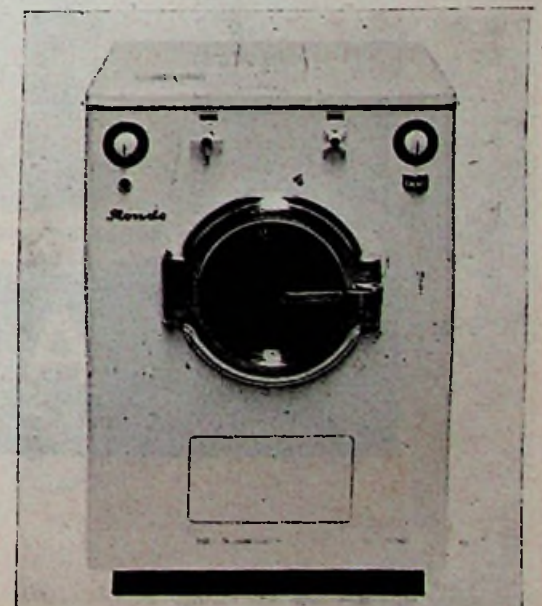
The Automatic Coil Winder and Electrical Equipment Co. Ltd. Londen (AVO) -in Nederland vertegenwoordigd door AMROH-MUIDEN- heeft ter gelegenheid van de Najaarsbeurs haar mobiel meetlaboratorium naar ons land gezonden. Deze demonstratie-auto is op het onoverdekte Vredenburg-terrein -stand no. 802- opgesteld en biedt de gelegenheid kennis te maken met een assortiment precisie meetapparatuur en de daarbij behorende accessoires. Technici zullen deze meetinstrumenten, waaronder de nieuwste buizenkarakteristiek-meter MK III, demonstreren en toelichten.

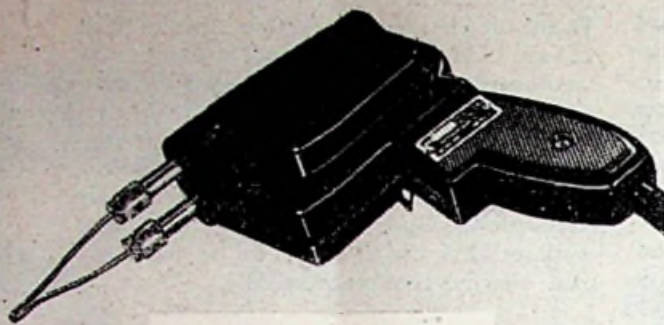
Daalderop heteluchtkachel „Circulator”.

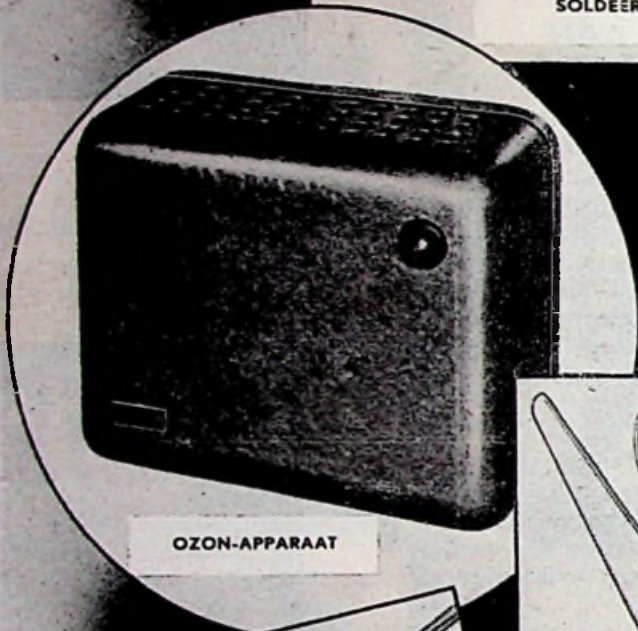
Daalderop reservoir onder wastafel.

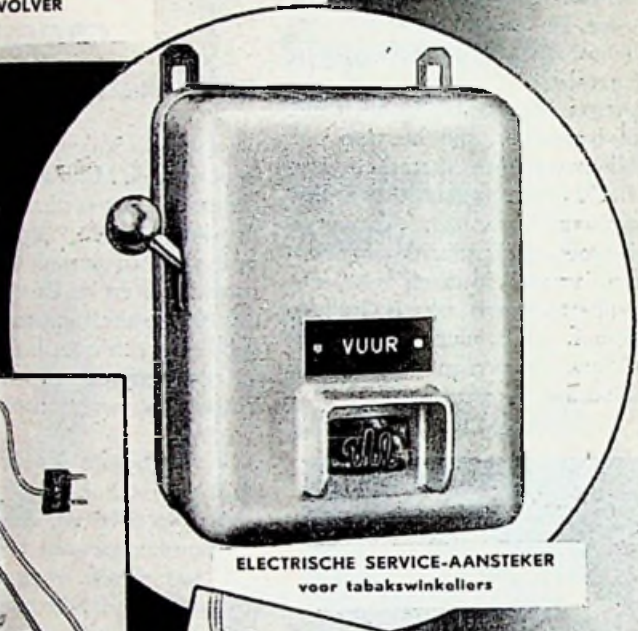
Rondo Doris S volautomatische wasmachine.

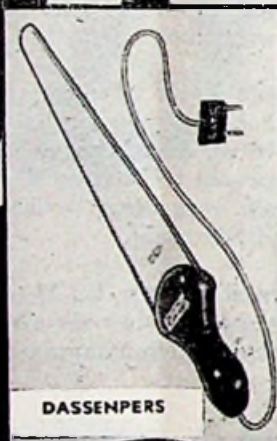
SOLDEERREVOLVER

OZON-APPARAAT

ELECTRISCHE SERVICE-AANSTEKER
voor tabakswinkellers

DASSENERS

BROEKENPERS

ELECTRISCHE GASAAANSTEKER

BOEKLEESLAMPJE

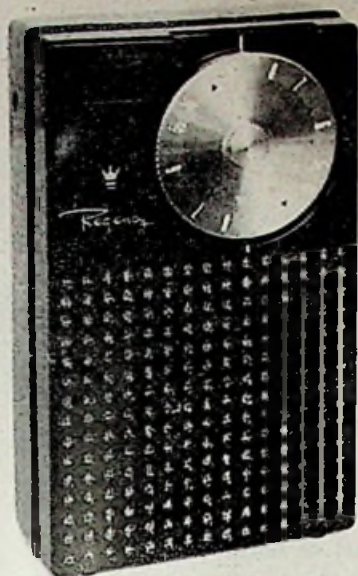
SIGARETTENAANSTEKER

ELECTRISCH THEELICHTJE
EN PARFUAMLAMP

AUDION

31 Groenburgwal - Amsterdam - Holland

„Regency” transistor radio

Thon, Twentse Handelonderneming, Delden (O) -5069/71- toont de Mohawk midgetape, een handige en fraaie taperecorder in zakformaat, alsmede de Recency Radio, de eerste radio-ontvanger met transistors, geïmporteerd uit de U.S.A. Door het gebruik van transistors was het mogelijk de afmetingen zeer klein te houden, zodat het ontvangertje gemakkelijk past in een jaszak. De fraaie kast van dit zakradio'tje, dat uitstekende kwaliteiten heeft, is vervaardigd van een soort plastic, leverbaar in verschillende kleuren.

Nagekomen

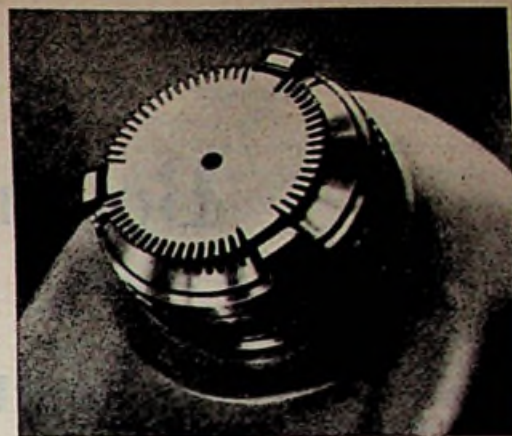
Najaarsbeursberichten

Mentor, Apeldoorn - Vr. parterre 149, 151. De Apeldoornse Technische Handelsmaatschappij Mentor is de alleenvertegenwoordiger van G. Bauknecht G.m.b.H., Stuttgart. Op de stand op het Vredenburg worden van deze fabriek keukenmachines, mixers en koelkasten gedemonstreerd. Men vindt er de Bauknecht Allzweck-Mix, de Allfix en de Trifix, de Bauknecht vleesmolens (type UW en DW), als de koelkasten type A 60, T 115 en K 140. Deze machines worden zo langzamerhand onmisbare hulpapparaten in de keuken en zeer terecht kreeg een van de machines, de Allfix, het predicaat „Het hart van de keuken”.

Frowijn & Co, Apeldoorn - Vr. parterre 65, 67, 69. Deze onderneming, vertegenwoordiger van de A.C.E.C., Charleroi, verschijnt op de Jaarbeurs met een grote verscheidenheid van artikelen. We noemen: fluorescentielampen en armaturen, voorschakelapparatuur, starters, koffiemolens, mixers, naaimachinemotoren, waterpompjes voor huishoudelijk gebruik. Er worden op de stand demonstraties gegeven met de Luxorel, een elektronisch regelapparaat voor fluorescentieverlichting in theaters. Verder demonstreert men met de Mixoup, een mixer zonder hulpstukken. Bij dit apparaat vervalt de veelal ingewikkelde montage voor het gebruik.

N.V. Electriciteitsmaatschappij A.E.G., Amsterdam - Vr. parterre 138 t/m 150. exposeert een keuze uit het materiaal, dat A.E.G., Osram en Telefunken fabriceren. Uit het veelomvattende productieprogramma van A.E.G. worden op deze beurs speciaal de huishoudelijke toestellen naar voren gehaald. De moderne industriële vormgeving is erop gericht toestellen te ontwerpen, welke naast doelmatigheid en technische perfectie aan de esthetische eisen voldoen. In het bijzonder komt dit tot uiting bij enkele verwarmingsapparaten, zoals de Infrathermen en Airothermkachel en ook bij de andere huishoudelijke hulpmiddelen, waaronder de mixers, koffiemolens en koelkasten. Op deze beurs wordt door A.E.G. een nieuw systeem kookplaat met schakelaar geïntroduceerd; met deze plaat wordt op de stand gedemonstreerd.

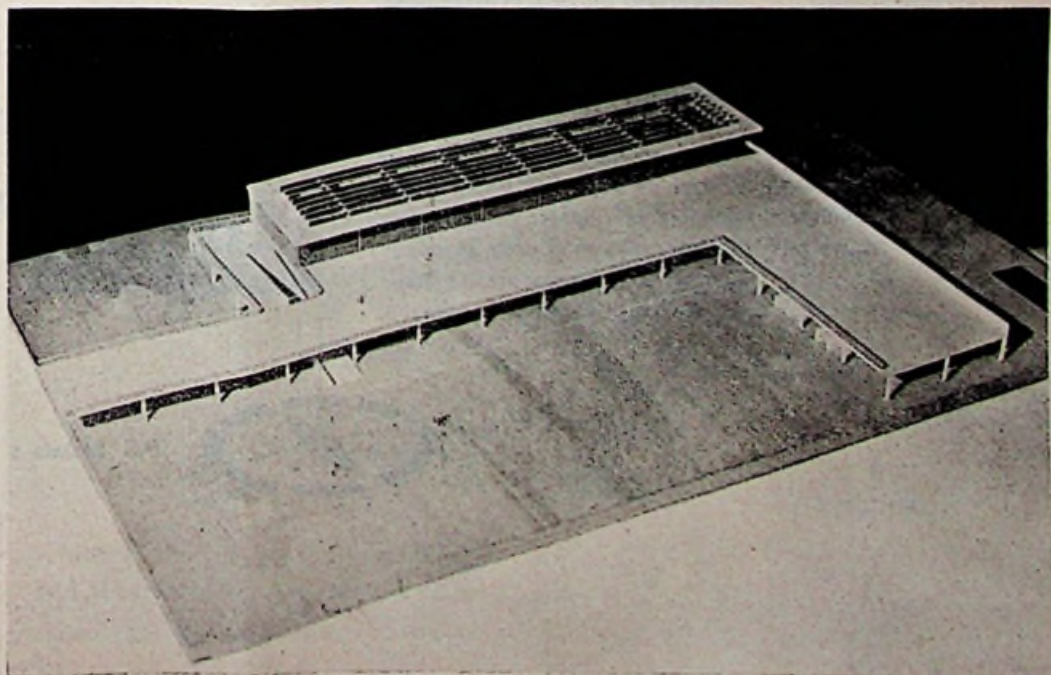
Gebr. Knibbeler, Breda - Vr. parterre 145. Hier treft men wasmachines en centrifuges van het fabriek S.A.M. Het middelpunt van de expositie vormt de trommelwasmachine, gemaakt uit roestvrij staal, waarbij gas, butaangas, elektrische of stoomverwarming mogelijk is. Deze machines zijn geschikt voor huishoudingen en instellingen. Ze behoeven bij een lading van 5 kg droog goed slechts 17 liter en bij 10 kg lading droog goed slechts 20 liter sop.

Thorens Riviera, scheerhoofd voor lange haren

N.V. Hollandsche Draad- en Kabelfabriek Draka, Amsterdam. - Vr. parterre 10, 11. Terwijl stand 11 geheel is ingericht met plastic-producten is stand 10 het dorado voor de electro-technische vakman. Hier worden elektrische leidingen getoond, waarbij de nadruk wordt gelegd op die producten, welke voor huishoudelijk gebruik van belang zijn. Bij de geïsoleerde elektrische leidingen nemen die met plastic isolatie en die met een plastic buitenmantel een voorname plaats in. Tevens worden in stand 10 verschillende Drakaflexproducten ten toon gesteld. Dit zijn de bekende rubbermantelleidingen waar de contactstoppen, koppelcontactstoppen enzovoort aan zijn geïmprimeerd. Ook de plastic uitvoering, de zgn. Drakaflex-vinylcontactstoppen zijn hier te zien.

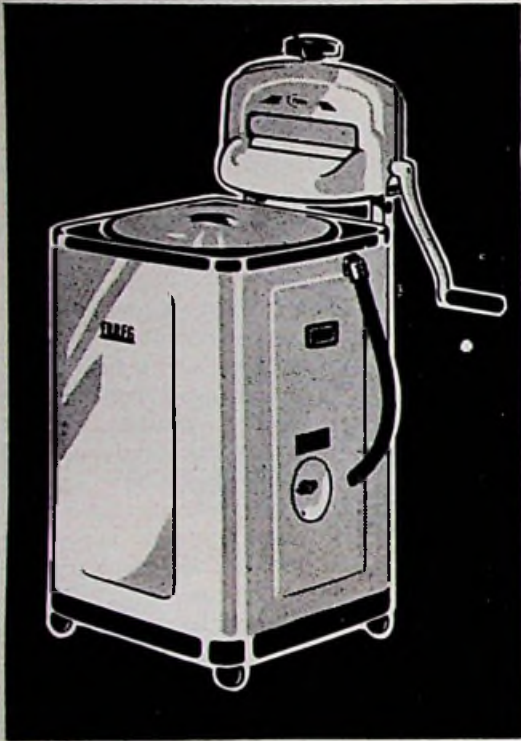
C.V. Internationale Handelonderneming Verina, Velp - Cr. hal M 217, 219. Van de vele producten, waarmee Verina ter beurze komt noemen wij er slechts enkele: wasmachines, droogtromblers, hoogtezonnen, droogapparaten, frituurtoestellen, luchtzuiveringsapparatuur, schuimrubber elektroden en autokoffiezetmachines.

Dit is een maquette-foto van de zogenaamde „zwevende hal”, de nieuwste en modernste uitbreining van de Jaarbeursgebouwen, met de bouw waarvan men druk bezig is. Deze hal (Marijkehal?) ligt aan de Graadt van Roggweg en zal volgend jaar met de Voorjaarsbeurs en tevens in het jaar waarin het 40-jarig jubileum van de Jaarbeurs wordt herdacht, in gebruik worden genomen.

Belangrijk Nieuws!

ERRES wasmachines nú in prijs verlaagd!

de ERRES wasmachine No 1534
is thans Kema goedgekeurd.

De prachtige ERRES wasmachines met de veilige
wasbeweger zijn met íngang van 1 September in
prijs verlaagd. De thans geldende prijzen zijn:

Type no 1534 populaire metalen wasmachine zonder wringer	fl. 320.-
Type no 1541 metalen wasmachine met cardanwringers	fl. 552.-
Type no 1536 houten wasmachine	fl. 358.-
Type "Populair" houten wasmachine	fl. 258.-

De wasbeweger waar
alles om draait!

Opvallende advertenties in de grote
nationale en provinciale bladen brengen
Nederland dit belangrijke nieuws.
Talrijk zullen de mensen zijn, die juist nu
besluiten tot aankoop van een ERRES
wasmachine. Profiteer hiervan. Breng de „ERRES”
naar voren . . . Licht Uw klanten in over
het grote voordeel van de natuurlijke
wasbeweging; over de wastijden, welke zonder
nadelige gevolgen kunnen worden overschreden,
de warmte-isolerende kuip en de grote capaciteit.
Een gunstige credit-service maakt
Uw verkoop extra gemakkelijk.

ERRES

wasmachines

wringers

R.S. Stokvis & Zonen N.V.

(vervolg van pag. 547)

deren. Ook is het van belang voor de credietwaardigheidsbeoordeling.

De aard van de bevolking is meestal wel bekend bij de radiodetailhandelaar, vooral als hijzelf in zijn woonplaats is opgegroeid. Er komen echter regelmatig verhuizingen voor. De nieuwe bewoners uit een andere streek zijn anders gaard. Is de radiodetailhandelaar van deze aard op de hoogte en houdt hij er rekening mee, dan vinden deze mensen hem een aangename persoonlijkheid en wordt hierdoor een goede verkoopkans geschapen.

3. Stadsuitbreiding

Door de achterstand in de woningbouw ten gevolge van de tweede wereldoorlog en mede door het normale bevolkingsgroei worden er steeds woningen gebouwd. Zo ontstaan er vele nieuwe wijken in alle steden. In deze wijken ligt een groot arbeidsveld open voor de radiodetailhandelaar. Natuurlijk zijn er veel bewoners, die reeds in het bezit zijn van een radioapparaat, toch is het de moeite waard om de wijken geheel te bewerken. Het feit, dat de bewoners een nieuwe woning betrekken, doet de behoefte aan een nieuw radioapparaat stijgen. Zij gaan sneller tot aankoop over. Van belang is het om de stadsuitbreiding te observeren, zodat men op de hoogte is van de soort bewoners in een bepaalde wijk. Een informatie naar de huurprijzen geeft hiervoor een globaal inzicht.

4. Concurrentiepositie

Voor zover de radiodetailhandelaar voor zijn woonplaats de alleenverkoop van een bepaald merk heeft, bezit hij een monopolie. Hoe meer bekendheid dit merk geniet, hoe sterker zijn monopolie is. Bovendien is ook zijn reputatie als kundig radiohandelaar en de service die hij geeft, een monopolie.

Uit het bovenstaande blijkt al, dat er vele monopolies bestaan. De collega's van de radiodetailhandelaar hebben ook hun monopolie in de vorm van hun dealerschap voor een bepaald merk. Zij hebben ook hun kwaliteit als radiohandelaar en zij geven ook service. Toch staan zij alleen in een andere positie: zij zijn niet gelijkwaardig. De één blinkt uit in technische kennis maar geeft geen service, de ander is niet gezien als persoon. Deze eigenschappen liggen gedeeltelijk buiten invloed van de radiodetailhandelaar. Zo ook de ligging van de winkel. Het uiterlijk en de ligging van de zaak spelen ook een rol. We zien hier dus monopolistische concurrentie. Ook wanneer de radiodetailhandelaar niet in het bezit is van de alleenverkoop van een bepaald merk, heeft hij, zoals we boven gezien hebben, een monopoliepositie. Behalve de collega's van de radiohandelaar is nog te noemen als concurrent de radiodistributie van de P.T.T.

Vroeger waren de centrales van de radiodistributie in handen van particulieren. De exploitatie moest toen zo plaats vinden, dat het bedrijf rendabel was. Nu deze centrales met radiodistributienetten aan de overheid behoren, is de dienst op zich verbeterd. Er zijn vele nieuwe netten aangelegd en het bedrijf werd groter opgezet. De exploitatie is echter niet meer rendabel. Het verlies van het bedrijf wordt gedekt door de P.T.T. uit de winsten van andere bedrijven. De radiodetailhandelaar ziet zich hier

geplaatst tegenover de concurrent, die gesteund wordt door de overheid. Tengevolge van deze steun staat het bedrijf zeer sterk en breidt zich dan ook gestadig uit. Er waren zelfs plannen om op plaatsen, waar de aanleg van een compleet radiodistributienet niet mogelijk was, radioapparaten te plaatsen, terwijl de consument dan de prijs moest betalen voor een aansluiting op het distributienet. De protesten van de radiohandel hierop bleven niet uit en het plan heeft geen doorgang gevonden.

Uit het bovenstaande betoog blijkt wel, dat deze gesubsidieerde concurrent de gevaarlijkste genoemd mag worden. Het is jammer, dat de radiodetailhandelaar dit te weinig beseft en zich meer dood staart op zijn collega's. In dit verband is op te merken, dat de Nederlandse Vereniging van Radio Detailhandelaren (N.V.R.D.) hier als vertegenwoordiger van de radiodetailhandelaren een belangrijke rol speelt. Alleen kan de radiodetailhandelaar niets doen. De samenwerking met alle andere radiodetailhandelaren zal een macht zetten tegenover de radiodistributie, waarmee wel degelijk rekening gehouden moet worden.

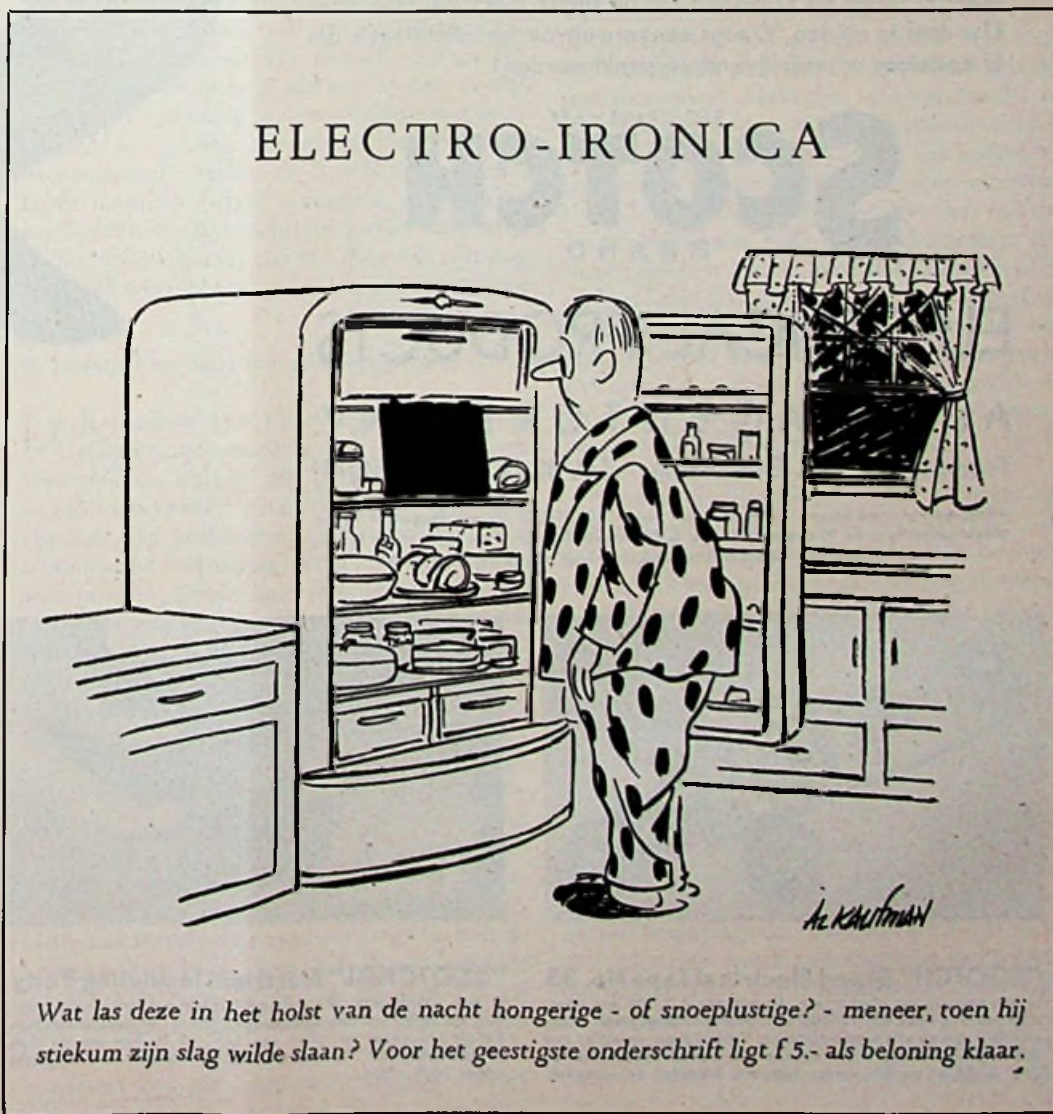
5. Koopgewoonten

Wanneer iemand besluit een radio te kopen, gaat hij niet de eerste de beste radiowinkel binnen met de woorden: „Mag ik een radio van die prijs?” Radioapparaten zijn geen toonbankartikelen. Men oriënteert zich eerst door etalages te bekijken en prijscouranten te vragen, waarna een voorlopige keus wordt gemaakt wat betreft merk en te besteden prijs. Ook wordt

geïnformeerd bij vrienden en kennissen, die pas een radio hebben aangeschaft of die van plan zijn er een aan te schaffen. De reclame en reputatie van een merk spelen een grote rol. Dikwijls blijkt een keus louter een gevolg te zijn van de reclame, zoals in het volgende voorbeeld: bij een gesprek met een koper kwam zijn voorkeur voor een bepaald merk naar voren. Op de vraag waarom zijn voorkeur naar dat merk uitging, antwoordde hij: „Het is een goed merk, je hoort er zoveel van. Bovendien heeft mijn buurman er ook pas een gekocht.” Bij navraag bij de buurman, waarom hij tot dat merk besloten had, bleek, dat hij was afgegaan op het advies van de eerst ondervraagde. Dit advies was ontstaan alleen uit de reclame.

Wanneer de koper echter zover is, dat hij zich door de radiodetailhandelaar het uitverkoren radioapparaat laat demonstreren, vraagt hij deze om advies. Vooral wanneer het de radiodetailhandelaar lukt het vertrouwen van de koper te winnen, is zijn advies van bindende strekking. Men laat zich gaarne door een deskundige voorlichten. De moeilijkheid voor de radiodetailhandelaar is, dat hem een objectief oordeel wordt gevraagd, terwijl dit oordeel beslissend is voor de keus. Hij moet dus in dit oordeel zijn eigen collectie verdedigen, waardoor de objectiviteit in het gedrang komt. Wanneer de sortering bestaat uit meerdere grote merken, zal het nog wel loslopen. In vele gevallen is de sortering merken echter zo klein mogelijk gehouden. Alhoewel dus de koper zich gaarne laat voorlichten door de radiodetailhandelaar, laat hij toch zijn eigen ervaring en die van zijn kennissen

(vervolg op pag. 569)

Wat las deze in het holst van de nacht hongerige - of snoeplustige? - meneer, toen hij stiekum zijn slag wilde slaan? Voor het geestigste onderschrift ligt f 5.- als beloning klaar.

's Werelds sterkste Electrical Tape?

Dat is één van de 30 tapes uit de grote reeks "SCOTCH" Electrical Tapes!

Het doet er niet toe, of U een electrical tape nodig heeft, die zó sterk is, dat zelfs een „sterke man“ ze niet stuk krijgt (spankracht: 180 lbs. per inch breedte) of een soort, die zo dun is als het papier van dit blad. In de "SCOTCH" reeks vindt U de electrical tape die U voor Uw doel nodig heeft!

"SCOTCH" is het merk, dat U de grootste keuze in electrical tapes biedt. U vindt er tapes onder, die vervaardigd zijn van papier, plastic, acetaat film – alsook tapes met een basis van synthetische vezels en zelfs van teflon! Er zijn zeer dunne tapes maar ook tapes, zo dik als carton. Al deze tapes hechten onmiddellijk (een lichte vingerdruk is voldoende!), dank zij een kleefstof, die geen bevochtiging of activering nodig heeft. U kunt ook "SCOTCH" Electrical Tapes krijgen met een chloorvrije en corrosie verhinderende kleefstof.

Gaarne zullen wij U helpen om de juiste electrical tape voor Uw doel te vinden. Vraagt eens om uitvoerige inlichtingen, die U kosteloos en vrijblijvend verstrekt worden!

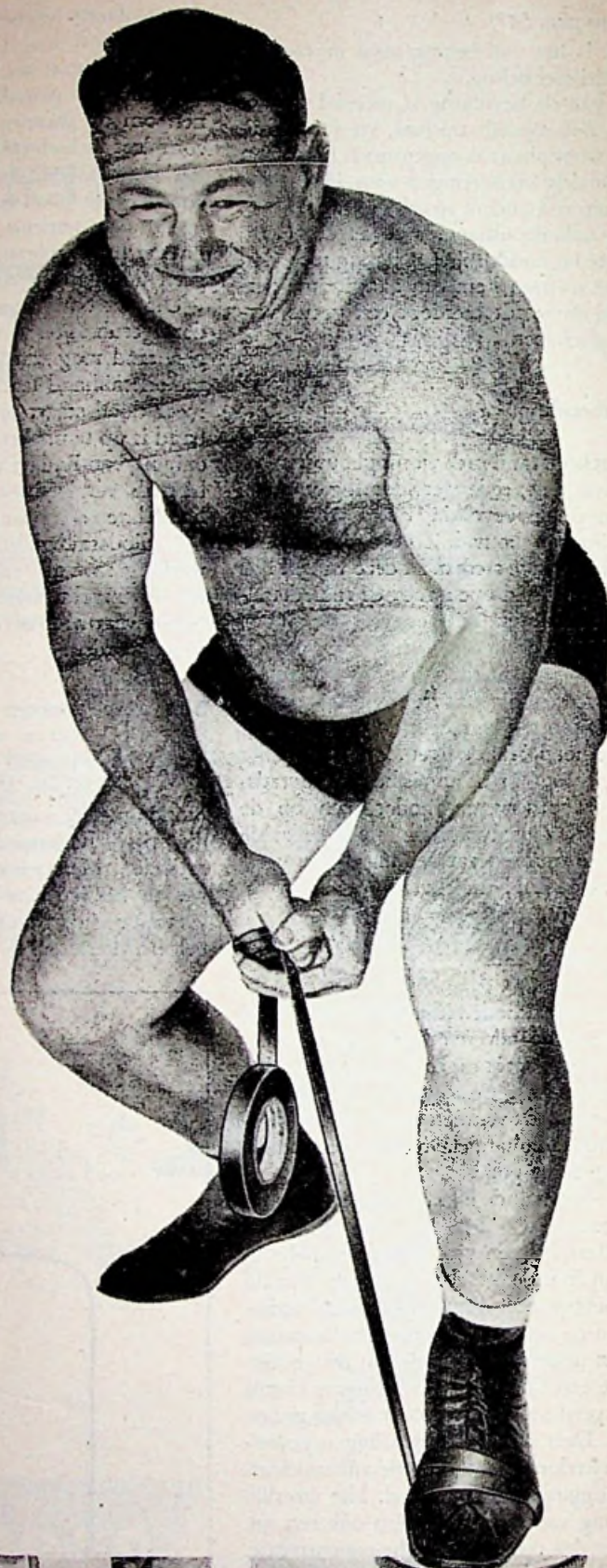
REG. TRADEMARK
SCOTCH
BRAND

ELECTRICAL PRODUCTS

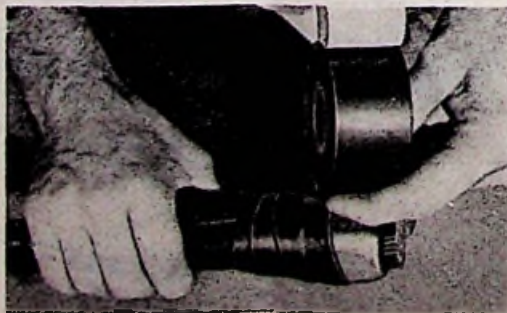
ALTAP AGENTUREN N.V.

Trompstraat 77 - Den Haag - Tel. K. 1700 - 325894*

Alleenvertegenwoordigster in Nederland voor "SCOTCH" Brand Electrical Tapes, gefabriceerd door de Minnesota Mining & Manufacturing Co. Fabrieken in de U.S.A., Australië, Brazilië, Canada, Engeland, Frankrijk, Duitsland en Mexico.

"SCOTCH" Brand Electrical Tape No. 33
Is een extra-dunne plastic tape, die volgens A.S.T.M. een doorslagspanning heeft van 10.000 volt. Bestand tegen zuren, oliën, alkaliën, zon en alle weersinvloeden. Verkrijgbaar op rollen van 3/4" x 20 ft. (12 stuks in een bus met schroefdeksel) of op rollen van 3/4" x 66 ft. en 36 yards. Speciale breedten op aanvraag.

"SCOTCHFIL" Electrical Insulating Putty
Is een kabelmasse, die scherpe hoeken en loze ruimten opvult ter isolering van stroomreils, lussen en hoogspanningskabels. Leverbaar op rollen van 1 1/2" x 5 ft. Kan net als tape of een „stopverf“ aangedrukt worden, zonder dat er lucht onder blijft zitten.

"SCOTCHKOTE" Electrical Coating
Is een sterke, sneldrogende beschermingslaag voor draad- en kabelvertakkingen, die aan abnormale weersinvloeden of aan bederf blootstaan. Bestand tegen zon, sterke zuren, olie en alifatische koolwaterstoffen. In 8 oz. blikje, met schroefdeksel.

niet los, hij blijft weerstand bieden, totdat al zijn bezwaren door de radiohandelaar zijn weerlegd.

Wat model en prijsklasse betreft laat men zich ook leiden door de radio van de burens en kennis: d.w.z. men wil in eenzelfde prijsklasse vallen of een hogere. Het wordt dan beschouwd als een zekere mate van welstand. Dit verschijnsel zien we vooral bij de bredere lagen der bevolking. Als koopgewoonte zien we ook de trek van het platteland naar de stad en van de buitenwijken naar de winkelcentra. De koper weet, dat er in de speciaalzaak in de winkelcentra grotere sorteringen worden aangehouden en dat de service beter is. Al verkoopt de dorpsmid ook radioapparaten, de boer gaat hiervoor liever naar de stad; hij ziet in, dat zijn reparateur voor landbouwwerktuigen geen goed radiohandelaar kan zijn. Hetzelfde geldt voor de bewoner van de buitenwijken van een stad ten opzichte van zijn rijwielhersteller.

6. Seizoeninvloeden

Het specifieke radioverkoopseizoen valt in de wintermaanden. Hiervoor zijn de volgende oorzaken aan te wijzen:

- 1) Het behoefte-element. Vooral in de lange winteravonden voelen de mensen de behoefte aan de radio. Het geeft gezelligheid en ontspanning.
- 2) Er zijn vele feestdagen, vooral in December; de radioprogramma's worden daarop afgesteld.
- 3) Ter gelegenheid van de feestdagen worden cadeau's gekocht en het radioapparaat kan daar een goede dienst in vervullen.
- 4) Vele werknemers ontvangen op het eind van het jaar een gratificatie, welke de mogelijkheid opent een duurzaam gebruiksgoed als het radioapparaat aan te schaffen.

De radiofabrikanten hebben zich aan dit seizoen aangepast en brengen meestal in September hun nieuwe serie op de markt. Alleen Philips Nederland N.V. maakt hier sinds het einde van de tweede wereldoorlog een uitzondering op. Alhoewel hierdoor en door de ontwikkeling van het draagbaar radioapparaat, dat speciaal een zomerartikel is, de seizoeninvloed afneemt, moet de radiodetailhandelaar er wel degelijk rekening mee houden.

7. Invoerbelemmeringen

Deze oefenen een remmende invloed uit op de leverantie van de apparaten. Wanneer een nieuwe serie van een geïmporteerd merk in Nederland op de markt komt, heeft de importeur een beperkte voorraad, mede omdat hij wil afwachten hoe de serie ontvangen wordt en welk apparaat het meest gevraagd wordt. De radiodetailhandelaar moet hier rekening mee houden. Het komt voor, dat de bestseller uit een serie maandenlang niet kan worden geleverd. Uiteraard treden er ook moeilijkheden op bij de leveranties van Nederlandse fabrikanten; deze zijn echter sneller overwonnen en hebben dus minder invloed.

8. Gevolgen van het lidmaatschap van de N.V.R.D.

Het merendeel der Nederlandse radiodetailhandelaren is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Radio Detailhandelaren. Dit houdt o.m. in, dat de radiodetailhandelaren zich verplicht hebben, slechts radioartikelen te verhandelen, welke deze betrokken hebben van leden van Cebubera (Centraal Bureau tot Bescherming van de Radiohandel) en/of de N.O.R.G. (Nederlandse Organisatie voor de Radio Groothandel). De belangrijkste bepaling is wel, dat de brutoverkoopprijzen door de fabrikanten vastgesteld, door de radiodetailhandelaar gehandhaafd moeten worden. In het vorige artikel werd er reeds op gewezen welke moeilijke situaties hierdoor kunnen ontstaan voor de radiodetailhandelaar die zijn verplichtingen wil nakomen. Een aanvullende bepaling op dit punt kan de meeste van deze moeilijkheden oplossen. Een korting voor contant is redelijk voor alle partijen en voorkomt misbruik van het drie-maands-crediet, dat ook nog risico's geeft voor de handelaar. Het gevaar is echter, dat men van de vastgestelde korting gaat afwijken. Een scherpe controle en zware sanctie zal dit gevaar kunnen betomen.

Ook de inruilprijs van een radioapparaat is een moeilijkheid voor de radiodetailhandelaar. De N.V.R.D. heeft hier een schema voor ontworpen, dat de inruilprijs voor ieder radioapparaat bepaalt. Deze inruilprijs valt voor de kopers dikwijls tegen en de radiodetailhandelaar moet deze bezwaren wegpraten. Het inruilschema geeft voor alle apparaten van een bepaald type een prijs aan welke varieert met de prijs van het te kopen radioapparaat. Er wordt echter geen rekening mee gehouden, in welke staat het in te ruilen apparaat verkeert. Dit is praktisch moeilijk te verwezenlijken, men zou dan elk apparaat moeten laten taxeren door experts voor een bepaald gebied. Dit brengt veel kosten mee, vooral omdat elke aanvraag voor een taxatie nog geen verkoop tot gevolg zou hebben. Indien echter de controleurs, welke de N.V.R.D. in dienst heeft, hiermede belast worden en zij voorzien worden van bepaalde richtlijnen, welke aansluiten op het inruilschema, zou het mogelijk zijn nog meer differentiaties te brengen in de inruilprijzen.

9. Levensduur van het radioapparaat

De levensduur van het radioapparaat is aan veranderingen onderhevig. Radioapparaten van vóór de oorlog zijn geen zeldzaamheid, terwijl soms radio's van na de oorlog al hebben afgedaan. Te onderscheiden zijn technische en economische levensduur. Voor ons is alleen de economische levensduur belangrijk. Vanuit technisch oogpunt is een radioapparaat steeds te repareren en is de levensduur zeer groot. Daarom is er ook een uitgebreide tweedehands markt voor radioapparaten. In dit verband onderscheidt men de initiale- en de replacemerk.

De ontwikkeling van de initiale markt hangt af van koopkracht, ontwikkeling en verbruiksgewoonten van de bevolking. De ontwikkeling van de replacemerk hangt samen met de totale verkopen in vroegere jaren en met de economische levensduur van het radioapparaat. Gebruikmakend van een klantenregister kan de radiodetailhandelaar zien hoe lang bepaalde klanten hun radio hebben en de aard van de klant kennende, trachten deze een nieuw apparaat te verkopen. Hiertoe kan de radiodetailhandelaar nog gebruik maken van gegevens betreffende reparaties aan het toestel van de klant

en gegevens betreffende de personalia, koopgewoonte en koopkracht.

Conclusie

Voor een nauwkeurige schatting van de toekomstige omzet is het beschikbaar materiaal onvoldoende.

Door de combinatie van de hierboven onderscheiden factoren zal het voor de radiodetailhandelaar echter mogelijk zijn een beeld te vormen omtrent de toekomst. Hij kan met zijn bedrijfsbeleid hiermede rekening houden wat betreft verkooporganisatie, voorraadpolitiek, reclame etc.

Internationale Tentoonstelling van Uitvindingen 1955

Op 29 October aanstaande zal de Internationale Tentoonstelling van Uitvindingen en Nieuwigheden te Amsterdam in de Apollohal weer voor tien dagen haar poorten openen. Op het succes van verleden jaar heeft men verder gebouwd en voorzover de organisatoren kunnen bezien zal het dit jaar de grootste tentoonstelling op dit gebied in Europa worden. Velé uitvinders en fabrikanten van nieuwigheden van overzee presenteren modellen en artikelen voor de verkoop, naar voren gekomen uit de nieuwste uitvindingen. Ook met betrekking tot degenen, die zelf niet uitvinden doch alleen belangstellend zijn voor de geesteskinderen van hun medemens-uitvinders, zal de tentoonstelling nu een werkelijk internationaal karakter hebben.

Dat de tentoonstelling van het vorig jaar, al was het internationale karakter toen wel wat op de achtergrond geraakt, een succes werd blijkt wel hieruit, dat 64% van het aantal aangeboden patenten werd verkocht; dat praktisch alle buitenlandse producten een vertegenwoordiging in Nederland vonden en dat dit ook omgekeerd het geval was; dat verscheidene arme uitvinders thans behoorlijk gesitueerde uitvinders of fabrikanten zijn; dat zelfs enkele deelnemers contacten konden leggen voor het aantrekken van nieuw bedrijfskapitaal. Over het geheel genomen was de tentoonstelling van het vorig jaar, zelfs voor de organisatoren, een openbaring ten opzichte van de mogelijkheden tussen uitvinders, industrie en handel, zodat gebleken is dat een dergelijke tentoonstelling in een behoefte voorziet.

Door de tentoonstelling van 1954 heeft men een verrassend grote bekendheid gekregen, ook en vooral in het buitenland. Voor de komende expositie kwamen reeds aanmeldingen binnen uit de V.S., Canada, Engeland, Finland, Oost- en West Duitsland, Oostenrijk, Italië, Zwitserland en Nederland, terwijl nog onderhandelingen met Franse en Belgische deelnemers gaande zijn. Voor onbemiddelde uitvinders bestaat ook thans weer de mogelijkheid kosteloos aan de tentoonstelling deel te nemen.

Een van de belangrijkste zaken op de komende expositie zal het tentoonstellen van een „Kant-en-klaar-huis" zijn, o.a. voorzien van een splinternieuwe binnenhuistemperatuurregeling, die een besparing aan brandstof geeft van 40 tot 50%. Het huis wordt gebouwd met de nieuwste bouwmaterialen, zal gemeubileerd worden met de nieuwste meubelen en gestoffeerd met de nieuwste stoffen, terwijl het voorzien zal zijn van de meest moderne huishoudelijke apparatuur.

WESTCLOX
zelfstartend!

JAARBEURS
VREDENBURG
STAND 1110

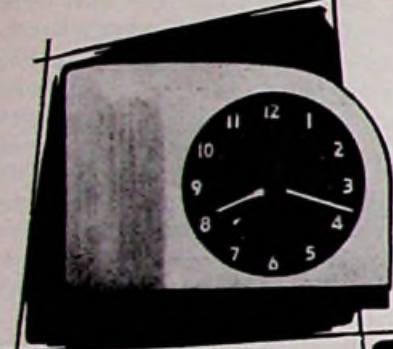
PRIM
(220 volt)

Hangklok met duidelijke
wijzerplaat - diam. 14,5 cm.
Kast wit, wijzerplaat in
rood, groen, wit of geel.
Detailprijs f. 25.50

MOONBEAM (220 Volt)

Wekt eerst met lichtflitsen
(voor slechthorenden)
en daarna met een
duidelijk wekkersignaal.
Ivoor met goudkleurige voet.
Detailprijs f 65.
Hoogte 14 cm.
Breedte 16,5 cm

SPICE
(220 volt)

Hangklok met combinatie-rand
van hoogglanzend metaal en
naar keuze rood, wit of geel.
Diameter wijzerplaat 14 cm.
Detailprijs f. 31.50

Bovenstaande **electrische zelfstartende** modellen zijn slechts enkele uit onze grote Amerikaanse WESTCLOX collectie. Zoals alle WESTCLOX wekkers zijn ook deze modellen stuk voor stuk getest en worden 12 maanden schriftelijk gegarandeerd. Gedurende ruim 70 jaar stelt WESTCLOX zich al tot taak ook Uw verkoop te ondersteunen. In onze showroom kunt U zonder enige verplichting onze gehele WESTCLOX collectie bezichtigen.

Wek bewondering en vertrouwen bij Uw cliënten met

WESTCLOX

Import- en Service-afdeling
WILLIAM RIKKERS HANDELSONDERNEMING N.V.
Beurs Damrak, Amsterdam-C.
Alleenvertegenwoordiging voor Nederland.

**Belangrijke
bijzonderheden
over de nieuwe
REMINGTON
Super 60**

De Super 60 wordt met een grote advertentiecampagne geïntroduceerd. Ook voor de Super 60 geldt de populaire 20 gulden inruil. Als extra attractie worden zowel aan het publiek als aan de handel gratis shavers uitgedeeld. Zie de voorwaarden op de Super 60 doos.

Inleveren van Sixty's. Van elke 2 Super 60's die U koopt, betaalt U er slechts één... als U tegelijk een Sixty uit Uw voorraad inlevert. Dus: snelle vervanging van Uw voorraad, zonder financieel nadeel!

Bezoek ons op de Jaarbeurs! Links naast de hoofdingang, gebouw Vredenburg wacht de Fakkeldrager op Uw komst. Demonstratie met de nieuwe Super 60!

Nu de wereldbelasting verlaagd is, bedraagt de prijs definitief f 98.50.

Remington Rand

Verkrijgbaar bij:
Electro-technische en Radio-branche

Gelderse electriciteitvoorziening is nagenoeg voltooid

Op het gebied van de electriciteitsvoorziening is in de provincie Gelderland een punt bereikt, waarop gevoegelijk verklaard kan worden, dat de thans nog niet aangesloten percelen behoren tot de categorie van onrendabele aansluitingen. Globaal geschat is het aantal nog aansluitbare percelen in deze onrendabele top voor de gehele provincie te stellen op rond 10.000, aldus mededelingen van de Stichting Streekbelangen Oostelijk Gelderland.

Om nu binnen afzienbare tijd – men denkt hierbij aan een periode van 4 à 5 jaar – te komen tot een algehele electrificatie van Gelderland heeft de Provinciale Gelderse Electriciteitsmaatschappij een nieuwe subsidie-regeling ontworpen voor de aansluiting van deze onrendabele gebieden. Deze regeling geeft een volledige ommekeer te zien in de kostenbetaling der nog tot stand te brengen aansluitingen.

Reeds in 1929 werd door de P.G.E.M. overgegaan tot het – uit de bedrijfswinsten – vormen van een fonds ten behoeve van de aansluiting van gebieden met een nadelig exploitatie-saldo. De stortingen in dit fonds bedroegen laatstelijk f 750.000 per jaar. Uit dit fonds werden de bijdragen geput voor de steeds hoger wordende kosten van aansluiting, die, hoe verder men doordrong in de onrendabele gebieden, zich in stijgende lijn gingen bewegen. De bijdragen uit dit fonds waren echter aan een

maximum gebonden, zodat bij stijgende kosten de particuliere bijdragen steeds verder omhoog liepen.

Hierin werd terecht een gevaar gezien om tot een algehele electrificatie te geraken, want tenslotte bereikt de particuliere draagkracht een grens, die niet overschreden kan worden of, met andere woorden: er zou een beduidend aantal aansluitingen niet tot stand worden gebracht, omdat de kosten hoger zouden worden dan door de particulier betaalbaar werd geacht.

De nieuwe regeling maakt voor de toekomst onderscheid in exploitatiekosten per aansluiting tot een bedrag van f 2500 en tekorten, die daarboven liggen. Het voor belanghebbenden aanzienlijk gunstiger karakter der nieuwe bepalingen blijkt nu hieruit, dat, ingeval van een gekapitaliseerd tekort van f 2.500,-, de P.G.E.M. hiervan f 2.000 voor haar rekening neemt. Voor de gegadigden blijft dus een maximum van f 500 over. Dit maximum is een berekend maximum en daarom in feite fictief.

De thans nog resterende niet-aangesloten onrendabele gebieden zullen voor de aansluiting op het electriciteitsnet worden verdeeld in groepen, waarbij gemeentegrenzen geen rol zullen spelen, al zal uiteraard wel met de betrokken gemeentebesturen overleg worden gepleegd. De groep als eenheid wordt aangesloten; de onderlinge kostenverdeling, na aftrek van het aandeel

dat de P.G.E.M. voor haar rekening neemt, is een zaak, waarin de maatschappij zich verder niet mengt. Verdeling naar draagkracht ligt dan voor de hand, het gemiddelde zal echter de f 500 niet overschrijden.

In de regel zal de gemeente, waar een onrendabel gebied tot aansluiting komt, 25 procent van de door de particuliere gegadigden te betalen kosten voor haar rekening nemen. Dit zal dus betekenen, dat het gemiddelde, door de belanghebbenden op te brengen maximum van f 500, verder wordt teruggebracht op f 375,-, een uiteindelijk kostenbedrag, waarvan aangenomen mag worden, dat het de aanwezige draagkracht niet te boven zal gaan. In gevallen, waarin het becijferde tekort de grens van f 2.500,- overschrijdt, is de directie bevoegd, voorlopig van een electrificatie af te zien, teneinde aan gunstiger gevallen de voorrang te kunnen verlenen.

Om het belangrijk hoger wordende kostenaandeel, dat uit deze nieuwe regeling voor de Maatschappij voortvloeit, te kunnen dekken, zullen de jaarlijkse stortingen in het fonds voor onrendabele netsuitbreiding verdubbeld worden, d.w.z. worden opgevoerd tot een maximum van f 1.500.000 tenzij de commissarissen der vennootschap in de bedrijfsuitkomsten aanleiding vinden om in bijzondere gevallen dit bedrag nog te verhogen.

(pi)

Electrificatie van onrendabele stadsgedeelten in Nijmegen

De gemeente Nijmegen is in snel tempo doende ook de laatste, onrendabele delen van zijn stadgebied op het electriciteitsnet aan te sluiten. Het betreft hier een aantal verspreid liggende boerderijen en huizen in het Zuiden van de stad en nabij het Maas-Waal kanaal. In verband met de zeer aanzienlijke kosten, zal dit werk pas volgend jaar beëindigd worden. (whz)

Verhoogde netspanning in Den Haag

Van conflict geen sprake

Met ingang van 1 Augustus is men in Den Haag begonnen met het verhogen van de voltage tot 220 Volt in alle na die datum gereed te komen woningen. De in het bezit van de bewoners zijnde elektrische apparaten zullen worden omgebouwd door installateurs -hiervoor is een vijftiental ingeschakeld- tegen een vergoeding, welke door het Gemeentelijk Electriciteits Bedrijf is vastgesteld. Omtrent de grootte van die vergoeding is overeenstemming bereikt tussen het GEB en de Unie van Electro-technische Werkgeversorganisaties.

Deze prijzen zullen een voorlopig karakter dragen en zullen opnieuw een punt van bespreking tussen de Unie en de directie van het GEB uitmaken, indien in de praktijk mocht blijken, dat deze te laag zijn. Dat hieromtrent tussen het GEB en de Unie een conflict gerezen zou zijn is absoluut onjuist. (vdh)

Fluorescentieverlichting

Wij verzeuren u de beste fabrieken, waardoor U gewaarborgd bent voor de meest economische- en duurzaamste verlichting.

Wij verzorgen ieder gevraagd armatuur, zowel ieder voltage als wattage, evenals gelijkstroom, voor 6 en 12 Volt aansluiting.

Montagebalken, troggen armaturen uit voorraad.

FLUOTEX

Utrechtscheweg 98, Amersfoort,
tel. K 3490 - 7936

WITTE KAT, KWALITEITSBATTERIJ

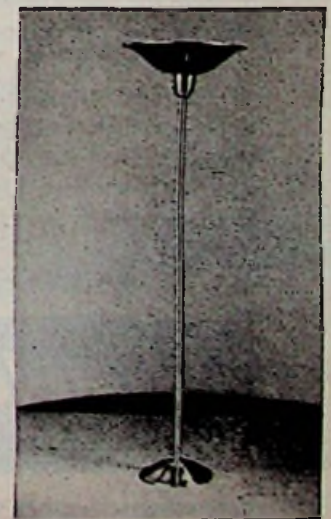
Center-,
revolver- en
automatendraai-
werk.

Stamp-, boor-,
frais-, tap-
en schaaftwerk.

Electro- en mechanische apparatenfabriek

Zoeterwoude, Dorpsstraat 26-30
Telefoon (K 1715) 207

Fa. W. van Doorn & Zonen Culemborg

Bruto-prijs f. 57.15
Matnikkel of Matkoper
Vraagt Uw grossier!

hoogte 90 cm

110 l

775.-

hoogte 110 cm

140 l

960.-

Zorg dat U LIEBHERR koelkasten in voorraad hebt. Zij zijn direct leverbaar. De prijzen liggen lager dan van andere gelijkwaardige merken met dezelfde inhoud. Ook de korting voor de handel is zeer interessant.

LIEBHERR NEDERLAND N.V. i.o.
is een grote advertentiecampa-
gestart voor de

LIEBHERR K O E L K A S T E N

LIEBHERR koelkasten zijn voorzien van een origineel **BOSCH** gesloten compressor aggre-
gaat met 5 jaar garantie. Zij komen van één
van de in Duitsland zo bekende en machtige
LIEBHERR fabrieken.

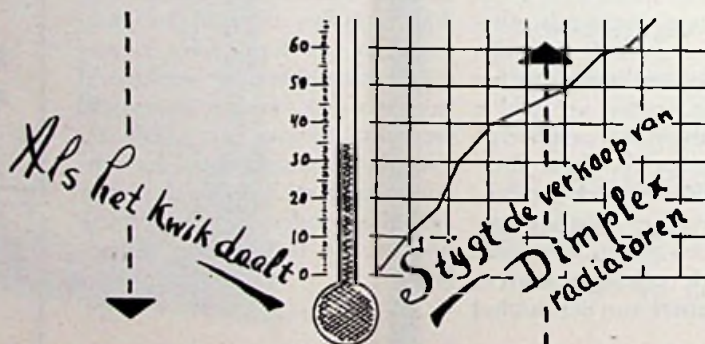
Buiten de bijzondere fraaie afwerking van het licht-
blauwe interieur met automatische verlichting, heeft de
LIEBHERR koelkast een zeer praktische indeling. De deur
heeft een ruimte voor flessen, een eierrek en een boter-
vak. De temperatuur wordt thermostatisch geregeld. De
bodemoppervlakte is slechts 55 x 56 cm. De koelkasten
zijn ook te leveren voor inbouw.

LIEBHERR NEDERLAND N.V.

DUIVENDRECHTSEKADE 60-61 AMSTERDAM-O TELEFOON 52833

Bezoek onze stand nummer 262 (parterre Vreeburg) op de Najaarsbeurs te Utrecht

De enorme populariteit van de „Dimplex” elektrische met olie gevulde radiatoren zal iedere winter weer verder gaan toenemen.

Advertenties in de belangrijkste dag- en weekbladen zullen wederom de nadruk gaan leggen op de belangrijkste voordelen van de „Plug In” Centrale Verwarming.

— Geen dure installatiekosten — Verplaatsbaar —

Regeling der temperatuur door middel van een thermostaat.

Staat U klaar om aan de seizoenvraag te kunnen voldoen?

Door nu Uw voorraadorders op te geven vermijdt U vertraging in de levering tijdens het hoogseizoen.

dimplex

ELECTRISCHE MET OLIE GEVULDE
RADIATOREN MET
THERMOSTAAT

Bezoekt onze speciale
„Dimplex” Stand op de
a.s. Jaarbeurs te Utrecht.

Stand no. 270,
parterre Vredenburg.

IMPORTEUR: NERIM N.V. - VLAK 2 - DORDRECHT - TELEFOON 8682

Nieuws onder de

De Fa. Erres brengt een nieuw A.M.-F.M.-radio-toestel uit (type KY556). Hoewel dit een toestel in de populaire prijsklasse is, zijn toch in verband met de F.M.-ontvangst de nodige maatregelen genomen om een goede geluidswaergave te verzekeren (o.a. toepassing van een dubbelconusluidspreker met frequentiebereik van 70Hz tot 13 KHz). Verder is het toestel voorzien van de langzamerhand tot een goede gewoonte geworden druktoetsen voor keuze van de golfbereiken (1000-1980 m, 185-580 m en 3-3,4 m) en van de gramfoon-opnemer. Het bevat 7 buizen en is gebouwd in een ruime houten kast (505 x 320 x 200 mm). Tevens bevat het een physiologische sterkte-regelaar, een goede klankregeling (toonbalans), een afstem-indicator en ingebouwde antennes.

KY 556

De Fa. Erres brengt ook een nieuwe radio-gramfoon met ingebouwde platenwisselaar (type KY 5475). Dit apparaat bevat de normale drie golfbereiken plus de F.M.-band, ingebouwde antennes, aparte regelaars voor de beide zijden van het toon-bereik, bandbreedte-regeling en drie luidsprekers. Er kunnen 10 platen van 7, 10 of 12 inch diameter gespeeld worden (in vrij te bepalen volgorde). In verband met de kleine huizen van de tegenwoordige tijd zijn de afmetingen van de notenhouten kast vrij beperkt gehouden (640 x 430 x 387 mm).

Dezer dagen betrok de heer P. W. J. Vos aan de Boliestraat 18 te Doetinchem een nieuwe winkel met woonhuis, waarin hij handel drijft in wasmachines, koelkasten, stofzuigers, huishoudelijke artikelen enz., (vdh)

Onder buitengewoon grote belangstelling openden Donderdag 25 Augustus de gebroeders A. en J. Doorman te Nijmegen hun gemoderniseerde bedrijf in radio's, electra en fietsen aan de Ziekerstraat. Aan die opening ging een drukke receptie vooraf, waarop fabrikanten, cliënte, grossiers en zakenrelaties van hun belangstelling blijk gaven.

De vader van de gebr. Doorman stichtte in 1914 het bedrijf. Een modernisering was, zeker gezien de grote hoeveelheid gloednieuwe winkels in het Nijmeegse stadscentrum, echter dringend noodzakelijk. De nieuwe zaak is een licht en smaakvol geheel dat modern aandoet en waarvan de inventaris op overzichtelijke wijze is opgeborgen. Interessant bijv. is een ingebouwd rek voor snoeren, draden, kabels e.d. (whz)

Liebherr Nederland N.V. i.o.

Officieel werd ons mededeling gedaan, dat in oprichting is Liebherr Nederland N.V. De directie wordt gevoerd door de heren A. v. Buren te Amsterdam als directeur en C. H. Fleumer te Rotterdam, als adjunct-directeur. De vennootschap zal zich in den beginne als alleen-importrice voor Nederland en Overzeese Gebiedsdelen van Hans Liebherr Kühlschranksfabrik te Ochsenhausen in Zuid Duitsland, hoofdzakelijk bezighouden met de verkoop via de detailhandel van de Liebherr compressor-koelkasten. De algemene en zakelijke bedrijfsleiding is, zoals wij reeds berichtten, in handen gelegd van de heer C. H. Fleumer.

Het Hans Liebherr-concern met fabrieken te Kirchdorf, Biberach, Schussenried en Ochsenhausen bezit in ons land reeds reputatie o.a. door de levering van torenbouwkransen. Voor de opzet van de nieuwe koelkastenfabriek zijn krachten uit andere bekende koelkastenindustriën aangetrokken, zodat aan het product de meeste zorg kan worden besteed.

Vraag en aanbod arbeidskrachten

In Nederland heeft 40% van de industrie, waarin 64% van het totaal aan arbeiders te werk is gesteld, met een ernstig personeelstekort te kampen. Blijkens een publicatie van het CBS was er ultimo December 1954 in 9000 geënquetteerde ondernemingen (95 pct van de gehele Nederlandse industrie) een totaal tekort aan arbeiders van 61.200. Van dit tekort heeft ruim 40% betrekking op de metaalindustrie en dan voornamelijk bij de scheepsbouw. Ook de confectie heeft een aanzienlijk tekort aan arbeidskrachten.

Het C.B.S. wijst er voorts op, dat er naast het grote tekort aan arbeiders ook nog vele arbeidskrachten zijn, die geen werk kunnen vinden. Het aanbod van en de vraag naar arbeidskrachten sluiten namelijk wegens leeftijd, eisen van vakbekwaamheid, verschil in woon- en werkgemeente enz. niet op elkaar aan.

Dit blijkt ook duidelijk uit de cijfers omtrent de aan het einde van elke maand bij de arbeidsbureaux ingeschreven werklozen en de overgebleven aanvragen van werkgevers ca. 40.500, terwijl er nog ruim 9.200 werklozen over waren.

Omvormers van 110 V gelijkspanning in 110 of 220 V wisselspanning en wel in het „triller omvormer“-type levert ook de N.V. Technisch Bureau Hellendoorn te 's Gravenhage. Deze „triller omvormers“ gaan zelfs tot een vermogen van 300 VA.

Wanneer in plaats van Evy-wasmachines bedoeld wordt Easy wasmachines, dan kan RENO Handelmij. N.V. te Amsterdam deze leveren.

TONBELVERLICHTINGSAPPARATEN

Lichtregelaars voor toneel- en zaallicht, met hand-, elektrische- of electronische bediening
(ook voor fluorescentie-buizen en neon-installaties)

Fabriek van speciale
Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-Z.
v. Oostdestraat 228-230,
Telefoon 720485

TEKENINGEN EN SCHEMA'S

verzorgen Wij voor U!

Electro Technisch Teken- en Advies Bureau

H. J. TIJDINK

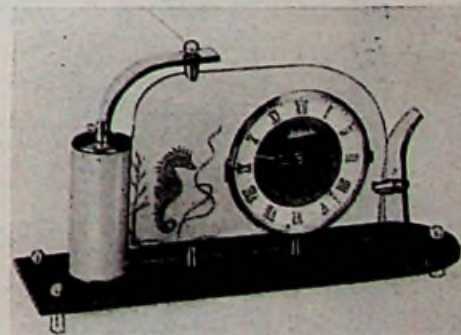
Hoofdstraat 44, Apeldoorn, Tel. K 6760 4398

Ben GISO-lamp zet alles in het juiste licht

ELECTRISCHE KLOKKEN

EG 74

CATALOGUS OP AANVRAAG
ZELFSTARTENDE
electrische inbouwuurwerken
vanaf f 14,50 bruto

B. HILBINK, Amsterdam
Kloveniersburgwal 70 - Telefoon 48126

Het adres met de goede naam!

Fabriek voor
Radio en Televisie onderdelen

Charlottenlund - Denemarken
Kollegievej Tel. Ordrup 5502

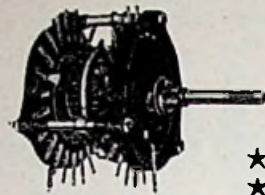
ROTTERENDE SCHAKELAARS

keramisch

1 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 3.85
1 dek, 4 standen, 4 m.c., per dek	f 4.40
2 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 6.15
3 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 8.55

SUPER PHENOL

1 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 2.20
2 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 3.30
3 dek, 11 standen, 1 m.c., per dek	f 4.20
1 dek, 3 standen, 1 m.c., per dek	f 1.60
1 dek, 5 standen, 1 m.c., per dek	f 1.75
1 dek, 5 standen, 2 m.c., per dek	f 2.30
1 dek, 4 standen, 4 m.c., per dek	f 2.50
1 dek, 3 standen, 4 m.c., per dek	f 2.40
2 dek, 3 standen, 4 m.c., per dek	
(met alum. afschermplaatje)	f 4.35
2 dek, 5 standen, 2 m.c., per dek	
(met kortsluit sectie)	f 4.20
2 dek, 4 standen, 2 m.c., per dek	f 2.50
2 dek, 4 standen, 4 m.c., per dek	f 5.60
3 dek, 4 standen, 3 m.c., per dek	
(met alum. afschermplaatje)	f 6.75
3 dek, 4 standen, 2 m.c., per dek	f 5.90
1 dek, 24 standen, 1 m.c., per dek	f 5.95
2 dek, 24 standen, 1 m.c., per dek	f 10.25
3 dek, 24 standen, 1 m.c., per dek	f 16.95

EEN INSTRUMENT-SCHAKELAAR
VAN UITZONDERLIJKE KWALITEIT

- ★ bakelieten uitvoering
- ★ zwaar verzilverde contacten, 6 amp.

1 dek, 24 standen, 1 m.c., per dek	f 17.25
2 dek, 24 standen, 2 m.c., per dek	f 23.15
3 dek, 24 standen, 3 m.c., per dek	f 37.95

Aantal dekken kan naar behoefte worden opgevoerd

Tumblerschakelaars van Ongekende kwaliteit

Thans leverbaar in de volgende uitvoeringen:

- ★ METALEN HEFBOOMPJE
- ★ ZWART BAKELIETEN KNOPIE
- ★ WIT BAKELIETEN KNOPIE
- ★ ZWART BAKELIET } met metalen ring
- ★ WIT BAKELIET } en hefboompje

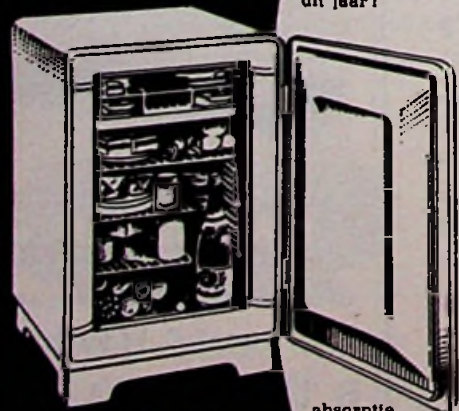
Enkelp. afsluiter zwart bakeliet	f 1.10
Enkelp. afsluiter wit bakeliet	f 1.25
Enkelp. afsluiter metalen ring en lang nikkel hefboompje	f 1.40
Dubbelp. afsluiter zwart bakeliet	f 1.35
Dubbelp. afsluiter wit bakeliet	f 1.45
Dubbelp. afsluiter metalen ring en hefboompje	f 1.55
Enkelp. omschakelaar zwart bakeliet	f 1.25
Enkelp. omschakelaar wit bakeliet	f 1.30
Enkelp. omschakelaar metalen ring en lang nikkel hefboompje	f 1.55

Importeurs: **N.V. HARAF RADIO** Hooistraat 4 - Den Haag - Telef. 114125

BAUKNECHT 115

compressor
koelkast. Het
succes van
dit jaar!

BAUKNECHT

absorptie
koelkast
zonder ruimteverlies!

Bauknecht

het merk met
een wereldreputatie

U bent van harte welkom op onze stand no 149-151 (parterre Vreeburg) op de Najaarsbeurs te Utrecht, waar U de bekende BAUKNECHT koelkasten (60 liter absorptie, 115 en 140 liter compressor) kunt bezichtigen. Verder exposeren wij de BAUKNECHT keukenmachines ALLZWECK (voor grote keukens) en ALLFIX (voor kleinere keukens), terwijl ook de BAUKNECHT TRIFIX, de enige mixer met een kraan (bijzonder geschikt voor dieetkeukens, bars en milkshakebedrijven) te zien is.

Importrice:

N.V. MENTOR Technische Handelmij
KANAAL ZUID 64 - APELDOORN

TRIFIX de enige mixer met een kraan, waarmede U kunt mixen en schenken tegelijk!

ALLZWECK
de keukenmachine in de laagste prijsklasse met de meeste mogelijkheden!

Juridische perikelen

onder leiding van mr. H. Warners

Vraag: Wij bewonen een pand hetwelk in 1949 klaar kwam en gebouwd is met een renteloze rijksbijdrage en door ons is betrokken in September 1949. De huur van het pand is per 15.9.1952 met $7\frac{1}{2}\%$ verhoogd. Op 2.2.'55 ontvingen wij bericht dat de huur weer met 20% werd verhoogd met terugwerkende kracht vanaf 31.12.1953. Het door ons gedane verzoek hierover eens te komen praten, omdat ons een en ander niet duidelijk was, werd botweg afgewezen. Het is ons niet duidelijk dat de huur zonder meer en zonder overleg met 20% kan worden verhoogd – wij mogen dit niet in de prijzen calculeren – en het is ons helemaal niet duidelijk dat een vordering kan worden ingesteld van terugwerkende kracht, terwijl ons nimmer van deze verhogingen op deze data mededeling is gedaan. Verder delen wij u mede dat de personele belasting, ongeveer 3 jaar geleden, voor de berekening van de aanslag een lagere huurwaarde – door vergelijking met andere panden – heeft vastgesteld, terwijl de pui van het pand voor onze rekening is verbouwd, waardoor een fraaier aanzien is ontstaan, en dat de eigenaar, vanaf het moment, dat het pand werd betrokken, er niets maar dan ook niets aan heeft gedaan en alle kosten voor onze rekening zijn geweest.

Waartoe zijn wij verplicht en hoe moeten wij in deze verder handelen?

Antwoord: Hoewel dit uit uw vraag niet helemaal duidelijk wordt, meen ik dat wij hier te doen hebben met een pand dat gebouwd is met een rijksbijdrage in geleden oorlogsschade, waar naast nog een verdere financiële tegemoetkoming in de bouwkosten door het rijk heeft plaats gehad. Hierop heeft betrekking „de Huurprijsvaststelling 24 Juli 1951 en 1 Januari 1954 voor bepaalde „herbouw-panden“. De door verhuurder gevraagde percentages van $7\frac{1}{2}\%$ en 20% zijn juist en mochten in rekening gebracht worden resp. op 24 Juli 1951 en 1 Januari 1954.

Allereerst ga ik er van uit dat voor 1 Januari 1951 van Overheidswege een hoogst toelaatbare huurprijs is vastgesteld. Deze moet aan de huurder worden getoond en daarop mogen de verhogingen van $7\frac{1}{2}\%$ en 20% (voor de Gemeente Arnhem) worden toegepast. Over deze eerste verhoging behoefde geen overleg gepleegd te worden met huurders, wél mijns inziens betreffende de tweede verhoging. Los van de vraag, of overleg gepleegd had moeten worden, staat de vraag of naderhand met terugwerkende kracht nog een bedrag wegens verhogingen gevorderd kan worden, hoewel men op het moment, dat men dat mocht incasseren, niets van zich heeft laten horen en ook toen het bedrag helemaal niet heeft opgevorderd.

Ik meen dat dit standpunt onjuist is; hiervoor verwijs ik in het bijzonder naar art. 2 Huurwet, dat o.m. zegt dat de huurprijzen gelden, volgens de Huurwet bepaald, voorzover geen lagere prijzen zijn overeengekomen. Ik geloof, dat men zich nu op het standpunt kan stellen dat verhuurder met een lagere huurprijs genoegen

heeft genomen, toen na de termijnen, gesteld voor de verhogingen, hij deze verhogingen tot op heden niet heeft ingevorderd. Anders zou men jaren later nog eens van gedachte kunnen veranderen en zou de huurder alsdan plotseling een aanmerkelijk bedrag moeten opbrengen. De huurwaarde, geschat door de personele belasting, is altijd aan de lage kant. Dat is een vriendelijkheid van deze dienst; men kan aannemen dat zij de schattingen altijd aan de lage kant houden en deze meestal ongeveer 10% te laag liggen. Daaraan kunt u dus de werkelijke verschuldigde huurprijs niet toetsen.

De bekende klacht dat u als huurder werkzaamheden hebt laten verrichten, welke des verhuurders zijn, kunnen u voor vaststelling van de juiste huurprijs weinig baten. Twijfelt u echter aan de juistheid van de basishuurprijs, dan raden wij u aan de verhuurder een afschrift te vragen van de vaststelling van de huurprijs door de Overheid in 1949. Weigert hij deze te geven of is deze nimmer vastgesteld, dan raad ik u aan u tot de Huuradviescommissie te uwer stede te wenden ter bepaling van hetgeen u op dit ogenblik verschuldigd bent.

EMF „Dordt“ had vrij gunstig jaar

Uit het verslag over het jaar 1954, het 43ste boekjaar, van de N.V. Electromotorenfabriek „Dordt“ te Dordrecht vernemen wij, dat in de fabriek voor seriefabricage van normale electromotoren in Rucphen, waar in verband met de grote voorraden in 1952 en 1953 de werktijd moest worden bekort, sedert het begin van 1954 weer op volle capaciteit kon worden geproduceerd. De voorraden bleven op een niveau, dat noodzakelijk is voor levering op korte termijn. De gang van zaken was in het afgelopen jaar bevredigend en zal zich, zo verwacht men, in de naaste toekomst kunnen handhaven.

De fabriek te Dordrecht voor grotere en speciale elektrische machines was in 1954 eveneens ruim voorzien van opdrachten. Op grond van de huidige orderportefeuille wordt verwacht dat ook in 1955 een volledige bezetting zal worden bereikt. Toenemende concurrentie is merkbaar, waardoor de prijzen scherper moesten worden gesteld. Door verbetering van de inrichtingen wordt de productiviteit opgevoerd en worden de kostprijzen verlaagd, waartoe ook de verdere ontwikkeling van de producten zal kunnen bijdragen. Opgemerkt wordt, dat de export van normale electromotoren door maatregelen ter bescherming van de eigen industrie naar vele landen wordt bemoeilijkt.

Voor de fabriek te Dordrecht kwam een nieuwe montagehal gereed, waardoor een interne verhuizing mogelijk werd. Hierna begon men met de inrichting van een moderne lashaal en een magazijn, waardoor aan een lang gevoeld gebrek aan ruimte tegemoet wordt gekomen en het transport eenvoudiger zal zijn.

In verband met noodzakelijke uitbreiding van enige andere afdelingen en modernisering van het machinepark oordeelde het bestuur het gewenst het geplaatste kapitaal, dat vorig jaar f 2.550.000.— bedroeg, met ca. f 1.000.000.— te vergroten en voor eenzelfde bedrag een obligatielening aan te gaan. In 1954 werd aan lonen, salarissen, pensioenverplichtingen en verdere

(vervolg zie pag. 577)

Een Nederlands kwaliteitsproduct!

CATTER

ZAKLANTAARNS

BORST EN BREUNIS
BRINKLAAN 122 APELDOORN
TEL 5942
WA 18 UUR TEL 3815

„VONKA“ AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen, schijnwerpers (ook met natrium- en kwiklampen), motoren enz.

voor

**ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT**

„Rondo-Reinette“

wasmachine
100 liter kuip

Gebruikersprijs
fl. 635,—

Een
hoogwaardig
product

Imp. Gebr. Timmermans
KESSEL-VENLO

GOED LICHT

geeft

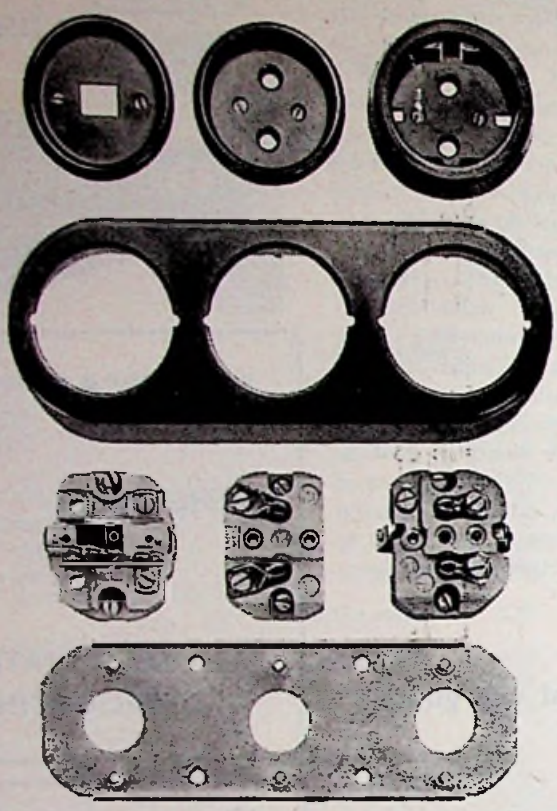

ZAK- EN STAAFHULZEN
ZAK-, STAAF-, HOOR- EN
FOTOFLITSBATTERIJEN

UW. GROSSIER LEVERT ZE U GAARNE

Importeur voor Nederland

NEMA WINSCHOTEN - TEL. K 5970-3753

**KEMA
KEUR**

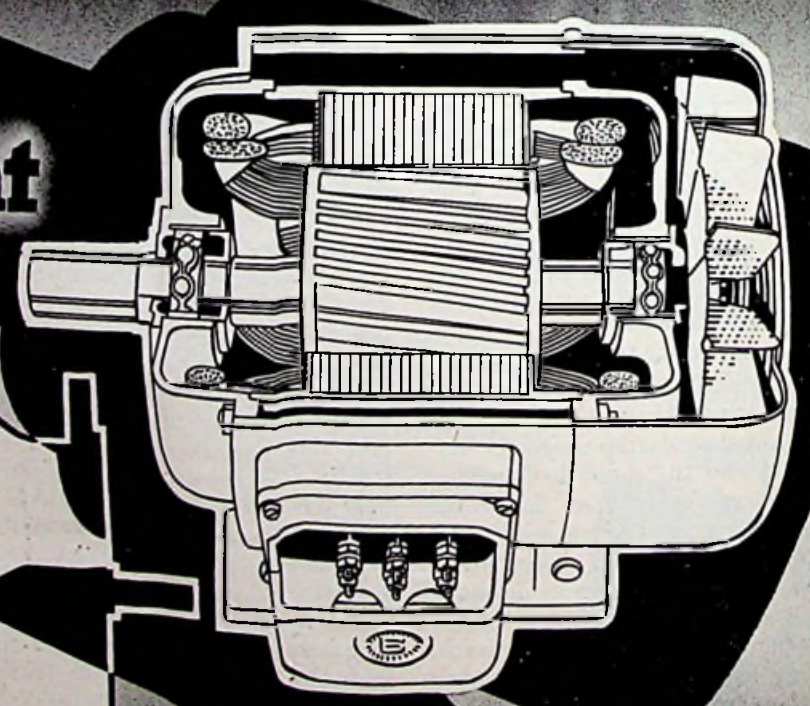
VOOR

zelf-samenstelbare
**OPBOUW-
COMBINATIES**

VERKRIJGBARE BINNENSTUKKEN:
TUIELSCHAKELAARS
DRAAISCHAKELAARS
WANDCONTACTDOZEN TWEEPOLIG
WANDCONTACTDOZEN MET R.A.

Bauknecht

ELECTROMOTOREN

munten uit door

- ★ Solide constructie
- ★ Buitengewoon goede isolatie
- ★ Grote bedrijfszekerheid
- ★ Fraaie moderne vorm
- ★ Laag gewicht
- ★ Hoge kwaliteit
- en toch lage prijzen.

N.V. MENTOR - APELDOORN

Ingeschreven handelsmerken

Opgave van nationaal ingeschreven handelsmerken voor onze branche, samengesteld door het internationaal merkenbureau (Van der Graaf & Co) N.V., Amstelstraat 18, Amsterdam-C. Dit bureau verstrekt aan lezers, mits onder vermelding van ons blad, kosteloos volledige copie van een in de hieronder afgedrukte rubriek vermeld depôt, hetwelk hen interesseert. Verzetstermijn tot 25 October 1955.

Electrotechniek (radio e.d.).

bm. *Monogram VHB*, 121014, Verenigde Handelsbedrijven, Hoofdstraat 14, Velp, Gem. Rheden. Batterij- en acculampen met neonbuisverlichting.

wm. *Haduriet*, 121044, N.V. Fabriek van Electriche Apparaten voorheen F. Hazemeyer & Co., Tuindorpstraat 61, Hengelo. Isolatiemateriaal voor electrotechnische doeleinden.

wm. *RCA Victor*, 121045, Radio Corporation of America, Rockefeller-Plaza 30, New York, Ver. St. v. A. o.m. Radio-Televisie apparatuur.

wm. *Megatron*, 121054, Apparatenfabriek „Thermion“ N.V., Lentseveld 32a, Lent, Gem. Elst. Radio-artikelen.

wm. *Ricordio*, 121119, Technisch Bureau Boland, Stationsweg 143, 's-Gravenhage. Tape- en wire-recorders.

wm. *Soundsciber*, 121167, The Soundsciber Corporation, 146, Munson Street, New Haven, Ver. St. v. A. o.m. Geluidsofname apparaten.

bm. *WB in cirkel*, 121232, Mulder-Hardenberg, Michelangelostraat 10, Amsterdam. Radio-toestellen.

wm. *Delco*, 121236, General Motors Corporation, West Grand Boulevard and Cass Avenue, Detroit, Ver. St. v. A. o.m. Allerlei electriche apparatuur.

wm. *Mitrax*, 121276, Accumulatoren Fabriek Varta N.V. Spuistraat 46, Amsterdam. Accumulatoren, accumulatorenpalen en -separatoren.

Rectificatie

In het vorig nummer werd onder de rubriek Ingeschreven Handelsmerken het merk van Nedalo Apparatenbouw N.V. vermeld als „Nedalo op schild met kroon“. De lezer zal begrepen hebben dat ook het merk „Nedalo“ moest zijn.

Handelsverkeer Nederland-Polen

Na onderhandelingen te Warschau is op 4 Augustus j.l. een handelsaccord tot stand gekomen tussen Nederland en Polen met een geldigheidsduur van 1 Augustus 1955 tot 31 Juli 1956. Het accordo vervangt het handelsaccord van 20 Mei 1949 en voorziet in wederzijdse goederenlijsten met een volume van ca. f 25 miljoen over en weer. Het betalingsaccord van 18 December 1946 werd vervangen door een nieuw monetair accordo. Evenals voorheen heeft de verrekening van het wederzijdse goederen- en dienstenverkeer plaats via een guldenrekening. De accordo's zijn in afwachting van de goedkeuring door beide regeringen met ingang van 1 Augustus 1955 voorlopig in werking gesteld.

De voornaamste Nederlandse uitvoerproducten zijn: agrarisch reproductiemateriaal, plantaardige- en dierlijke vetten en oliën, haring, vee,

meststoffen, chemische- en pharmaceutische producten, metaalproducten en *electrotechnische artikelen*. De invoer uit Polen omvat o.a. brouwerst, zaden, diverse andere agrarische producten, paarden, metaalproducten, chemische producten, keramische artikelen, hout en houtproducten, diverse leerproducten.

Naaimachine-cursus voor electriche naaimachines

De N.V. Import-Export Y. B. Jansen, Markt 9 te Eindhoven vestigt er de aandacht op, dat buiten de mondelinge lessen van de naaimachine-cursus voor electriche naaimachines die reeds zijn gegeven, er nog een gehele dag les wordt gegeven voor herhaling van de cursus en voor de examen-voorbereiding en wel in de onderstaande plaatsen:

te Alkmaar op 6 September,
te Enschede op 7 September,
te Arnhem op 8 September,
te Groningen op 13 September,
te Leeuwarden op 14 September.

De lessen beginnen om 9 uur 's morgens en de cursisten wordt verzocht op tijd aanwezig te willen zijn.

De buitenlandse handel in Juni

Volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde voorlopige gegevens bedroeg de waarde van de invoer in Juni 1955 f 1.028 miljoen (v.m. f 921 miljoen), terwijl voor een waarde van f 867 miljoen (v.m. f 751 miljoen) werd uitgevoerd. Het dekkingspercentage bedroeg 84 (v.m. 82).

Enkele vergelijkende cijfers van onze in- en uitvoer over de jaren 1938 en 1952-1955 vindt men in onderstaande tabel.

Jaar	Waarde in miljoenen gulden		Invoer		Uitvoer		Dekkingspercentage
	Juni	Jan./Juni*)	Juni	Jan./Juni*)	Juni	Jan./Juni*)	
1938	122	120	83	85	68	71	
1952	704	729	632	680	90	93	
1953	772	708	637	646	83	91	
1954	878	840	732	724	83	86	
1955	1.028	981	867	799	84	81	

*) Maandgemiddelde.

Zowel in- als uitvoer namen ten opzichte van Mei belangrijk toe. De invoer is van Mei op Juni 1955 met f 107 miljoen, de uitvoer met f 116 miljoen gestegen. Een jaar geleden was de toeneming van Mei op Juni veel geringer. Deze bedroeg bij de invoer slechts f 5 miljoen en bij de uitvoer f 22 miljoen.

(vervolg van pag. 575)

sociale lasten f 3.477.956.- betaald. De winst- en verliesrekening sluit met een voordelig saldo van f 234.287,37 (1953: f 230.667,63). Statutair werd 5% dividend op voorkeursaandelen en gewone aandelen uitgekeerd, terwijl werd voorgesteld op de gewone aandelen hierboven nog 3% dividend uit te keren. Het totale aan dividend uit te keren bedrag komt dan op f 203.700.-.

? Vraag en Aanbod !

TE KOOP

NIEUW WINKELPAND

met vrije bovenwoning op eigen grond te Hoek van Holland, f 26.500.- en met pakhuis of garage f 29.500.-

Buitengewoon geschikt voor Electriciteitszaak

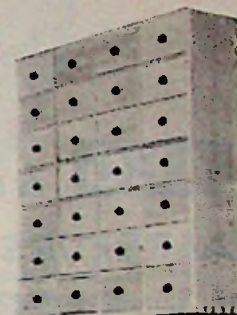
inl.: Makelaarskantoor B. Kleiwegt, Prins Hendrikstraat 209, tel. 575, Hoek van Holland.

LADENKASTJES

voor kleine onderdelen, afm. 40x46x11,5 cm Blank gelakt met 18 laatjes f 20,75 per stuk Nu ook uit voorraad met 28 laatjes à f 22,75 per stuk.

Bij afname van 3 stuks f 1.- per stuk korting

Ook kunnen wij u kasten leveren in de door u op te geven maten

„VECO“ - Karpervliver 4 B - ZEIST - Telefoon 5088

Zoekt U

een grossier die alles kan leveren op het gebied van

Stofzuigeronderdelen?

W. F. v. ZEGVELD Jr

Hooofdriift 51 A

ROTTERDAM - WEST

Telefoon 39957

(K 1800)

Wij hebben b.v.

58 soorten

Schakelaars

WAS MACHINES

in grote verscheidenheid voorradig kunt U het beste kopen bij de van ouds bekende specialzaak:

Fa. ANTOON BOGAERTS

TILBURG - KORTE TUINSTRAAT

TELEFOON 24464 - K 4250. Oppericht in 1926

Speciaal adres voor degelijke

TEAKHOUTEN en METALEN WAS-MACHINES

(de wereldberoemde merken Rondo en Flandria; de Flandria met vernikkeld massief roodkoperen kuip met en zonder stookinrichting voor kolen, gas, of electriciteit)

SNEL-WAS MACHINES

(Rondo, Pope, Flandriette)

CENTRIFUGES (Rondo, Flandria)

HOUTEN RONDO WRINGERS

METALEN FRESCO, ACME

en GLIJDE WRINGERS

WRINGERROLLEN, alle maten

WASFORNUIZEN (kolen of gas)

ONDERDELEN en REPARATIES

VRAAGT PRIJSCOURANT en NOTEERT ONS ADRES

In onze nieuwe stands op de Jaarbeurs zullen wij U gaarne begroeten.

U zult er vele nieuwe artikelen aantreffen — en natuurlijk ook de van-ouds bekende.

Wij noemen:

- de nieuwe **AEG** wasmachine 300, benevens
- de **Junior** en **Standaard** wasmachine met de bijpassende
- ronde en vierkante **centrifuges**,
- **electrische kachels**: Airotherm en Infratherm,
- **strijkijzers**, broodroosters en andere kleine huishoudelijke toestellen,
- **Vampyrette stofzuigers** en boenmachines,
- **Koelkasten**.

TELEFUNKEN: radio, televisie, magnetophoons en platenwisselaars.

OSRAM: lampen en buizen.

AEG kwaliteits-artikelen garanderen goede verkoop!

JAARBEURS VREDENBURG: Parterre-Gebouw 11 - Stands 138 t/m. 150

N.V. ELECTRICITEITS MAATSCHAPPIJ AEG - AMSTERDAM

FREDERIKSPLEIN 26

TELEFOON 45212

ACEC

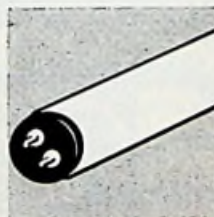
STAND
65-67-69

VREDENBURG - PARTERRE
GEBOUW 3

brengt U...

N.V. INGENIEURSBUREAU
FROWIJN & Co.
APELDOORN

Fluorescentielampen
en -armaturen
voor industriële-, kantoor- en
winkelverlichting e.d.
Ook voor plantenbestraling.

AMO - pomp.
Electrische huishoudpomp
voor landhuizen en boerderijen

MIXOUP
De Mixer uit één stuk! In drie
tellen te reinigen.

ACEC
electrische koffiemolen.
Maakt tot 75 gram koffie in
15 seconden.

IS HET LICHT NIET NAAR UW ZIN ?

**DRAAI ER DAN
EEN VIR-LAMP IN !**

* de BESTE installateurs werken met

VIR

Alle **VIR** - producten
worden door ons in THABUR-tempo
uit voorraad geleverd.

Thabur
DEN HAAG

't Is
GARDY
't is weer Af

Eén uit onze vele modellen Signaal-
apparaten in waterdichte uitvoering
gecombineerd met dubbelpolige draai-
schakelaar

GARDY

Verkoopkantoor v. Nederland

Ramstraat 23 - Utrecht

**overal waar gewoon
en gewerkt wordt...**

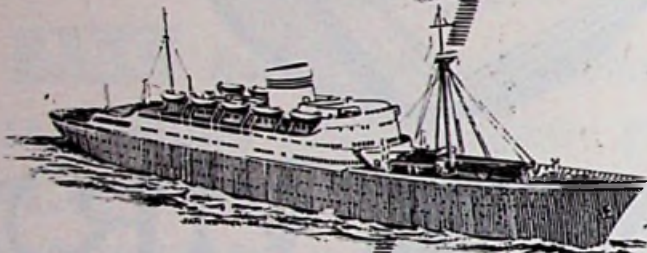
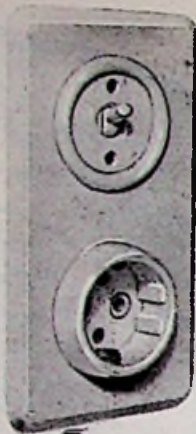
verdient STOTZ-KONTAKT - materiaal voorkeur!

STOTZ-KONTAKT - installatie-
materiaal munt uit door zijn
aesthetische vormen en weerga-
loze soliditeit.

met - **KEMA**
EUR

'n dubbele garantie!

verzonken

STOTZ-KONTAKT
INSTALLATIEMATERIAAL

E.M.

(U.K.W.)

VERHOOGT UW RADIOGENOT

Vraagt Pope's Hoogfrequentkabels!

Verlegenwoordiger voor Nederland:

TECHNISCHE HANDELSONDERNEMING „ROMAL”

UTRECHT: Plompetorengracht 12. Telefoon: 18041.

ROTTERDAM: Industriegebouw, Goudse Singel, Telefoon 23032.

AMSTERDAM: Reestraat 9, Telefoon 30210.

N.V. POPE'S DRAAD-EN LAMPENFABRIEKEN - VENLO

KXA**zelfaanlopende synchroenschakelklok**voor wisselstroomnetten
met geregelde frequentieklein formaat
met groot
schakelvermogen**LANDIS & GYR N.V. WAALWIJK**

In 2799 a

Alleenvertegenwoordiger voor Nederland:

N. V. Ingenieursbureau Ir. P. J. Plaisier. Tel. 77 67 94 *
Nassau Zuilensteinstraat 13-15, DEN HAAG.Op de aanstaande jaarbeurs kunt U ons vinden
op onze nieuwe stands no. 161-163,
gebouw 3, VredenburgHier hebben wij de ruimte om wereldberoemde
apparaten te demonstreren

EASY	wasmachines
English Electric	droogmachines
Armstrong	strijkmachines
ADA Maid	vaatwasmachines
English Electric	koelkasten
De nieuwe kleine REGA	wasmachine met gepatenteerde zachtrubber pulsator
Te Ka De	Weltserie. De nieuwe serie radio en T.V. apparaten
Encore Recording Tape	op een verbeterde reel en nog fraaier verpakt
V. M. Corporation	Een nieuwe kwaliteitsbandrecorder voor een uitzonderlijk lage prijs

Wij heten U en Uw cliënten hartelijk welkom
op onze nieuwe stands**RENO Handelmaatschappij N.V.**Gebouw Hirsch - Tel. 33710-36084
AMSTERDAM

STAND 161-163, gebouw 3 Vredenburg

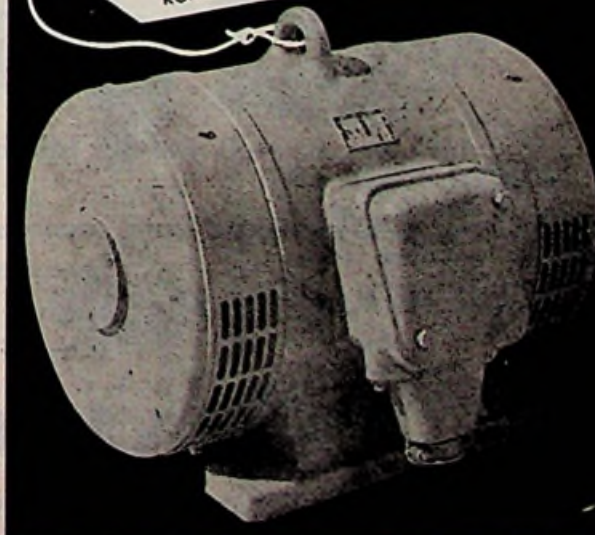
KABELEINDTULES

(meetleidingmofjes)

- voor afwerken RD. draad
van 1.5 t/m 16 mm²
- in alle maten
en 9 verschillende kleuren
- Ook gegraveerd (3 cijfers
of letters maximum)
- in 64 dubbele kleurencombinaties
voor 2.5 mm²

Uit voorraad of op kort termijn

IsolectraBIERSTRAAT 15 a-b
POSTBUS 588
TEL 119370 (3 LIJNEN)
ROTTERDAM**BROWN
BOVERI**Voor elke aandrijving
een passende motor.ELECTROSTOOM - Rotterdam - fil. Amsterdam
KÖNIG AMSTERDAM
BUTTINGER - GRONINGEN

POLIVOLT

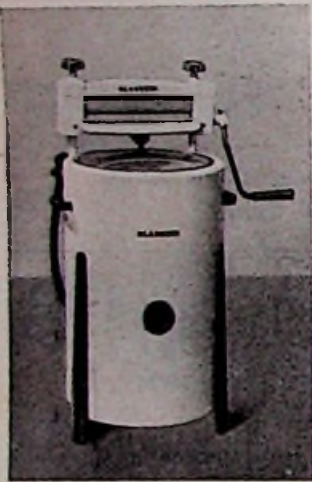
de
beste
isolatiebuis

de
goedkoopste
installatiebuis

10-12 % in prijs verlaagd!

POLVA - NEDERLAND N.V.
OOSTERBEEK

Thans meer dan ooit:
Voor alle huizen
POLVA-BUIZEN

„GLASBEEK”

De sierlijke Nederlandse wasmachine met de **beste motor!**
Ideale constructie door rechtstreekse koppeling van de
pulsator aan de motoras.

Enkel- en dubbelwandige modellen, ook met omschakelbare
motor leverbaar!

Prijzen vanaf f 195.—

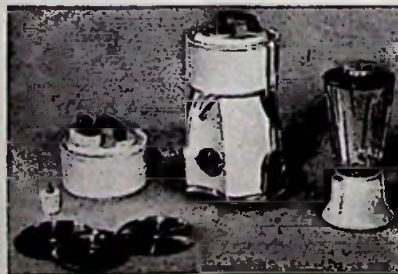
Bezoekt onze Jaarbeursstand No. 416 - Beatrixhal, Vredenburg

N.V. Apparaten- en Machinefabriek H. Glasbeek Jr.
Noordkade 4a — WADDINXVEEN — Telefoon 497 (K 1828)

De vacantiетijd is voorbij!

Ga het najaarsseizoen niet in zonder
de ROMIX SUPER

Het toestel, dat
het publiek trekt

Het toestel, dat Uw
klantenkring vergroot

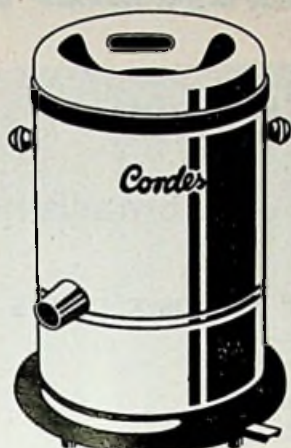
Het toestel, dat de binding met Uw oude klanten versterkt

Uitgevoerd met gecombineerde schakelaar-toerenregelaar
thermische beveiliging tegen overbelasting
motor met 400 Watt aansluitwaarde
geventileerde contacten

TECHNISCHE UNIE

HEYBROEK-ZÉLANDER N.V. EN ELECTROCENTRUM
KEIZERSGRACHT 242-248 - AMSTERDAM - TEL. 62450

**DE
NIEUWE
CORDES
SNELDROGER
No. 150**

*mag in Uw collectie
beslist niet ontbreken*

- Inhoud 2 kg droog wasgoed
- Hoog 56 cm, breed 39 cm
- Verbruik 150 Watt per uur
- Toerental 2800 p. min.

CORDES een begrip voor kwaliteit

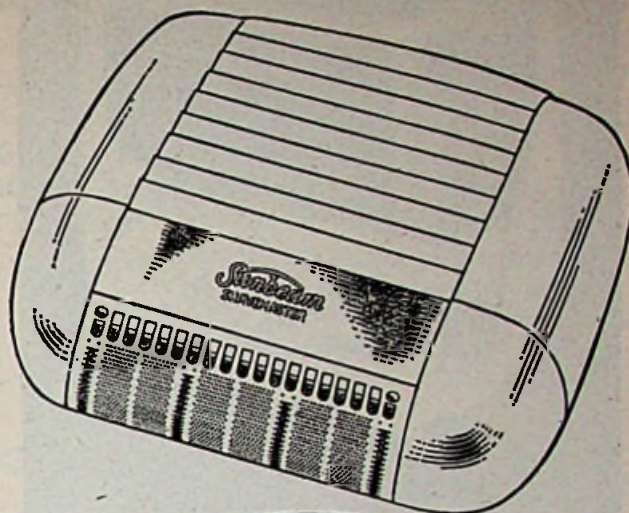

Cordes

VERTEGENWOORDIGER
L. HUNSE

BACHLAAN 11 • HEEMSTEDE

SUNBEAM Droogscheerapparaten
Mixmasters

Sunbeam
SHAVEMASTER

Importeur:

DE MUIJNK - SOESTERBERG

Stands Jaarbeurs, Vredenburg, parterre 238, 240

DE MODERNSTE RUBBER ADERLEIDING
VOOR UW ELECTRISCHE INSTALLATIES

DRAKA RUAM-DRAAD

BAND OMWIKKELING
+
KATOEN OMVLECHTING

Nu vervangen door....

*een laag
POLYAMIDE*

- LUCHTDICHTE AFSLUITING VAN DE RUBBER
- EENVOUDIGE AFMONTAGE
- STERKE EN SLIJTVASTE MANTEL

**KEMA
KEUR**

vraagt onze brochure!

M.V. HOLLANDSCHE DRAAD- EN KABELFABRIEK - AMSTERDAM

**EEN GREEP
UIT
ONZE COLLECTIE**

HOGEDRUKVENTILATOR

RAAMVENTILATOR

CENTRIFUGAAL
VENTILATOR

AFZUIGVENTILATOR

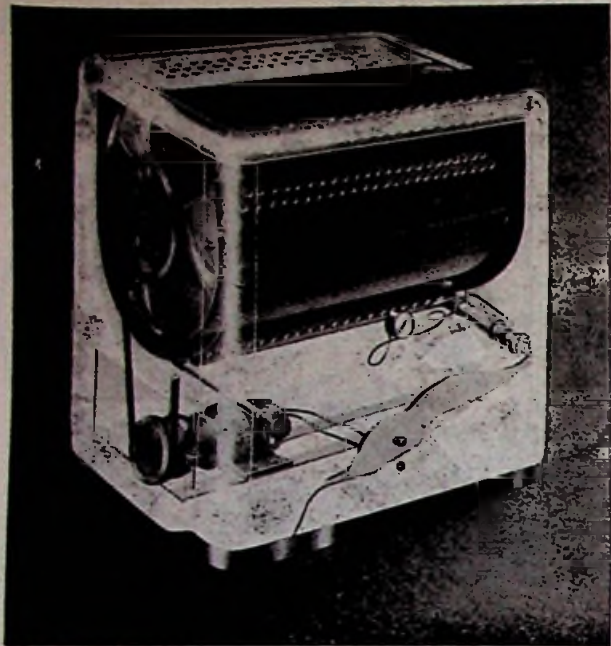
ITHO VENTILATOREN.

Maak Uw keuze uit onze uitgebreide sortering ventilatoren, voor iedere vorm van

**LUCHT VERVERSING
VERPLAATSING**

3 Jaar garantie.
Levering via de handel.

ITHO-SCHIEDAM

SAM/MATIC TROMMELWASMACHINE

Inhoud: 5 kg droog linnen 17 liter water
 Inhoud: 10 kg droog linnen 20 liter water

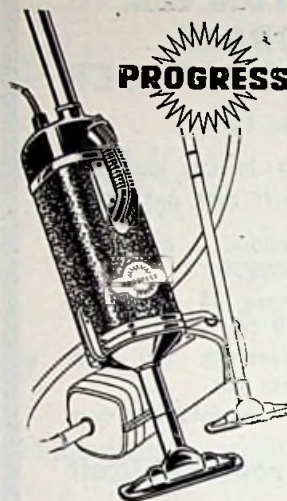
Roestvrij staal Uitgerust met thermometer
 Verhitting: GAS - BUTAANGAS - ELECTRA - STOOM

Demonstratie: JAARBEURS, UTRECHT
 Vredenburg - Parterre 145

Fa. GEBR. KNIBBELER

SEELIGSINGEL 1 - BREDA - TEL. K 1600-9200

PROGRESS

Stofzuigers

Schrobmachines

Vloerwrijvers

Importeur:

DE MUIJNK - SOESTERBERG

STANDS JAARBEURS:

VREDENBURG, PARTERRE 238, 240

Bezoekt

Stand 313

ELECTROTECHNISCHE ARTIKELEN o.a.:

Stofzuigers

Strijkbouten

Wasmachines

Zonnekachels

Mixers enz.

Handelonderneming

ELECTRO ZAAAN N.V.

N.Z. VOORBURGWAL 272-274
 AMSTERDAM-C.

**Draad
 en
 Kabel**

uit ruime voorraad leverbaar
 tegen concurrerende prijzen.
 Door onze 30 jarige ervaring
 als Importeurs
 van de belangrijkste Belgische-
 en Duitse fabrieken
 staan wij voor elke levering garant,
 mede door de keuring
 van het K.E.M.A.

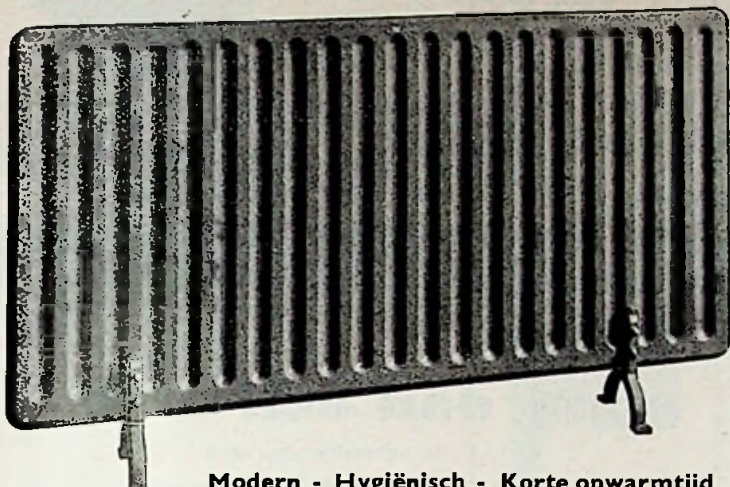
'N.V. Handelmaatschappij

ELECTRO METAAL

A. v. Rijn

Piet Heinstraat 102 - Telefoon 334366 - DEN HAAG

Een *SINUS*-product
ELECTRISCH VERWARMDE
PLAATRADIATOREN

Modern - Hygiënisch - Korte opwarmtijd

DE IDEALE VERWARMING

Radiator 1750 watt — KEMA-gekeurd

Leverbaar in 750 watt, afm. 500 x 747 x 20 mm; prijs f 88.— bruto
Tevens in 1500 en 1750 watt, afm. 600 x 1147 x 20 mm; prijs f 110.— bruto

LEVERING UIT VOORRAAD

SINUS - ZEIST

AFD. ELECTRISCHE VERWARMINGSTECHNIEK

VAN REENENWEG 63 — TELEFOON K 3404 - 3455

Voor

BUSCH-JAEGER
SCHAKELMATERIAAL naar
N.V. v h CLAESSEN & Co.

Amsterdam - Singel 162-164

Almelo—Apeldoorn—Doetinchem—Groningen—Rotterdam—Sittard

Geeft uw advertenties
steeds schriftelijk op.

Over per telefoon opgegeven advertenties
kunnen geen reclames worden aanvaard.

Advertentie-afdeling
ELECTRO RADIO MERCUUR

U vindt op de jaarbeurs:

volledige grote demonstraties van

electrische keuken- en
huishoud-apparaten

op

STANDS 160 - 162 - 164 - 166

VREDENBURG - 3e gebouw

KENWOOD CHEF, de keukenmachine die door zijn
baanbrekend werk de markt is gaan beheersen.

KENWOOD MAJOR, vergrote uitgave van de Chef,
met nog meer capaciteit. Speciaal voor restaurants,
internaten, ziekenhuizen, apotheken, enz.

KENWOOD STEAM-O-MATIC, het stoomstrijkijzer,
dat Amerikaanse vindingrijkheid aan Engelse dege-
lijkheid paart.

EDY WASMACHINES en **SNELDROGERS**, het grootste
sortiment; voor elke beurs een goed product; weer
nieuwe types.

ELECTRISCHE STRIJKMACHINES

ELECTRISCHE BORDENWASMACHINES

INFRAROOD GRILLS en **BROILERS**.

Voorts producten van Morphy-Richards, T.C.C.
Marconi, Metamec, Inventum, Grossag, A.E.G.
en Siemens.

PHILIPS, de nieuwste radio- en televisie toestellen, radio-
gramofoons, bouwdozen, enz.

NIJKERK'S RADIO N.V.

WARMOESSTRAAT 94 - AMSTERDAM

Tel. Amsterdam: K 20/36883-37337

Jaarbeurs: K 3400/16479

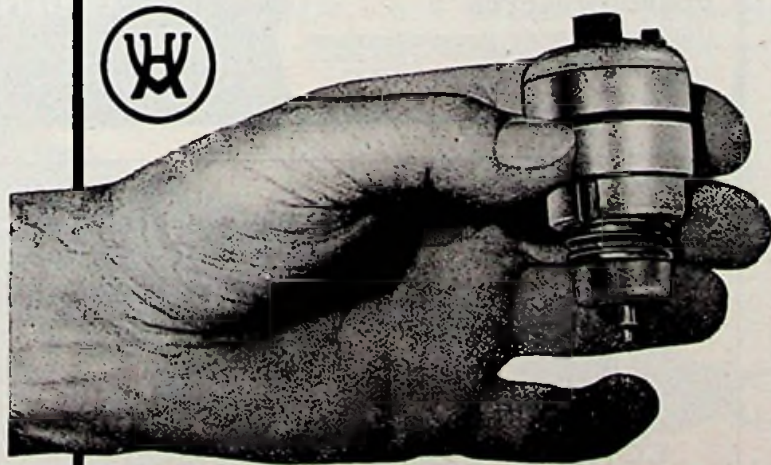
VOIGT & HAEFFNER

SCHROEFAUTOMATEN

SPECIAAL KLEIN MODEL.

IN FRAAI WIT BAKELIETEN HUIS, PASSEND IN
KASTEN ZONDER VERHOOGD DEKSEL.
OOK LEVERBAAR ALS VOETAUTOMAAT.

PRIJS EN KORTING OP AANVRAAG.

N.V. ELECTROTECHNIEK

KEIZERSGRACHT 686 - AMSTERDAM-C

TELEFOON 65985 (3 lijnen)

Onze afdeling Blaupunkt exposeert op de a.s. Najaarsbeurs
in de Stands no. 328-30-32, Irenhal

MEHNE

Schellen „OLYMPIA”

in bakelieten kast

2 spoelen 5 Ohm

Prima ankersysteem met zilveren contacten.

Alle stroomvoerende delen van vernikkeld messing.

Uitsluitend te betrekken via de erkende electro-groothandel,
ALLEENVERTEGENWOORDIGING:**n.v. Eximport HANDELSCOMPAGNIE**
J. W. Brouwersplein 13, AMSTERDAM-Z., Telef. 729810**HOOVER**

electromotoren

**Het wereldmerk
met wereldservice**
Voor alle elektrische
apparaten en installaties

- 3 Typen: éénphase, éénphase met condensatoren en drie phase
- 950, 1425 en 2850 omw per min.
- 1/6, 1/4, 1/3, 1/2 en 3/4 PK.
- Naaimachine-frictiemotoren

Met vaste voet, rubber-op-hanging of flensuitvoering, kogel- of glijdlagers en desgewenst ingebouwde thermische beveiliging.

Distributor:

INDUMEX

Oude Zijds Voorburgwal 247

N.V. Amsterdam Telefoon 41517.44092

RECTIFICATIE

In onze laatste advertentie werd abusievelijk het oude telefoonnummer vermeld.

Noteert U vooral het juiste nummer:

74.32.11

2e Wittenburgerdwarstraat 15 - Amsterdam

NIETS**maar dan ook niets**

te verstellen bij onze

uitschuifbare**montage-laddersteigers**tot ca. 13 m hoogte; in enkele minuten
uitschuifbaar; volkomen veilig; bespaart
stelkosten.Vraagt
prijscurant
(ook voor
kwaliteit-ladders**C. de Krijger**

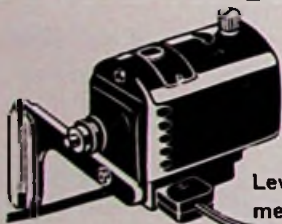
Buyskade 46 - AMSTERDAM-W.

Telef. 84010 na 5 uur 86623 - 122120

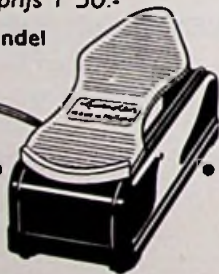
Utrecht telefoon 20548

'n Aantrekkelijk artikel

ook voor uw branche,

DE LEWENSTEIN
huishoud-naaimachine motor.

Bruto verkoopprijs f 50.-

Levering voor de handel
met 1 jaar garantieVraagt inlichtingen omtrent onze
aantrekkelijke condities bij:**N.V.v/h.A. LEWENSTEIN**

Atd. Engros

Hoofdkantoor: Hermietenstraat 5,
AMSTERDAM Telefoon 46670 (3 lijnen)**MAXIMAALSCHAKELAARS**60-1000 A; nulspanningsschakelaars;
electromagn. olieschakelaars (ook expl. veilig)**SCHAKELKASTEN**15-1000 A; handbediend of automatisch; uit-,
omkeer-, poolom- en sterddrievoetschakelaars
van 15-100 A uit voorraad, ook v. inbouw.**STOPCONTACTEN**15-200 A; ook afschakelb. -vergrendeld en/of geze-
kerd. Reusachtige voorraadsortering (ook bijpass.
koppel- en inbouwdozen, binnenwerken etc.).**WALTHER WERKE**ANNO
1897

voor Nederland:

ELECTRO INDUSTRIE

D. HATENBOER
LEIDENV. D. BRANDELERKADE 22
POSTBUS 100
TEL. K 1710-31735 (3 LIJNEN)**J.E. STORK**
VENTILATOREN*de Beste***DEN HAAG**

JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 774223

IN PLAATS VAN KROONSTEENTJES

CONEX Nr 3 ISOLIET

In 6 kleuren

MICRO**KROONVERBINDER**

Fabrikaat: N.V. RAMIE UNION - ENSCHEDE

Levering door Uw grossier

Op de Jaarbeurs te Utrecht kunt U ons wederom aantreffen, niet echter op onze oude plaats, doch in het

vaste Jaarbeursgebouw,
Vredenburg,
Parterre, Gebouw III,
Stands 61 en 63.

(Tel. Jaarbeurs K 3400, Nr. 27122)

Behalve ons normale programma, waarin ook veel nieuws, komen wij dit jaar voor het eerst met moderne kronen en wandverlichtingen in eerste klas uitvoering tegen matige prijzen, en Philips televisietoestellen, die dan uit voorraad leverbaar zullen zijn.

Verzuimt U dus niet even een kijkje te nemen. Het verplicht U tot niets, en het is de moeite waard.

Electrotechnische Groothandel

P. Holtring - Haarlem

Korte Spaarne 23-25 - Tel. nummers
10084—16255 (K. 2500)

Speciale Jaarbeurs-aanbiedingen

en een

Unieke Collectie

worden U geboden in

STANDS 257-259 - PARTERRE

Max Goudekot & Co. N.V. - Amsterdam

Het aangewezen adres voor

GARDY SCHAKELMATERIAAL

is:

N.V. VOORHEEN

N. C. WAAGMEESTER & ZOON

ZAANDAM - DAMPLEIN 8 - TEL. K 2980-2294

Verhuur van *alle* electrotechnische materialen
ook in grote hoeveelheden

Vraagt prijscourant

Electrotechnisch Ing. Bureau
JAC. V. D. VEEN - DEN HAAG

CALANDPLEIN 3
TELEF. 180826*

Voor tentoonstellingen, straten, parken,
gebouwen en toneel.

Vrijblijvend deskundig advies.

LÜCKERATH voor REPARATIE
REPUTATIE door PRESTATIE

ALLE ELECTRISCHE MACHINES

N.V. v.h. E. Lückerath, Egelantiersgracht 106, Telefoon K 2900-45446

Het „nieuwste“ van het
nieuwste vindt U in de
Stokvis-stand:

ERRES

Vredenburg

Irenehal

R. S. STOKVIS & ZONEN N.V.

Radio, televisie, stofzuigers, vloerwrijvers, wasmachines, wringers
en onze overige technische artikelen

PRODUCT VAN
ERKENDE DEGELIJKHEID

MET INTERNATIONALE REPUTATIE

HEEMAF

FABRIEK VAN ELECTRICHE
MACHINES EN APPARATEN

Bico
in Uw zaak

Klanten
naar Uw zaak

Alleen de BICO heeft
deze 3 voordelen tezamen
★ laagste prijs
★ dubbelwandig
★ bodempulsator

Adressen voor de handel:

„Electro-Zaan“

Electrotechn. Groothandel te Amsterdam.
N.Z. Voorburgwal 272-274, Tel. (K 20) 65944
(voor Noord- en Zuid-Holland, Friesland,
Groningen en Noord-Brabant,
Drente en gedeelte Zeeland)

Handelonderneming „Bista“

Van Heutszstraat 18 te Utrecht,
Telefoon (030) 24930
(voor Utrecht en Gelderland)

Handelondern „Overbeke“

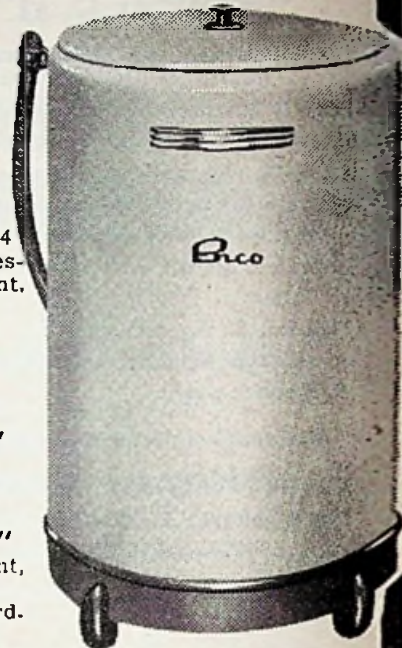
te Ellewoutsdijk bij Goes,
Telefoon (K 1104) 258
(voor gedeelte Zeeland)

Handelonderneming „Robru“

Hugo de Grootstraat 3 bis te Utrecht,
Telefoon (K 30) 20326
(voor Limburg en gedeelte Noord-
Brabant)

H. J. Gigengack

Sluisstraat 9 te Deventer,
Tel (K 6700) 6958 (voor Overijssel)

vanaf 179.-

De BICO is alleen echt als er Bico op staat

CENTRIFUGAAL-

VENTILATOREN

- ★ voor het aanjagen van smidsvuren
en olieslootknsrichtingen,
- ★ voor windtoevoer bij kleine or-
gels of harmoniums,
- ★ voor afvoer van stof of schade-
lijke dampen

Leverbaar voor wisselstroom,
draaistroom en gelijkstroom.
Capaciteit 13,5 tot 2,5 m³/min.
Druk 55 tot 120 mm. W.K.

N.V. Electrotechnische Mechanische Industrie
Utrecht, Holland

IDEAAL VOOR:

HOTELS

THEATERS

SCHOLEN

KERKEN

EN ANDERE

GROTE RUIMTEN

GAARNE
GEÏMITEERD
NIMMER
VERBETERD

MODEL 33

Prijs verlaagd van 1 Juli af

N.V. ELECTROLUX
PALEISSTRAAT 2 - DEN HAAG